

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Viti: 2024 – Numri: 132

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Tiranë – E mërkurë, 31 korrik 2024

PËRMBAJTJA

	Faqe
Ligj nr. 81/2024, datë 26.7.2024	Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10 019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar..... 16101
Dekret i Presidentit nr. 274, datë 30.7.2024	Për shpallje ligji..... 16105
Vendim i Kuvendit nr. 80/2024, datë 30.7.2024	Për miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës për shkarkim ministri..... 16105
Vendim i Kuvendit nr. 81/2024, datë 30.7.2024	Për miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës për shkarkim ministri..... 16105
Vendim i Kuvendit nr. 82/2024, datë 30.7.2024	Për miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës për shkarkim ministri..... 16106
Vendim i Kuvendit nr. 83/2024, datë 30.7.2024	Për miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës për shkarkim ministri..... 16106
Vendim i Kuvendit nr. 84/2024, datë 30.7.2024	Për miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës për emërim ministri..... 16106
Vendim i Kuvendit nr. 85/2024, datë 30.7.2024	Për miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës për emërim ministri..... 16106
Vendim i Kuvendit nr. 86/2024, datë 30.7.2024	Për miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës për emërim ministri..... 16107
Vendim i Kuvendit nr. 87/2024, datë 30.7.2024	Për miratimin e dekretit të presidentit të Republikës për emërim ministri..... 16107
Rezolutë e Kuvendit, datë 26.7.2024	Për vlerësimin e veprimtarisë së Autoritetit të Mediave Audiovizive për vitin 2023..... 16107

Rezolutë e Kuvendit, datë 26.7.2024	Për vlerësimin e veprimtarisë së Radiotelevizionit Shqiptar për vitin 2023.....	16109
Rezolutë e Kuvendit, datë 26.7.2024	Për vlerësimin e veprimtarisë së Komisionit të Prokurimit Publik për vitin 2023.....	16110
Rezolutë e Kuvendit, datë 26.7.2024	Për vlerësimin e veprimtarisë së Departamentit të Administratës Publike për gjendjen në shërbimin civil për vitin 2023.....	16111
Rezolutë e Kuvendit, datë 26.7.2024	Për vlerësimin e veprimtarisë së Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi për vitin 2023.....	16112
Udhëzim i përbashkët i ministrit të Arsimit dhe Sportit dhe i ministrit të Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit nr. 15, datë 22.7.2024	Për organizimin dhe zhvillimin e sesionit të dytë të provimeve të maturës shtetërore 2024 dhe të maturës shtetërore profesionale 2024....	16114
Udhëzim i ministrit të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural nr. 20, datë 18.7.2024	Për rregullat mbi masat e veçanta të kontrollit për çrrënjosjen dhe parandalimin e përhapjes së kancerit të patates “ <i>Synchytrium Endobioticum</i> ” (Schilbersky) Percival.....	16115
Vendim i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, datë 4.7.2024	Besnik Keta kundër Shqipërisë (<i>kërkesa nr. 9227/19</i>)	16123
Vendim i Entit Rregullator të Energjisë nr. 136, datë 10.7.2024	Për miratimin e kushteve të përgjithshme të “Kontratës tip për mbështetje”.....	16125

LIGJ
Nr. 81/2024

PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME
NË LIGJIN NR. 10 019, DATË 29.12.2008,
“KODI ZGJEDHOR I REPUBLIKËS SË
SHQIPËRISË”, I NDRYSHUAR

Në mbështetje të neneve 81, pika 2, dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e një grupi deputetësh,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Në ligjin nr. 10 019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, bëhen këto shtesa dhe ndryshime:

Neni 1

Neni 24 riformulohet si më poshtë:

“Neni 24

Kompetencat e KQZ-së lidhur me votimin
nga jashtë territorit të Republikës së
Shqipërisë

1. KQZ-ja drejton, mbikëqyr dhe është përgjegjëse për procesin për përgatitjen e kushteve dhe zbatimin e masave, që mundësojnë votimin nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë për zgjedhjet për Kuvendin.

2. Të drejtën e votës nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë e ka çdo shtetas shqiptar me të drejtë vote që ndodhet jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë në datën e zgjedhjeve.

3. Votimi nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë organizohet dhe administrohet nga KQZ-ja në të gjithë komponentët e tij, pasi Rregullatori të ketë miratuar të gjitha aktet nënligjore që kërkohen për votimin nga jashtë vendit, sipas këtij Kodi. Çdo organ shtetëror shqiptar dhe çdo ent tjetër shtetëror ose privat që përfshihet në këtë proces janë të detyruar të zbatojnë rregullat e përcaktuara në këtë Kod dhe në aktet nënligjore që miraton KQZ-ja në zbatim të tij.

4. Rregullatori duhet të marrë vendim me të paktën 4 vota “pro” për përfshirjen për herë të parë të votimit nga jashtë vendit në procedurat e zakonshme të votimit. Në zgjedhjet vijuese, votimi nga jashtë vendit bëhet automatikisht pjesë përbërëse e procedurave të votimit.

5. Procedurat e detajuara të votimit nga jashtë vendit miratohen me akt normativ të Rregullatorit, me propozimin e Komisionerit, brenda 90 ditësh nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji.”

Neni 2

Neni 25 riformulohet si më poshtë:

“Neni 25

Lista e zgjedhësve që votojnë jashtë
territorit të Republikës së Shqipërisë

1. Zgjedhësi që ndodhet jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë dhe që dëshiron të ushtrojë të drejtën e votës për zgjedhjet e radhës për Kuvendin duhet të regjistrohet në listën e zgjedhësve jashtë vendit, në përputhje me përcaktimet e bëra në këtë Kod dhe aktet nënligjore në zbatim të tij.

2. Lista e zgjedhësve që votojnë nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë është një listë e vetme në nivel zone zgjedhore dhe përmban listën e shtetasve shqiptarë që kanë shprehur vullnetin të votojnë nga jashtë vendit dhe që janë të regjistruar në Regjistrin Kombëtar të Gjendjes Civile në territorin e zonës zgjedhore përkatëse.

3. Lista e zgjedhësve që votojnë nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë hartohet dhe përdoret rishtazi për çdo palë zgjedhje për Kuvendin sipas kriterëve, procedurave dhe afateve të përcaktuara në këtë Kod dhe aktet normative të KQZ-së të nxjerra në përputhje me të, dhe janë të vlefshme vetëm për zgjedhjet për të cilat ato janë hartuar. Në çdo rast, KQZ-ja dhe Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile ruajnë bazën e të dhënave të zgjedhësve që votojnë nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë për çdo palë zgjedhje.

4. Regjistrimi i zgjedhësve që votojnë nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë realizohet nga KQZ-ja. Procesi i hartimit të listës së këtyre zgjedhësve fillon 120 ditë para datës së zgjedhjeve dhe përfundon 60 ditë para kësaj date. Hapja e

procesit të hartimit të listës së zgjedhësve që votojnë nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë njoftohet publikisht nga Komisioneri Shtetëror për Zgjedhjet.

5. Zgjedhësi që dëshiron të votojë nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë pas hapjes së procesit të regjistrimit nga KQZ-ja aplikon në mënyrë individuale për regjistrim në listën e këtyre zgjedhësve. KQZ-ja krijon, mirëmban dhe përditëson platformën elektronike për regjistrimin e kërkesave të zgjedhësve që dëshirojnë të votojnë nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë. Zgjedhësi për regjistrim në listë paraqet dokumentacion që vërteton qëndrimin e tij jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë. Lista e detajuar e dokumentacionit që kërkohet për regjistrimin e zgjedhësve që votojnë jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë përcaktohet me vendim të Rregullatorit.

6. Adresa e shtetasit që voton nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë mbështetet në një nga dokumentet që paraqet në KQZ sipas pikës 5 të këtij neni. Të dhënat e identitetit të shtetasit kërkohen të verifikohen nga KQZ-ja në Regjistrin Kombëtar të Gjendjes Civile dhe, nëse ato janë të njëjta, bëhet nga DPGJC-ja regjistrimi në Regjistrin Kombëtar të Gjendjes Civile i adresës së shtetasit që voton jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë në një rubrikë të veçantë.

7. Komisioneri Shtetëror për Zgjedhjet, 63 ditë përpara datës së zgjedhjeve, publikon listën paraprake të zgjedhësve që votojnë jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, me qëllim që zgjedhësit brenda 48 orësh nga publikimi i saj të mund të kërkojnë regjistrimin apo rregullimin e pasaktësive të regjistrimit të tyre. Komisioneri Shtetëror për Zgjedhjet, 60 ditë para datës së zgjedhjeve, miraton dhe publikon në faqen zyrtare të internetit të KQZ-së listën përfundimtare të zgjedhësve që votojnë jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë. Lista e zgjedhësve pas përfundimit të procesit nuk ndryshon në asnjë rrethanë dhe për asnjë shkak pas afatit të parashikuar në këtë pikë, me përjashtim të rastit të parashikuar në pikën 8 të këtij neni.

8. Kur zgjedhësi që ka paraqitur kërkesë për regjistrim në listën e zgjedhësve që votojnë nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë vëren se nuk është i regjistruar në këtë listë, ose regjistrimi i tij ka pasaktësi, ai ka të drejtë të paraqesë kërkesë në Gjykatën e Shkallës së Parë të Juridiksionit të

Përgjithshëm Tiranë deri 7 ditë përpara datës së zgjedhjeve. Kërkesa, sipas kësaj pike, përjashtohet nga taksat gjyqësore. Gjykata e shqyrton dhe vendos në lidhje me kërkesën, sipas kësaj pike, brenda 24 orëve nga data e regjistrimit të kërkesës, por jo më vonë se 5 ditë para datës së zgjedhjeve. Emri dhe të dhënat e tjera të zgjedhësit, që i shtohet listës së zgjedhësve që votojnë nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, i bashkëngjitet vendimi i gjykatës.

9. Shtetasit shqiptarë që janë regjistruar në listën e zgjedhësve jashtë vendit, pas përfundimit të procedurës së regjistrimit sipas këtij neni, çregjistrohen nga lista e zgjedhësve brenda vendit që shpallet sipas nenit 56 të këtij Kodi.

10. Në rastet e zhvillimit të zgjedhjeve të përgjithshme sipas nenit 9, pika 5, pika 6, pika 7 ose pika 8 të këtij Kodi, Rregullatori përcakton me akt normativ afatet kohore për listën e zgjedhësve dhe votimin e zgjedhësve nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, sipas të njëjtave kritere dhe procedura që zbatohen për zgjedhjet e zakonshme.

11. Auditët teknikienë, të miratuar sipas nenit 61 të këtij Kodi, kanë të drejtë të kryejnë verifikimin e veprimeve të realizuara nga KQZ-ja për regjistrimin e shtetasve që votojnë nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë. Detyrat dhe përgjegjësitë konkrete të auditëve teknikienë dhe bashkëpunim i tyre me KQZ dhe Drejtorinë e Përgjithshme të Gjendjes Civile përcaktohet me vendim të Komisionerit Shtetëror për Zgjedhjet.

12. Rregullatori, me propozimin e Komisionerit, miraton aktet e nevojshme normative nënligjore për përbërësit e listës së zgjedhësve jashtë vendit, dokumentacionin e nevojshëm për aplikim, mënyrën dhe afatet e komunikimit me Regjistrin Kombëtar të Gjendjes Civile dhe eventualisht bazë tjetër të dhënash, si dhe modalitetet dhe rregullat e tjera teknike të hartimit të kësaj liste.

13. Komisioneri dhe Ministri përgjegjës për gjendjen civile, brenda 60 ditësh nga hyrja në fuqi e këtij ligji, përcaktojnë me akt të përbashkët mënyrën e bashkëpunimit mes KQZ-së dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Gjendjes Civile për çregjistrimin e shtetasve që votojnë jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë në listën e zgjedhësve brenda vendit.”

Neni 3

Pas nenit 25 shtohet neni 25/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 25/1

Votimi nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë dhe rezultati zgjedhor

1. Votimi nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë quhet i çelur nga dita që KQZ-ja nis procedurat për dërgimin e dokumentacionit të votimit dhe dokumentacionit udhëzues në adresë të zgjedhësve nga jashtë vendit. Votimi nga jashtë vendit mbyllet në ditën e votimit, në orën e caktuar nga ky Kod për mbylljen e votimit në qendrat e votimit. Me mbylljen e votimit nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, KQZ-ja nuk mund të pranojë dhe përfshijë në numërim asnjë fletë votimi të mbërritur pas këtij orari, me përjashtim të zarfeve me fletë votimi të cilat kanë vulën e hyrjes ose çdo shënim tjetër për këtë gjë në territorin e Republikës së Shqipërisë deri në orën e mbylljes së votimit brenda vendit, sipas këtij Kodi.

2. KQZ-ja dërgon nëpërmjet shërbimit postar fletët e votimit dhe çdo material tjetër zgjedhor dhe informativ në adresën e deklaruar të vendbanimit të zgjedhësit sipas listës së zgjedhësve për votimin nga jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë. Fleta e votimit është e njëjtë, por me një element të veçantë dallues me fletën e votimit që përdoret brenda territorit të Republikës së Shqipërisë.

3. Fletët e votimit të plotësuar dhe të sekretuara dërgohen në adresën zyrtare të KQZ-së nëpërmjet shërbimit postar me shpenzimet e zgjedhësit. KQZ-ja fillimisht bën përpjekje të përzgjedhë ofrues ndërkombëtarë të shërbimit postar me jashtë vendit, që kanë eksperiencë dhe reputacion të mirë në shërbimin e postës së shpejtë, dhe zgjedhja e tij realizohet nëpërmjet procedurave më afatshkurtra që mundëson legjislacioni për prokurimin publik.

4. Fletët e votimit të dërguara nga zgjedhësit jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë dhe të administruara numërohen në ambientet e KQZ-së. Fletët e votimit të dërguara nga zgjedhësit jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë në momentin e mbërritjes në KQZ regjistrohen në një regjistër të posaçëm dhe ndahen sipas zonës zgjedhore të vendbanimit më të fundit të zgjedhësit para largimit nga Shqipëria. Procesi i numërimit të tyre fillon në të

njëjtin moment që fillon numërimi i kutisë së parë me fletë votimi të zonës zgjedhore përkatëse, si dhe vlerësimi i tyre kryhet nga administrata e KQZ-së dhe tabelohen në tabelën e rezultateve të zonës zgjedhore përkatëse. Rregullatori, me propozimin e Komisionerit, përcakton me akt nënligjor dokumentacionin, mënyrën e plotësimit të tij dhe çdo aspekt tjetër për administrimin, vëzhgimin e procesit të numërimit, numërimin, vlerësimin e votës dhe tabelimin e rezultatit zgjedhor sipas këtij neni.”

Neni 4

Në nenin 45 shtohet pika 3 me këtë përmbajtje:

“3. Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile, krahas përbërësve zgjedhorë të zgjedhësve sipas pikës 1 të këtij neni, dërgon në KQZ edhe fotografinë e çdo zgjedhësi të depozituar gjatë aplikimit për letërnjoftim elektronik ose pasaportë biometrike. Institucioni përgjegjës për prodhimin dhe shpërndarjen e dokumenteve biometrike, me kërkesë të DPGJC-së, i dërgon foton e fundit të përdorur për prodhimin e dokumenteve biometrike të secilit zgjedhës.”

Neni 5

Neni 67 riformulohet si më poshtë:

“Neni 67

Lista e kandidatëve të partive dhe koalicioneve të partive politike

1. Partia politike ose koalicioni zgjedhor, në kuptim të nenit 65, që është regjistruar në KQZ si subjekt zgjedhor për zgjedhjet në Kuvend, depoziton në KQZ për çdo zonë zgjedhore, jo më vonë se 50 ditë para datës së zgjedhjeve, listën që përbëhet nga:

a) lista shumëmemërore me renditje të fiksuar të kandidatëve; dhe

b) lista shumëmemërore e kandidatëve që i nënshtrohen votimit parapëlqyes.

2. Emrat në listën shumëmemërore me renditje të fiksuar të kandidatëve të subjektit zgjedhor paraqiten të renditura sipas rendit shifror, duke filluar nga numri një. Për koalicionet përbri emrit të kandidatit shënohet cilës parti i përket kandidati. Numri i përgjithshëm i kandidatëve në listën me

renditje të fiksuar është i barabartë me numrin e mandateve për çdo zonë zgjedhore pjesëtuar për tre. Kur nga ky pjesëtim nuk rezulton numër i plotë mandatesh, atëherë në rast se presja dhjetore si pasojë e pjesëtimit është e barabartë ose më e madhe se 0,5 lista përmbillet me numrin e plotë pasrendës, ndërsa kur si pasojë e pjesëtimit rezulton presja dhjetore më e vogël se 0,5, lista shumemërore me renditje të fiksuar e kandidatëve mbyllet me numrin e plotë pararendës.

3. Lista shumemërore e kandidatëve që i nënshtrohen votimit parapëlqyes nga zgjedhësit është e barabartë me numrin e mandateve për çdo zonë zgjedhore. Renditja e kandidatëve bëhet sipas rendit alfabetik të mbiemrit për secilin prej tyre.

4. Kandidati për deputet, i regjistruar në një listë shumemërore në një zonë zgjedhore, nuk mund të regjistrohet si i tillë për një zonë zgjedhore tjetër, qoftë edhe për llogari të një partie apo koalicioni tjetër dhe as si i propozuar nga një grup zgjedhësish.

5. Kandidati për deputet, i regjistruar në listën shumemërore me renditje të fiksuar të partisë politike apo koalicionit, nuk mund të jetë njëkohësisht edhe në listën shumemërore të kandidatëve për deputetë që i nënshtrohen votimit parapëlqyes.

6. Për çdo zonë zgjedhore në zgjedhjet për Kuvendin një në çdo tre emra të kandidatëve të listës shumemërore me renditje të fiksuar i përket gjinisë më pak të përfaqësuar dhe një në çdo tre emra të listës shumemërore që i nënshtrohet votimit parapëlqyes duhet t'i përkasë gjinisë më pak të përfaqësuar.

7. Për zgjedhjet e organeve të qeverisjes vendore kandidati për kryetar të bashkisë dhe lista e kandidatëve për këshillat vendorë regjistrohen në KZAZ-në që mbulon njësinë e qeverisjes vendore brenda afatit të përcaktuar në këtë pikë. KZAZ-ja dorëzon një kopje të listës në KQZ brenda 48 orëve. Kandidati për kryetar të bashkisë dhe lista e kandidatëve për këshillat vendorë depozitohet në KQZ në rastet kur territori i njësisë së qeverisjes vendore nuk mbulohet nga një KZAZ e vetme.

8. Kandidati për kryetar bashkie apo për këshillin e bashkisë nuk mund të regjistrohet si i tillë për një zonë zgjedhore tjetër, qoftë edhe për llogari të një partie apo koalicioni tjetër dhe as si i propozuar nga një grup zgjedhësish.

9. Në zgjedhjet për këshillat bashkiakë një në çdo dy emra të njëpasnjëshëm në renditje të kandidatëve

të subjekteve zgjedhore duhet t'i përkasë së njëjtës gjini.

10. Në rast mospërmbushjeje të njërit prej kushteve të parashikuara në këtë nen, në lidhje me përbërjen e listës shumemërore KQZ-ja zbaton sanksionet e parashikuara në nenin 175 të këtij Kodi.”

Neni 6

Në nenin 124 në fund të pikës 1 shtohen këto fjali: “Kundër vendimit të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve për miratimin e përmbajtjes së fletës së votimit sipas nenit 98 të këtij Kodi mund të bëhet ankim në KAS brenda 24 orëve nga shpallja e vendimit. KAS shqyrton dhe vendos për ankimin e paraqitur brenda 48 orëve nga depozitimi i tij.”

Neni 7

Në nenin 152 shtohet pika 3 me këtë përmbajtje: “Kundër vendimit të KAS-it për përmbajtjen e fletës së votimit sipas nenit 124 të këtij Kodi mund të bëhet ankim në Kolegjin Zgjedhor brenda 48 orëve nga shpallja e vendimit. Kolegji Zgjedhor shqyrton dhe vendos për kërkesëpadinë e paraqitur brenda 3 ditëve nga depozitimi i saj.”

Neni 8

Neni 162, pika 1, fjalia e dytë riformulohet si më poshtë:

“Për zgjedhjet për Kuvendin përjashtohen nga shpërndarja e mandateve partitë politike ose koalicionet që kanë marrë më pak se 1 për qind të votave të vlefshme në shkallë vendi.”

Neni 9

Neni 163 riformulohet si më poshtë:

“Neni 163

Shpërndarja e mandateve për kandidatët fitues të listës

1. Menjëherë pas përfundimit të llogaritjes së rezultatit, sipas nenit 162 të këtij Kodi, KQZ-ja përllogarit shpërndarjen e mandateve për kandidatët fitues për secilin subjekt zgjedhor.

2. Kandidatët e listës shumemërore që i nënshtrohen votimit parapëlqyes rirenditen në bazë të numrit më të lartë të votave parapëlqyese për secilin kandidat. Kur numri i votave është i barabartë, renditja përcaktohet me short. Rirenditja sipas kësaj pike përdoret në zbatimin e nenit 164 të këtij Kodi. Në rastet kur nga rirenditja nuk rezulton që duke filluar nga kreu i kësaj liste, një në çdo tre emra i përket gjinisë më pak të përfaqësuar, atëherë kandidati i tretë në këtë listë dhe në vijim një në çdo tre emra të saj i përket gjinisë më pak të përfaqësuar sipas numrit të votave që këto të fundit kanë marrë. Mbi bazën e këtij kriteri hartohet lista përfundimtare që i nënshtrohet votimit parapëlqyes e renditur, e cila përdoret për zbatimin e nenit 164 të këtij Kodi.

3. Mandatet për kandidatët fitues fillimisht shpërndahen sipas renditjes së listës shumemërore me renditje të fiksuar të subjektit zgjedhor dhe në përputhje me renditjen e kandidatëve në të dhe, në rast shterimi të saj, vijohet me kandidatët fitues të rirenditur të listës shumemërore që i nënshtrohen votimit parapëlqyes sipas pikës 2 të këtij neni.

4. Përlllogaritja dhe shpërndarja e mandateve, sipas nenit 162 dhe këtij neni, për çdo zonë zgjedhore miratohet me vendim. Vendimi miratohet për çdo zonë zgjedhore më vete. Ndaj vendimit mund të bëhet ankim administrativ në KAS.”

Neni 10

Neni 183 shfuqizohet.

Neni 11

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 26.7.2024.

Shpallur me dekretin nr. 274, datë 30.7.2024 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bajram Begaj

DEKRET
Nr. 274, datë 30.7.2024

PËR SHPALLJE LIGJI

Në mbështetje të nenit 84, pika 1, dhe nenit 93 të Kushtetutës,

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 81/2024, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10 019, datë 29.12.2008, ‘Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë’, i ndryshuar”.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

VENDIM
Nr. 80/2024

PËR MIRATIMIN E DEKRETIT TË
PRESIDENTIT TË REPUBLIKËS
PËR SHKARKIM MINISTRI

Në mbështetje të nenit 98, pika 2, të Kushtetutës dhe dekretit nr. 266, datë 30.7.2024, të Presidentit të Republikës,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

I. Miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës nr. 266, datë 30.7.2024, për shkarkimin e zonjës Elisa Spiropali nga detyra ministër Shteti për Marrëdhëniet me Parlamentin.

II. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 30.7.2024.

VENDIM
Nr. 81/2024

PËR MIRATIMIN E DEKRETIT TË
PRESIDENTIT TË REPUBLIKËS
PËR SHKARKIM MINISTRI

Në mbështetje të nenit 98, pika 2, të Kushtetutës dhe dekretit nr. 267, datë 30.7.2024, të Presidentit të Republikës,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

I. Miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës nr. 267, datë 30.7.2024, për shkarkimin e zotit Ervin Mete nga detyra ministër i Financave.

II. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 30.7.2024.

VENDIM
Nr. 82/2024PËR MIRATIMIN E DEKRETIT TË
PRESIDENTIT TË REPUBLIKËS
PËR SHKARKIM MINISTRI

Në mbështetje të nenit 98, pika 2, të Kushtetutës dhe dekretit nr. 268, datë 30.7.2024, të Presidentit të Republikës,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

I. Miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës nr. 268, datë 30.7.2024, për shkarkimin e zotit Niko Peleshi nga detyra ministër i Mbrojtjes.

II. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 30.7.2024.

VENDIM
Nr. 83/2024PËR MIRATIMIN E DEKRETIT TË
PRESIDENTIT TË REPUBLIKËS
PËR SHKARKIM MINISTRI

Në mbështetje të nenit 98, pika 2, të Kushtetutës dhe dekretit nr. 269, datë 30.7.2024, të Presidentit të Republikës,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

I. Miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës nr. 269, datë 30.7.2024, për shkarkimin e zotit Taulant Balla nga detyra ministër i Brendshëm.

II. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 30.7.2024.

VENDIM
Nr. 84/2024PËR MIRATIMIN E DEKRETIT TË
PRESIDENTIT TË REPUBLIKËS
PËR EMËRIM MINISTRI

Në mbështetje të nenit 98, pika 2, të Kushtetutës dhe dekretit nr. 270, datë 30.7.2024, të Presidentit të Republikës,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

I. Miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës nr. 270, datë 30.7.2024, për emërimin e zotit Petrit Malaj ministër i Financave.

II. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 30.7.2024.

VENDIM
Nr. 85/2024PËR MIRATIMIN E DEKRETIT TË
PRESIDENTIT TË REPUBLIKËS
PËR EMËRIM MINISTRI

Në mbështetje të nenit 98, pika 2, të Kushtetutës dhe dekretit nr. 271, datë 30.7.2024, të Presidentit të Republikës,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

I. Miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës nr. 271, datë 30.7.2024, për emërimin e zotit Pirro Vëngu ministër i Mbrojtjes.

II. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 30.7.2024.

VENDIM
Nr. 86/2024PËR MIRATIMIN E DEKRETIT TË
PRESIDENTIT TË REPUBLIKËS
PËR EMËRIM MINISTRI

Në mbështetje të nenit 98, pika 2, të Kushtetutës dhe dekretit nr. 272, datë 30.7.2024, të Presidentit të Republikës,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

I. Miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës nr. 272, datë 30.7.2024, për emërimin e zotit Ervin Hoxha ministër i Brendshëm.

II. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 30.7.2024.

VENDIM
Nr. 87/2024PËR MIRATIMIN E DEKRETIT TË
PRESIDENTIT TË REPUBLIKËS
PËR EMËRIM MINISTRI

Në mbështetje të nenit 98, pika 2, të Kushtetutës dhe dekretit nr. 273, datë 30.7.2024, të Presidentit të Republikës,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

I. Miratimin e dekretit të Presidentit të Republikës nr. 273, datë 30.7.2024, për emërimin e zotit Taulant Balla ministër Shteti për Marrëdhëniet me Parlamentin.

II. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 30.7.2024.

REZOLUTË

PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË
AUTORITETIT TË MEDIAVE
AUDIOVIZIVE PËR VITIN 2023

Kuvendi i Shqipërisë,

Duke njohur AMA-n si një institucion të pavarur dhe autoritet rregullator në fushën e shërbimeve të transmetimeve audio dhe audiovizive dhe shërbimeve të tjera mbështetëse në territorin e Republikës së Shqipërisë;

Duke theksuar se ligji i ri nr. 30/2023, i miraturar në Kuvend, “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 97/2013, “Për mediat audiovizive në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, bën të mundur një përafrim të mëtejshëm me direktivën e BE-së, veçanërisht në drejtëm të rritjes së transparencës së pronësisë së ofruesve të shërbimeve mediatike, mbrojtjes së fëmijëve etj.;

Duke theksuar rëndësinë e miratimit gjatë vitit 2023 të Kodit të Ri të Transmetimit si një akt shumë i rëndësishëm, i cili përcakton parimet, rregullat, kërkesat dhe praktikën e transmetimeve audio dhe audiovizive në Republikën e Shqipërisë;

Duke theksuar nxitjen dhe mbështetjen e standardeve profesionale të transmetimeve audiovizive përmes praktikave më të mira ndër-kombëtare,

Vlerëson:

Punën e bërë nga AMA për miratimin e Kodit të Ri të Transmetimit, i cili u miratua pas një procesi të gjatë këshillimi dhe diskutimi me të gjithë aktorët dhe reflekton në mënyrë të ekuilibruar pritshmëritë

e të gjitha grupeve të interesit, evoluimin e kuadrit ligjor vendas dhe ndërkombëtar, si dhe rekomandimet e ekspertëve vendas dhe të huaj sipas standardeve dhe nevojave të tregut audioviziv shqiptar.

Punën e AMA-s si pjesë raportuese e Grupit Ndërinstitucional të Punës për Integrimin Evropian (GNPIE).

Punën e bërë nga AMA dhe rolin ndërmjetësues të saj në lidhje me problemin e mungesës së interpretëve/përkthyesve për transmetimin me gjuhën e shenjave, përmes të cilit është bërë i mundur që edhe dy televizione të tjera kombëtare përveç RTSH-së të nisin transmetimin e edicionit informativ të shoqëruar me interpretin e gjuhës së shenjave, duke përmbushur kështu të drejtën për informim të personave me aftësi të kufizuar në dëgjim.

Bashkëpunimin e AMA-s me institucionet e tjera në hartimin e ndryshimeve ligjore të ligjit nr. 97/2013, “Për mediat audiovizive në Republikën e Shqipërisë”. Ligji i ri u miratua në Kuvend më 13 prill 2023 dhe bën të mundur përafrimin e pjesshëm me direktivën (BE) 2018/1808, të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, datë 14 nëntor 2018, si dhe, ndër të tjera, rritjen e transparencës së pronësisë së ofruesve të shërbimeve mediatike.

Bashkëpunimin e AMA-s me AKEP-in në inspektimet e kryera në lidhje me fenomenin e piraterisë, si dhe punën e bërë në lidhje me fenomenin tjetër që po haset në këtë periudhë, atë të shtimit të numrit të operatorëve piratë që transmetojnë nëpërmjet internetit dhe faqeve të ndryshme që ofrojnë produkte audiovizive pa autorizimin e AMA-s.

Punën e bërë nga AMA në inspektimin dhe monitorimin e subjekteve audiovizive në lidhje me cilësinë e sinjalit, si dhe kontentin e përmbajtjes së programeve.

Bashkëpunimin e AMA-s me rregullatorët e rajonit dhe të vendeve të BE-së për çështje të rëndësishme të fushës së mediave audio dhe audiovizive me të cilat ata po përballen.

Kuvendi i rekomandon AMA-s për vitin 2024:

1. Të japë kontributin e saj në ndryshimet e ligjit nr. 97/2013, “Për mediat audiovizive në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, në përputhje me standardet dhe rekomandimet e BE-së për adresimin e problematikave të rëndësishme që kanë

të bëjnë me çështje, si: transparencja e financimit të mediave, përqendrimi i lartë i pronësisë së mediave, reklamat publike, rritja e pavarësisë së rregullatorit etj.

2. Të luajë një rol proaktiv në organizimin e tryezave të diskutimit me operatorët audiovizivë dhe aktorë të tjerë të rëndësishëm për nxitjen e procesit të matjes së audiencës, si një instrument i rëndësishëm për vetë operatorët, por dhe me ndikim të drejtpërdrejtë në mbarëvajtjen dhe transparencën e tregut audioviziv në Shqipëri.

3. Të marrë masat e nevojshme për zbatimin e Kodit të Ri të Transmetimit nga ana e OSHMA-ve, veçanërisht lidhur me luftën ndaj diskriminimit dhe promovimit të barazisë gjinore, parandalimin dhe luftën ndaj gjuhës së urrejtjes në transmetimet audiovizive, të cilat janë përfshirë për herë të parë në Kodin e Transmetimit.

4. Të monitorojë zbatimin nga ana e OSHMA-ve të Kodit të Ri të Transmetimit, veçanërisht pikat të cilat lidhen me mbrojtjen e fëmijëve, që janë zgjeruar në Seksionin “Fëmijë në mediat audiovizive” dhe nënndarjet përkatëse.

5. Pas përfundimit të kursit të formimit për 15 interpretë të tjerë me gjuhën e shenjave, të vazhdojë të ndjekë procesin e plotësimit me interpretë/përkthyes për transmetimin me gjuhën e shenjave në mënyrë që ky detyrim ligjor për të drejtën për informim për personat me aftësi të kufizuar në dëgjim të përmbushet plotësisht.

6. T’i kushtojë vëmendje të shtuar përmbushjes së masave përkatëse të Planit Kombëtar për Personat me Aftësi të Kufizuar (2021-2025), të miratuar nga Këshilli i Ministrave, masa të cilat lidhen drejtpërdrejt me aksesueshmërinë në informacion dhe në komunikim të kësaj kategorie (personave me aftësi të kufizuar).

7. Të vijojë të japë kontributin e saj si pjesë e grupit ndërinstitucional të punës për lirin e brezit digjital dividend dy (DD2), si një proces me rëndësi dhe me ndikim të drejtpërdrejtë në zhvillimin ekonomik, social dhe kulturor të vendit, si dhe në ofrimin e shërbimeve me shpejtësi të lartë interneti.

8. Të ketë në vëmendje rritjen e vazhdueshme të cilësisë dhe efektivitetit të rolit rregullator të saj, si dhe përmirësimin e mëtejshëm të kapaciteteve njerëzore dhe sistemeve të mirëfunksionimit të brendshëm të autoritetit.

9. Të luajë një rol proaktiv, nga njëra anë, duke reaguar me vendosmëri në rastet e kanosjeve dhe

sulmeve kundër gazetarëve dhe nga ana tjetër, në përmirësimin e kushteve të punës për gazetarët, veçanërisht duke forcuar mbrojtjen e të drejtave të punësimit dhe sociale të tyre.

10. Të ketë në fokus të punës së saj nxitjen dhe mbështetjen e standardeve profesionale të transmetimeve audiovizive nëpërmjet praktikave më të mira ndërkombëtare, si dhe sigurimin e diversitetit në transmetimet audiovizive.

11. Të punojë për përmirësimin e kuadrit rregullator në drejtim të forcimit të luftës kundër piraterisë televizive në përputhje me standardet e BE-së dhe praktikat më të mira ndërkombëtare.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 26.7.2024.

REZOLUTË

PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË RADIOTELEVIZIONIT SHQIPTAR PËR VITIN 2023

Kuvendi i Shqipërisë,

Duke vlerësuar rolin e RTSH-së në drejtim të përmbushjes së misionit të tij, realizimit të shërbimeve cilësore të radios dhe televizionit për të informuar, edukuar dhe argëtuar publikun, duke i shërbyer kombit, të gjitha grupeve të shoqërisë, përfshirë edhe pakicat kombëtare;

Duke njohur përpjekjet e RTSH-së për realizimin e programeve cilësore, ofrimin e një game të gjerë projektesh në interes të grupeve të ndryshme sociale, rritjen e audiencës dhe shtrirjen sa më të madhe në vend;

Duke konsideruar se veprimtaria e RTSH-së është kryer në përputhje të plotë me detyrimin për të pasur nga ana e saj një mbulim të paanshëm dhe të balancuar të lajmeve të vendit dhe atyre ndërkombëtare, duke bërë të mundur rritjen e besimit të publikut;

Vlerëson veprimtarinë e Radiotelevizionit Shqiptar gjatë vitit 2023 në drejtim të:

Rikonceptimit të imazhit të RTSH-së në funksion të rritjes së konkurrencës përballë medieve audiovizive private sipas fashave orare dhe nevojave të audiencës për më shumë informim, argëtim dhe edukim.

Hapjes së zyrës së përbashkët mes RTSH-së dhe Radiotelevizionit të Kosovës, ku të dyja palët angazhohen që të shkëmbejnë produkte audiovizive në interes të audiencës në Shqipëri dhe Kosovë.

Rikonstrukcionit të plotë dhe modernizimit të sallës së Orkestrës Simfonike të RTSH-së, duke mundësuar regjistrimin audio të koncerteve, kalendarit e repertorit të saj artistik dhe realizimin e transmetimeve direkt apo regjistrime televizive.

Rikonstrukcionit total të studiove kryesore të Radio Tiranës, duke i hapur rrugën projektit të vizualizimit të të gjitha programeve radiofonike.

Prodhimit të programeve argëtuese, kulturore e edukative për fëmijët.

Kuvendi kërkon që Radiotelevizioni Shqiptar për vitin 2024 të angazhohet edhe në këto drejtime:

1. Të publikojë në faqe shpenzimet e festivaleve, si dhe shpenzimet për prodhimet e pavarura audiovizive, në funksion të transparencës për përdorimin e fondeve publike.

2. Të informojë sa më parë Komisionin për Edukimin dhe Mjetet e Informimit Publik në lidhje me arsyet e numrit të lartë të largimeve nga puna, numrin e rasteve që i janë drejtuar gjykatës dhe efektet financiare që kanë për institucionin këto largime.

3. RTSH-ja t'u dedikojë një pjesë të fondit të prodhimeve të pavarura emisioneve për fëmijë e të rinj, me fokus të veçantë informimin dhe edukimin për fenomenin e bullizmit në këto grup-mosha.

4. Të bëhet transparente veprimtaria e KDRTSH-së në faqen zyrtare *web* duke publikuar të gjitha vendimet e marra, të shoqëruara me relacionet përkatëse, procesverbalet e mbledhjeve dhe mënyrën e votimit.

5. Të bëhet transparente përbërja dhe veprimtaria e Bordit të Administrimit, duke publikuar aktivitetin e këtij bordi dhe të gjitha vendimet e marra dhe aktet e miratuara.

6. Të bëhet transparente përbërja dhe veprimtaria e Këshillit për shikuesit dhe dëgjuesit, si dhe të publikohen të gjitha vendimet e tij.

7. Të angazhohet në realizimin e më shumë emisioneve, programeve argëtuese, kulturore e edukative, prodhime të RTSH-së për të rinjtë, konkretisht për grup-moshat 10–14 vjeç, si dhe 15–18 vjeç.

8. Të angazhohet për transmetimin e programeve edukative, të parashikuara në dispozitat

e ligjeve specifike për mbrojtjen e shëndetit, siç është edhe ligji nr. 76/2014, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 9636, datë 6.11.2006, “Për mbrojtjen e shëndetit nga produktet e duhanit”, i ndryshuar.

9. Në “RTSH Kuvend” të përfshihen edhe përmbajtje informuese dhe shpjeguese të realizuara përmes bisedave, intervistave apo analizave profesionale me ekspertë të fushës për projektligje që janë në proces diskutimi, në funksion të konsultimit publik për aktet ligjore.

10. Në kuadër të transparencës, të publikohet në faqen zyrtare struktura organizative dhe organika e RTSH-së, të shpallen vakancat e krijuara dhe të jetë transparente e gjithë procedura e rekrutimit deri në publikimin e fituesit.

11. KDRTSH-ja të investohet në hartimin e planit strategjik të institucionit për të siguruar qëndrueshmëri dhe vizion në drejtimin e transmetuesit publik.

12. Të angazhohet në digjitalizimin e arkivit të institucionit.

13. Të investojë në pajisjen me teknologji ndihmëse, me qëllim realizimin e programeve për personat me aftësi të kufizuara.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miratuar në datën 26.7.2024.

REZOLUTË

PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË KOMISIONIT TË PROKURIMIT PUBLIK PËR VITIN 2023

Kuvendi i Shqipërisë,

Duke e konsideruar Komisionin e Prokurimit Publik si organin më të lartë në fushën e prokurimeve, që shqyrton ankesat për procedurat e prokurimit në përputhje me kërkesat e përcaktuara në ligj;

Duke vlerësuar si shumë të rëndësishëm për KPP-në paanësinë në vendimmarrje, transparencën, efikasitetin dhe në mënyrë të veçantë mbrojtjen e interesit publik përmes një administrate të përgjegjshme, e cila mirëmenaxhon fondet publike, si dhe mbrojtjen e interesave të ligjshme të

operatorëve ekonomikë nga veprimet ose mosveprimet e autoriteteve kontraktore;

Duke vlerësuar si shumë të rëndësishëm rolin që KPP-ja ka në rritjen e efikasitetit dhe të besueshmërisë në sistemin e prokurimit publik;

Duke vlerësuar si një arritje tepër të rëndësishme implementimin e reformës së digjitalizimit të shërbimeve dhe menaxhimit të ankesave, me ndikim të drejtpërdrejtë në rritjen e transparencës dhe minimizimin e korrupsionit;

Shqyrtoi veprimtarinë e Komisionit të Prokurimit Publik për vitin 2023 dhe vlerëson:

Uljen e ankesave të shqyrtuara jashtë afatit në masën 9.4 %, nga 10.1% në vitin 2022 dhe 10.8 % që ishte në vitin 2021.

Uljen e kohës së vendimmarrjes për vitin 2023 në 10 ditë krahasuar me kohën e vendimmarrjes për vitin 2022, e cila ishte 12 ditë.

Uljen e numrit të vendimeve të ankimuar pranë Gjykatës Administrative, nga 5.5 % të vendimeve të ankimuar në vitin 2022, në 4.4 % të vendimeve të ankimuar në vitin 2023.

Organizimin e seancave dëgjimore përmes një sistemi audio të lidhur me Sistemin e Ankesave Elektronike.

Referimin drejt Agjencisë së Prokurimit Publik për hetim administrativ për raste të konstatuara në shkelje në procedurat e prokurimit publik nga ana e autoriteteve kontraktore dhe operatorëve ekonomikë.

Angazhimin në ndërtimin e një sistemi ankesash elektronike, me përdorimin e teknologjisë (e-ankesa).

Publikimin e buletineve mujore gjatë gjithë vitit 2023 në kuadër të transparencës.

Publikimin e informacioneve të vazhdueshme në faqen zyrtare të KPP-së lidhur me vendime, aktivitete, marrëveshje etj.

Përdorimin intensiv të teknologjisë së nënshkrimit elektronik në kuadër të Sistemit të Ankesave Elektronike, e cila ka shënuar një ndryshim themelor në procesin e dorëzimit dhe shqyrtimit të dokumenteve.

Bashkëpunimet e ndryshme me partnerë shqiptarë dhe ndërkombëtarë në kuadër të modernizimit dhe forcimit të sistemit të prokurimit publik në Shqipëri.

Masat e ndërmarra nga KPP-ja për informimin e operatorëve ekonomikë dhe autoriteteve kontraktore mbi momentin procedural të fillimit të

afateve të ankimit, si me anë të publikimit në faqen zyrtare të procedurave të ankimit referuar ligjit nr. 162/2020 “Për prokurimin publik”, i ndryshuar, ashtu edhe me publikimin e njoftimit për marrjen e vendimeve interpretuese në përputhje me nenin 24, pika 3, të ligjit nr. 162/2020 “Për prokurimin publik”, i ndryshuar.

Publikimin e vendimeve interpretative gjatë vitit 2023, sipas parimit të “Open Data”, në faqen zyrtare të Komisionit të Prokurimit Publik, në seksionin “Institucioni”, “Buletini mujor”.

Krijimin e pyetësorit rreth Sistemit të Ankesave Elektronike dhe Veprimtarisë së KPP-së në kuadër të parimeve të mirëqeverisjes, me target autoritetet kontraktore, operatorët ekonomikë, si dhe subjekte të tjera të interesuara.

Miratimin e strukturës për vitin 2023 me vendimin nr. 112/2023 të Kuvendit të Republikës së Shqipërisë, “Për disa ndryshime në vendimin nr. 65/2020 ‘Për miratimin e strukturës, organikës dhe kategorizimit të pozicioneve të punës të Komisionit të Prokurimit Publik’”, i ndryshuar.

Kuvendi kërkon që Komisioni i Prokurimit Publik të angazhohet veçanërisht edhe në këto aspekte të veprimtarisë së tij për vitin 2024:

1. Të rishikohen kriteret e përzgjedhjes së pozicioneve vakante, me qëllim plotësimin e strukturës administrative dhe funksionimin me eficiencë të institucionit.

2. Të vijojë angazhimin për informimin e vazhdueshëm të operatorëve ekonomikë dhe autoriteteve kontraktore për procedurat apo format e plotësimit të dokumentacionit sipas akteve ligjore dhe nënligjore në fuqi, si dhe të hartojë manuale të përditësuara mbi përdorimin e sistemit elektronik të prokurimit publik dhe të procedurave në të gjitha fazat e procesit të prokurimit.

3. Të angazhohet në realizimin e objektivave si anëtar themelues i Organeve Shqyrtuese të Prokurimit të Evropës Juglindore nëpërmjet shkëmbimit të eksperiencave me vendet anëtare të rrjetit, evidentimit të problematikave në sistemin e rishikimit administrativ dhe përmirësimit të tyre përmes bashkëpunimit.

4. Të angazhohet në realizimin e objektivave si vend me status vëzhguesi të Organeve Shqyrtuese të Prokurimit të Bashkimit Evropian.

5. Të bashkëpunojë me Këshillin e Lartë të Prokurorisë dhe Këshillin e Lartë Gjyqësor në kuadër të marrëveshjes së bashkëpunimit të

nënshkruar më 18.12.2023 midis Këshillit të Lartë të Prokurorisë dhe Komisionit të Prokurimit Publik.

6. Të jetë e kujdesshme në planifikimin dhe kërkesat buxhetore vjetore, në mënyrë që buxheti vjetor të realizohet në përputhje me kërkesat.

7. Të angazhohet në kuadër të përmirësimit të kuadrit ligjor dhe nënligjor me standardet e Bashkimit Evropian, veçanërisht në fushën e koncesioneve dhe partneritetit publiko-privat.

8. Të angazhohet në përmbushjen me efektivitet të detyrimeve institucionale në kuadër të raportimeve gjatë procesit të integritetit në Bashkimin Evropian.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 26.7.2024.

REZOLUTË

PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË DEPARTAMENTIT TË ADMINISTRATËS PUBLIKE PËR GJENDJEN NË SHËRBIMIN CIVIL PËR VITIN 2023

Kuvendi i Shqipërisë,

Duke vlerësuar rolin e Departamentit të Administratës Publike si njësi përgjegjëse në kuptim të ligjit nr. 152/2013, “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar, për përgatitjen dhe mbikëqyrjen e zbatimit të politikave shtetërore në shërbimin civil, mbikëqyrjen e zbatimit të legjislacionit të shërbimit civil në institucionet e administratës shtetërore;

Duke mbështetur DAP-in për zhvillimin e mëtejshëm të një shërbimi civil të qëndrueshëm, profesional, të paanshëm, të pavarur dhe të bazuar në meritë;

Duke konsideruar përparësinë e zhvillimit të mëtejshëm të reformës së administratës publike si një prioritet kyç për hapjen e negociatave të pranimit në Bashkimin Evropian;

Vlerëson veprimtarinë e Departamentit të Administratës Publike për vitin 2023 në drejtim të:

Masave të marra lidhur me Strategjinë Ndërsektoriale të Reformës së Administratës Publike (SNRAP).

Bashkërendimin e punës nga ana e negociatorit përgjegjës për RAP-in me institucionet përgjegjëse për hartimin e udhërrëfyesit për periudhën kohore 2023–2030.

Përcaktimit të masave prioritare të organizuara në 5 shtylla, bazuar në parimet e Bashkimit Evropian për administratën publike.

Miratimit të VKM-së nr. 737, datë 13.12.2023, “Për miratimin e Udhërrëfyesit për Reformën në Administratën Publike 2023–2030”.

Realizimit të planit të rekrutimit në masën 72%.

Uljes së rasteve për vitin 2023 në krahasim me vitin 2022 në vlerën 15% të lirimeve me dorëheqje; 5% lirime për arsye të plotësimit të moshës së pensionit; rritje me 42.1% të lirimeve për shkak të masës disiplinore “Largim nga shërbimi civil”; ulje me 50% të lirimeve për shkak të ristrukturimit.

Administrimit gjatë vitit 2023 të 2000 formularëve të vetëdeklarimit të plotësuar nga subjektet vetëdeklaruese në zbatim të ligjit nr. 138/2015, “Për garantimin e integritetit të personave që zgjidhen, emërohen ose ushtrojnë funksione publike”, i ndryshuar.

Miratimit të ligjit nr. 34/2023 “Për disa ndryshime në ligjin nr. 9584, datë 17.7.2006, “Për pagat, shpërblimet dhe strukturat e institucioneve të pavarura kushtetuese dhe të institucioneve të tjera të pavarura, të krijuara me ligj”, i ndryshuar, nëpërmjet të cilit u realizua: (i) përcaktimi i raporteve të drejta të pagës së titullarëve të institucioneve të pavarura dhe funksionarëve politikë me pagën e Presidentit; (ii) rritja e pagës për titullarët e institucioneve kushtetuese e të pavarura dhe të institucioneve të tjera të pavarura të krijuara me ligj në masën 35–95%.

Miratimit të ligjit nr. 35/2023, që përcakton kompetencat për caktimin e pagave, trajtimeve të tjera financiare dhe përfitimeve të të punësuarve në institucionet e administratës publike, si dhe për pagën bazë minimale në shkallë vendi.

Zhvillimit të kapaciteteve të administratës publike përmes trajnimit pranë ASPA-s.

Kuvendi kërkon që Departamenti i Administratës Publike për vitin 2024 të angazhohet në këto drejtime:

1. Të asistojë dhe udhëzojë institucionet e administratës shtetërore, pjesë të shërbimit civil, në përgatitjen e planit të nevojave për rekrutim në përputhje me përcaktimet e vendimit nr. 108, datë

26.2.2014, të Këshillit të Ministrave, “Për planin vjetor të pranimit në shërbimin civil”.

2. Të miratojë brenda vitit 2024 Strategjinë e re Ndërsektoriale të Reformës në Administratën Publike 2023–2030, si dhe të fillojë zbatimin e saj.

3. Të rishikojë efektivitetin e strukturave ekzistuese të monitorimit.

4. Të angazhohet konkretisht gjatë vitit 2024 për automatizimin e sistemit të listëpagesave nëpërmjet Sistemit Informatik për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore (SIMBNJ) në të gjithë sektorin publik.

5. Të angazhohet në hartimin e ndryshimeve të nevojshme ligjore në ligjin 152/2013, “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar, me qëllim përmirësimin e procesit të ekzekutimit të vendimeve gjyqësore, strukturën e pagës, procesin e vlerësimit të rezultateve në punë, lirim, transferim, pezullim etj.

6. Të angazhohet në bashkëpunim me Shkollën Shqiptare të Administratës Publike (ASPA) në fuqizimin e kapaciteteve të nëpunësve të administratës publike në drejtëm të: politikëbërjes dhe hartimit të legjislacionit; përafrimit të legjislacionit dhe procesit të integritetit; njohurive fillestare të nevojshme për nëpunësit e rinj civilë; zhvillimin e karrierës së nëpunësve civilë; njohurive specifike manaxheriale dhe të tjera për nivelin drejtues.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 26.7.2024.

REZOLUTË

PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË KOMISIONERIT PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI PËR VITIN 2023

Kuvendi i Shqipërisë,

Duke njohur rolin e Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi si autoriteti përgjegjës, që siguron mbrojtjen efektive nga diskriminimi dhe nga çdo formë sjelljeje që nxit diskriminimin;

Duke vlerësuar zbatimin e të gjithë mekanizmave ligjorë kombëtarë dhe ndërkombëtarë për mbrojtjen e të drejtave të njeriut, të ratifikuar nga Republika e Shqipërisë;

Duke synuar forcimin e mekanizmave institucionalë të barazisë në shoqëri dhe rolin e tyre për funksionimin e një shoqërie demokratike, të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse, pa diskriminim dhe intolerancë;

Duke mbështetur e nxitur bashkëpunimin me këtë institucion, si dhe bashkëpunimin e tij me institucionet e tjera në nivel qendror e vendor, me shoqërinë civile, medien dhe publikun;

Vlerëson veprimtarinë e Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi gjatë vitit 2023 në këto drejtime:

Realizimin e studimit “Ndikimet e kornizës ligjore dhe praktikës së administratës publike te barazia gjinore në elementët familjarë”.

Angazhimin në zonat rurale për të nxitur respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit, duke përfshirë minoritetet rome dhe egjiptiane, të moshuarit, njerëzit me probleme të shëndetit mendor, njerëzit me aftësi të kufizuara, veçanërisht gratë dhe vajzat që u përkasin këtyre grupeve.

Angazhimin në dhënien e rekomandimeve drejtuar autoriteteve përkatëse për propozime për ndryshime ligjore apo projektligje të reja.

Intensifikimin e aktivitetit ndërgjegjësues përmes përdorimit të medias dhe formave të reja të komunikimit virtual, me qëllim nxitjen e respektimit të parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit.

Rritjen e aktivitetit ndërgjegjësues të zyrave rajonale për të drejtën e mbrojtjes nga diskriminimi.

Rritjen e numrit të çështjeve të trajtuara nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi.

Kuvendi i Shqipërisë kërkon që Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi për vitin 2024 të angazhohet në këto drejtime:

1. Të dorëzojë pranë Kuvendit një raport analitik në lidhje me shkaqet kryesore të rritjes së ankesave, si dhe për format e diskriminimit.

2. Të konkretizojë bashkëpunimin me Avokatin e Popullit sipas një kalendarit të përcaktuar aktivitetesh ndërgjegjësuese në sistemin arsimor të ulët dhe të mesëm për adresimin e shkaqeve të diskriminimit dhe ndërgjegjësimin kundër gjuhës së urrejtjes.

3. Të intensifikojë aktivitetin për adresimin e shkaqeve të diskriminimit dhe ndërgjegjësimin kundër gjuhës së urrejtjes te fëmijët duke rritur numrin e çështjeve të trajtuara *ex officio* (çështje të

nisura me iniciativën e KMD-së) për bullizmin në shkolla.

4. Të monitorojë zbatimin e legjislacionit në fuqi për mbrojtjen nga diskriminimi, me fokus të veçantë garantimin e përdorimit të shërbimeve cilësore shëndetësore për personat me aftësi të kufizuara, kryesisht në zonat rurale, dhe të informojë Komisionin për Çështjet Ligjore, Administratën Publike dhe të Drejtat e Njeriut në lidhje me gjetjet e këtij monitorimi, jo më vonë se muaji dhjetor 2024.

5. Të angazhohet në propozimin e ndryshimeve ligjore “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, me qëllim fuqizimin e rolit të Komisionerit për të lëshuar urdhra ekzekutivë në vend të rekomandimeve.

6. Të rrisë angazhimin për të monitoruar procesin e përdorimit teknologjik për disa shërbime publike bazë arsimore, sociale, etj., për të vlerësuar nëse ka rezultuar diskriminues te shtresat në nevojë dhe ato në kushte vështirësie ekonomike.

7. Në bashkëpunim me AMA-n të angazhohet për përgatitjen e një plani masash me qëllim parandalimin e rasteve të gjuhës së urrejtjes dhe të dhunës në mediet online.

8. Të angazhohet në adresimin në mënyrë proaktive të rasteve të bullizmit në sistemin arsimor dhe të intensifikojë aktivitetin ndërgjegjësues mes të rinjve përmes përdorimit të formave të reja të komunikimit virtual, me qëllim nxitjen e respektimit të parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit.

9. Të angazhohet në realizimin e takimeve ndërgjegjësuese me grupet e interesit për gjuhën e dhunës dhe diskriminimin.

10. Të informojë periodikisht Kuvendin për statusin e zbatimit të rekomandimeve, sipas përcaktimeve në vendimin e Kuvendit nr. 134/2018, “Për miratimin e Manualit të Monitorimit Vjetor dhe Periodik”.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miraturar në datën 26.7.2024.

UDHËZIM I PËRBASHKËT**Nr. 15, datë 22.7.2024****PËR ORGANIZIMIN DHE ZHVILLIMIN
E SESIONIT TË DYTË TË PROVIMEVE
TË MATURËS SHTETËRORE 2024 DHE
TË MATURËS SHTETËRORE
PROFESIONALE 2024**

Në mbështetje të nenit 102 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; të shkronjës “a”, të pikës 2, të nenit 26 dhe nenit 51 të ligjit nr. 69/2012, “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar; dhe të ligjit nr. 15/2017, “Për arsimin dhe formimin profesional në Republikën e Shqipërisë”,

UDHËZOJMË:

1. Lëndët dhe datat e provimeve të Maturës Shtetërore 2024, sesioni i dytë, të jenë:

- a) Gjuhë e huaj 16 gusht 2024;
- b) Gjuhë shqipe dhe Letërsi 22 gusht 2024;
- c) Matematikë 28 gusht 2024;
- ç) Provimi me zgjedhje 4 shtator 2024.

2. Lëndët dhe datat e provimeve të Maturës Shtetërore Profesionale 2024, sesioni i dytë, të jenë:

- a) Gjuhë e huaj 16 gusht 2024;
- b) Gjuhë shqipe dhe Letërsi 22 gusht 2024;
- c) Matematikë 28 gusht 2024;
- ç) Provimi i teorisë profesionale të integruar 4 shtator 2024.

3. Administrimi i provimeve të Maturës Shtetërore 2024 dhe të Maturës Shtetërore Profesionale 2024, sesioni dytë, bazohet në Rregulloren e Maturës Shtetërore.

4. Provimet e detyruara dhe me zgjedhje të Maturës Shtetërore 2024 dhe provimet e detyruara të Maturës Shtetërore Profesionale 2024, sesioni i dytë:

- a) fillojnë në orën 10:00;
- b) zgjasin 2 orë e 30 minuta;
- c) testet hartohen dhe vlerësohen nga Qendra e Shërbimeve Arsimore (QSHA).

5. Në provimet e detyruara dhe me zgjedhje të Maturës Shtetërore 2024 dhe në provimet e detyruara të Maturës Shtetërore Profesionale 2024, sesioni i dytë, marrin pjesë:

a) Maturantët që rezultojnë mbetës në një ose më shumë provime të Maturës Shtetërore 2024 dhe të Maturës Shtetërore Profesionale 2024, sesioni i parë.

b) Maturantët që rezultojnë mbetës në një ose dy lëndë në vitin shkollor 2023–2024 dhe i shlyejnë provimet shkollore brenda datës 6 gusht 2024.

c) Maturantët që kanë përfunduar arsimin e mesëm të lartë para vitit 2024, por që nuk kanë shlyer detyrimet e Maturës Shtetërore dhe të Maturës Shtetërore Profesionale në vitin 2024, sesioni i parë.

ç) Maturantët/kandidatët që kanë kryer njohjen dhe njësimin e diplomës së arsimit të mesëm të lartë dhe kanë detyrime të Maturës Shtetërore dhe të Maturës Shtetërore Profesionale 2024.

6. Maturantët/kandidatët e përcaktuar në pikën 5, shkronja “c” dhe “ç”, të këtij udhëzimi të regjistrohesh në shkollën ku kanë përfunduar arsimin e mesëm të lartë ose në shkollën që u cakton zyra vendore e arsimit parauniversitar (ZVAP).

7. Maturantët/kandidatët e përcaktuar në pikën 5, shkronja “b”, “c” dhe “ç”, të këtij udhëzimi, të plotësojnë formularin AIZ, për dhënien e provimeve të sesionit të dytë të Maturës Shtetërore dhe të Maturës Shtetërore Profesionale 2024, nëse nuk e kanë plotësuar atë në sesionin e parë.

8. Maturantët/kandidatët me aftësi të kufizuara do të zhvillojnë provimet e Maturës Shtetërore bazuar në pikat 2 dhe 3 të nenit 49 të ligjit nr. 69/2012, “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar.

9. Bazuar në memorandumun e bashkëpunimit/mirëkuptimit të nënshkruar ndërmjet Ministrisë së Arsimit dhe Sportit të Republikës së Shqipërisë dhe Ministrisë së Arsimit të Republikës së Italisë, për seksionet dygjuhëshe shqiptaro-italiane, provimi “Gjuhë dhe letërsi italiane”:

a) përgatitet nga Ministria e Arsimit të Republikës së Italisë dhe dorëzohet në QSHA;

b) zhvillohet me gojë, në shkollë në datën 15.8.2024;

c) zhvillohet me shkrim në mjedisin e provimit të Maturës Shtetërore, në datën 16.8.2024;

ç) rezultati i provimit gjuhë e huaj (D3), llogaritet sipas përcaktimeve të memorandumit të bashkëpunimit/mirëkuptimit, të përmendur në këtë pikë.

10. Drejtori i institucionit arsimor parauniversitar dërgon zyrtarisht në ZVAP, listën e maturantëve që do të marrin pjesë në provimet e detyruara dhe me

zgjedhje të Maturës Shtetërore 2024 dhe në provimet e detyruara të Maturës Shtetërore Profesionale 2024, sesioni i dytë, deri më datë 7 gusht 2024. Drejtori i ZVAP-së ta dërgojë këtë listë në QSHA, në datën 8 gusht 2024.

11. Provimet të zhvillohen të përqendruara. Agjencia Kombëtare e Arsimit Parauniversitar (AKAP) përcakton qendrat e provimeve, duke u bazuar në numrin e maturantëve dhe në largësinë nga qendra e provimit.

12. ZVAP-të dhe drejtoritë e institucioneve arsimore parauniversitare, të marrin masa për njoftimin e maturantëve për qendrën, datat dhe orën kur do të zhvillohet secili nga provimet e detyruara dhe me zgjedhje të Maturës Shtetërore 2024 dhe provimet e detyruara të Maturës Shtetërore Profesionale 2024, sesioni i dytë.

13. Drejtori i AKAP-së, brenda datës 9 gusht 2024 të njoftojë zyrtarisht QSHA-në dhe MAS, për qendrat dhe mjediset ku do të zhvillohen provimet e detyruara dhe me zgjedhje të Maturës Shtetërore 2024, sesioni i dytë dhe për listën e shkollave që marrin pjesë në provimet e Maturës Shtetërore 2024 dhe të Maturës Shtetërore Profesionale 2024, sesioni i dytë.

14. Monitorimi i procesit të Maturës Shtetërore 2024 dhe i Maturës Shtetërore Profesionale 2024, sesioni i dytë, të kryhet nga përfaqësuesit e MAS-it dhe të institucioneve të varësisë.

15. Shpenzimet e përfaqësuesve të MAS-it për monitorimin e provimeve të Maturës Shtetërore 2024 dhe të Maturës Shtetërore Profesionale 2024, sesioni i dytë, të mbulohen nga institucionet ku janë të punësuar.

16. Ngarkohet për zbatimin e këtij udhëzimi, Ministria e Arsimit dhe Sportit, Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit, Drejtoria e Përgjithshme e Zhvillimit të Arsimit Parauniversitar, Drejtoria e Politikave të Punësimit dhe Aftësimit Profesional, Qendra e Shërbimeve Arsimore, Agjencia e Sigurimit të Cilësisë së Arsimit Parauniversitar, Agjencia Kombëtare e Arsimit Parauniversitar, Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive, Agjencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve, drejtoritë rajonale të arsimit parauniversitar, zyrat vendore të

arsimit parauniversitar dhe institucionet arsimore parauniversitare.

Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I ARSIMIT DHE SPORTIT
Ogerta Manastirliu

MINISTËR I EKONOMISË,
KULTURËS DHE INOVACIONIT
Blendi Gonxhja

UDHËZIM
Nr. 20, datë 18.7.2024

**PËR RREGULLAT MBI MASAT E
VEÇANTA TË KONTROLLIT PËR
ÇRRËNJOSJEN DHE PARANDALIMIN E
PËRHAPJES SË KANCERIT TË PATATES
“*SYNCHYTRIUM ENDOBIOTICUM*”
(SCHILBERSKY) PERCIVAL¹**

Në zbatim të nenit 102, pika 4 të Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë dhe mbështetur në pikën 3, të nenit 8, të ligjit nr. 105/2016, “Për mbrojtjen e bimëve”, të ndryshuar,

UDHËZOJ:

Neni 1
Qëllimi

Qëllimi i këtij udhëzimi është të përcaktojë masat për çrrënjosjen dhe parandalimin e përhapjes të dëmtuesit *Synchytrium endobioticum* (Schilbersky) Percival, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë.

Neni 2
Përkufizimet

Për qëllim të këtij udhëzimi, termat e përcaktuar në nenin 2, të ligjit nr. 105/2016, “Për mbrojtjen e bimëve”, të ndryshuar, dhe në nenin 2, të urdhrit nr. 113, datë 15.3.2022, “Për miratimin e rregullores ‘Për masat mbrojtëse kundër dëmtuesve të bimëve’”, të ndryshuar, kanë të njëjtin kuptim.

¹ Ky udhëzim përaftron plotësisht rregulloren zbatuese të Komisionit (BE) 2022/1195 e 11 korrikut 2022, “Për vendosjen e masave për çrrënjosjen dhe parandalimin e përhapjes së *Synchytrium endobioticum* (Schilbersky) Percival”.

Ndërsa termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Dëmtues i specifikuar” është *Synchytrium endobioticum* (Schilbersky) Percival;
2. “Bimë të specifikuara” është bima e *Solanum tuberosum* L. përveç farave.

Neni 3

Vrojtimet dhe testet laboratorike të dëmtuesit të specifikuar

1. Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve “AKVMB” kryen vrojtime vjetore të bazuara në risk për praninë e dëmtuesit të specifikuar, të paktën me inspektim vizual, të zhardhokëve në vendndodhjet e prodhimit ku rriten ose ruhen bimët e specifikuara.

2. Në rast dyshimi për infektimin e bimëve të specifikuara nga dëmtuesi i specifikuar, merren mostra dhe testohen në laboratorët rajonale të Autoritetit Kombëtar të Ushqimit “AKU” dhe testet konfirmatore për praninë e dëmtuesit të specifikuar kryhen në Institutin e Sigurisë Ushqimore dhe Veterinarisë (ISUV), duke përdorur metodat e përcaktuara në aneksin I bashkëlidhur këtij udhëzimi.

3. AKVMB-ja, AKU-ja dhe ISUV-ja, sipas fushës së përgjegjësisë, raportojnë te SPMB-ja, brenda datës 30 prill të çdo viti, rezultatet e vrojtimeve të përmendura në pikën 1 të këtij neni, të kryera në vitin paraardhës.

Raportimi i rezultateve kryhet në përputhje me modelin e përcaktuar në aneksin II bashkëlidhur këtij udhëzimi.

Neni 4

Përcaktimi i vendndodhjeve të prodhimit të infektuara dhe bimëve të specifikuara të infektuara

1. AKVMB-ja cakton një vendndodhje prodhimi si të infektuar nga dëmtuesi i specifikuar ku prania e dëmtuesit të specifikuar në atë vendndodhje është konfirmuar zyrtarisht nga testet e përmendura në pikën 2, të nenit 3.

2. Bimët e specifikuara të rritura në një vendndodhje prodhimi të përcaktuar si të infektuar nga dëmtuesi i specifikuar ose që kanë qenë në kontakt me tokën në të cilën është gjetur dëmtuesi i specifikuar, do të caktohen zyrtarisht si të infektuara.

Neni 5

Krijimi i zonave të shënuara

1. Kur prania e dëmtuesit të specifikuar konfirmohet zyrtarisht, AKVMB-ja pa vonesë përcakton zonën si zonë e shënuar në përputhje me procedurat sipas pikës 2, të këtij neni. Përcaktimi i patotipit bëhet duke përdorur metodat e përcaktuara në pikën 5, të aneksit I, bashkëlidhur këtij udhëzimi.

2. Zona e shënuar përbëhet nga:

a) zona e infektuar, duke përfshirë të paktën vendndodhjen e prodhimit të përcaktuar si të infektuar; dhe

b) zona e sigurisë, që rrethon zonën e infektuar.

Kufizimi i zonës së sigurisë të përmendur në shkronjën “b”, bazohet në parime të shëndosha shkencore, biologjinë e dëmtuesit të specifikuar, nivelin e infektimit, shpërndarjen dhe shpeshësinë e kultivimit të bimëve të specifikuara në zonën në fjalë, kushtet mjedisore dhe gjeografike, si dhe riskun specifik të përhapjes së sporeve në fazën e dimërimit.

3. AKVMB-ja kryen hulumtimet e duhura për të identifikuar origjinën e infeksionit. Ata do të gjurmojnë bimët e specifikuara të lidhura me rastin e infeksionit në fjalë, duke përfshirë ato që janë zhvendosur përpara krijimit të zonës së shënuar.

4. Brenda zonës së shënuar, AKVMB-ja të rrisë ndërgjegjësimin e operatorëve profesionistë në lidhje me kërcënimin e dëmtuesit të specifikuar dhe masat e marra për çrrënjosjen e tij dhe për të parandaluar përhapjen e tij jashtë zonës. AKVMB-ja të sigurojë që operatorët profesionistë të jenë në dijeni të përcaktimit të zonës së shënuar, zonës së infektuar dhe zonës së sigurisë, si dhe për dispozitat e këtij udhëzimi.

Neni 6

Masat për çrrënjosjen

1. Bimët e specifikuara, të cilat kanë origjinën nga një zonë e infektuar, shkatërrohen ose përpunohen në kushte të sigurta për të parandaluar çdo përhapje të mëtejshme të dëmtuesit të specifikuar. Nëse nuk është e mundur të përcaktohet vendndodhja e prodhimit nga e kanë origjinën bimët e specifikuara të infektuara, i gjithë loti në të cilin janë gjetur bimët e specifikuara të infektuara të shkatërrohet ose përpunohet në kushte që parandalojnë çdo përhapje të mëtejshme të dëmtuesit të specifikuar.

2. Në një zonë të infektuar, zbatohen të gjitha masat e mëposhtme:

a) asnjë bimë e specifikuar nuk do të mbillet, rritet ose ruhet;

b) asnjë bimë tjetër, e destinuar për rimbjellje jashtë zonës së infektuar, nuk do të rritet ose ruhet, si në tokë ose kudo tjetër;

c) dheu duhet të hiqet nga bimët e ndryshme nga ato të përmendura në shkronjat “a” dhe “b”, me metoda të përshtatshme që sigurojnë se nuk ka risk të identifikueshëm të përhapjes së dëmtuesit të specifikuar, përpara se këto bimë të zhvendosen nga zona e infektuar në zonën e sigurisë ose jashtë zonës së shënuar ose menjëherë pas saj;

ç) makineritë duhet të pastrohen nga dheu dhe mbeturinat e bimëve, përpara ose menjëherë pasi të zhvendosen nga zona e infektuar dhe përpara se të hyjnë në ndonjë vend prodhimi që ndodhet në zonën e sigurisë ose jashtë zonës së përcaktuar;

d) çdo tokë ose mbeturina me origjinë nga një zonë e infektuar mund të zhvendoset dhe përdoret ose depozitohet jashtë asaj zone vetëm në kushte që sigurojnë që nuk ka risk të identifikueshëm të përhapjes së dëmtuesit të specifikuar.

3. Bimët e tjera nga ato të përmendura në shkronjat “a” dhe “b” të pikës 2, nga të cilat nuk është hequr dheu mund të zhvendosen nga zona e përcaktuar vetëm nëse plotësohen dy kushtet e mëposhtme:

a) ato transportohen me qëllim të heqjes së dheut nga ato bimë me metoda të përshtatshme që sigurojnë se nuk ka risk të identifikueshëm të përhapjes së dëmtuesit të specifikuar;

b) transporti dhe heqja e dheut bëhet nën mbikëqyrjen zyrtare dhe janë marrë masat e duhura për të parandaluar në mënyrë efektive përhapjen e dëmtuesit të specifikuar.

4. AKVMB-ja, siguron që:

a) në zonën e sigurisë, nuk rriten bimë të destinuara për rimbjellje jashtë zonës së përcaktuar;

b) në zonën e sigurisë, rriten vetëm bimë të specifikuara të një varieteti, i cili është rezistent ndaj patotipeve të dëmtuesit të specifikuar që gjenden në zonën e infektuar ose ndaj të gjithë patotipeve që dihet se ndodhen në vend, siç parashikohet në nenin 7, përveç atyre për prodhimin e bimëve të specifikuara për mbjellje; dhe

c) çdo sasi dheu ose mbeturina me origjinë nga zona e sigurisë zhvendoset dhe përdoret ose depozitohet jashtë zonës së përcaktuar në kushte të

tilla që të mos ketë risk të identifikueshëm të përhapjes së dëmtuesit të specifikuar.

5. AKVMB-ja i njofton këto masa SPMB-së, menjëherë pasi ato të jenë marrë.

Neni 7

Varietetet e patates rezistente ndaj patotipeve të dëmtuesve të specifikuar

1. Një varietet patate duhet të përcaktohet si rezistent ndaj një patotipi të caktuar të dëmtuesit të specifikuar, kur ajo reagon ndaj një kontaminimi nga agjenti patogjen i atij patotipi në mënyrë të tillë që të mos krijohen spore në fazën e dimërimit.

2. Testimi për rezistencën kryhet në përputhje me protokollin e përcaktuar në aneksin III bashkëlidhur këtij udhëzimi. Shkalla e rezistencës së varieteteve të patates përcaktohet në përputhje me vendosjen e pikëve standarde të përcaktuar në tabelën në aneksin III bashkëlidhur këtij udhëzimi.

3. Enti Shtetëror i Farave dhe Fidanëve në bashkëpunim me AKVMB-në, njoftojnë SPMB-në, brenda datës 31 janar të çdo viti, listën e të gjitha varieteteve të reja të patateve që kanë certifikuar për tregtim në vitin paraardhës dhe që kanë gjetur, duke kryer teste të përmendur në pikën 2 të këtij neni, të jetë rezistent ndaj dëmtuesit të specifikuar. Ato duhet të deklarojnë varietetet së bashku me patotipet ndaj të cilave ato janë rezistente, si dhe metodën e përdorur për të përcaktuar atë rezistencë.

Neni 8

Njoftimi për praninë e konfirmuar të dëmtuesit të specifikuar në një varietet rezistent patateje

1. Operatorët profesionistë dhe çdo person tjetër që vihet në dijeni për ndonjë simptomë të dëmtuesit të specifikuar, që rezulton nga një dëmtim ose ndryshim në efektivitetin e një varieteti rezistent patateje, i cili lidhet me një ndryshim të dyshuar në patotipin e dëmtuesit të specifikuar ose patotipi i ri, njofton menjëherë AKVMB-në.

2. Në të gjitha rastet e raportuara në përputhje me pikën 1 të këtij neni, AKVMB-ja hulumton patotipin e përfshirë dhe e konfirmon duke përdorur metodat e përcaktuara në anekset I dhe III bashkëlidhur këtij udhëzimi, nëse prania është për shkak të një ndryshimi në patotipin e dëmtuesit të specifikuar ose të një patotipi të ri.

3. AKVMB-ja regjistron menjëherë informacionin e marrë në përputhje me pikat 1 dhe 2 të këtij neni.

AKVMB-ja, AKU-ja dhe ISUV-ja, sipas fushës së përgjegjësisë informon në mënyrë të detajuar SPMB-në, çdo vit deri më 31 janar, mbi konfirmimet e bëra në përputhje me pikën 2 të këtij neni, për vitin paraardhës.

Neni 9

Revokimi i masave

1. AKVMB-ja mund të revokojë masat e miratuara në përputhje me nenin 6 në lidhje me një zonë të shënuar, kur kjo zonë e shënuar bëhet e pastër nga dëmtuesit e specifikuar në përputhje me kushtet e përcaktuara në aneksin IV bashkëlidhur këtij udhëzimi.

2. Pas revokimit të masave sipas pikës 1, AKVMB-ja inspekton vjeljen e kulturave të para të bimëve të specifikuara, të cilat janë të ndjeshme ndaj patotipit përkatës të dëmtuesit të specifikuar. Kjo kulturë e parë nuk do të zhvendoset jashtë zonës së shënuar derisa të kryhet ky inspektim, vetëm nëse lëvizja kryhet nën kontrollin e AKVMB-së.

3. Me përjashtim të pikës 1, dhe pas të paktën 10 vjetësh nga zbulimi i fundit i dëmtuesit të specifikuar në pjesë të veçanta të zonës së infektuar, AKVMB-ja mund të revokojë pjesërisht masat zbatuese në pjesët përkatëse të zonave të përcaktuara në fjalë, në përputhje me pikën 2 të aneksit IV bashkëlidhur këtij udhëzimi.

4. Përjashtimisht nga shkronja “a” e pikës 2 të nenit 6, kur plotësohen kushtet për një revokim të pjesshëm të masave të parashikuara në nenin 6, bimët e specifikuara që nuk janë të destinuara për mbjellje mund të rriten me kusht që ato janë të një varieteti që është rezistent ndaj patotipeve të dëmtuesit të specifikuar që gjenden në vendndodhjen e infektuar të prodhimit ose ndaj të gjithë patotipeve që dihet se janë prezent në vend.

Neni 10

Dispozitat përfundimtare

1. Ngarkohen për zbatimin e këtij udhëzimi, Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, Autoriteti Kombëtar i Ushqimit, Instituti i Sigurisë Ushqimore dhe Veterinarisë dhe Enti Shtetëror i Farave dhe Fidanëve.

2. Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe i shtrin efektet nga data 15 janar 2025.

MINISTËR I BUJQËSISË DHE
ZHVILLIMIT RURAL
Anila Denaj

ANEKSI I

METODAT E TESTIMIT PËR ZBULIMIN DHE IDENTIFIKIMIN E DËMTUESIT TË SPECIFIKUAR TË PËRMENDUR NË PIKËN 2 TË NENIT 3

1. Testimi me anë të sporeve

Për zbulimin dhe identifikimin përdoren sporet verore dhe sporet e dimërimit, të marra nga toka pas sitës ose direkt nga materiali bimor.

2. Metodatat për zbulimin

Për nxjerrjen e sporeve të dëmtuesit të specifikuar nga toka, duhet të përdoret një nga metodat e mëposhtme:

a) metoda e sitës së tokës, siç përshkruhet nga Pratt (1976) ⁽¹⁾;

b) metoda e sitës së tokës, siç përshkruhet nga Van Leeuwen *et al.* (2005) ⁽²⁾;

c) teknika e centrifugës zonale për përpunimin e mostrës me kapacitet të lartë, siç përshkruhet nga Wander *et al.* (2007) ⁽³⁾.

3. Metodatat e identifikimit

Pas nxjerrjes, sporet e dëmtuesit të specifikuar duhet të identifikohen me një nga metodat e mëposhtme:

a) identifikimi morfologjik nën një mikroskop drite me zmadhim 100x-400x;

b) PCR konvencionale duke përdorur primer-a të bazuar në Lévesque *et al.* (2001) ⁽⁴⁾ dhe van den Boogert *et al.* (2005) ⁽⁵⁾;

c) *real-time* PCR duke përdorur primer-a dhe sonda pas Van Gent-Pelzer *et al.* (2010) ⁽⁶⁾;

ç) *real-time* PCR në kohë reale duke përdorur primer-a dhe sonda pas Smith *et al.* (2014) ⁽⁷⁾.

4. Qëndrueshmëria e sporeve dimërore

Përcaktimi i qëndrueshmërisë së sporeve dimërore mund të arrihet me ekzaminim mikroskopik ose analizë biologjike. Qëndrueshmëria e sporangjeve mund të përcaktohet nga ekzaminimi mikroskopik i sporangjeve të kaluar në laktofenol ose në ujë (Przetakiewicz 2015) ⁽⁸⁾. Sporangjet me përmbajtje kokrizore ose me

protoplazmë pak të rrumbullakosur mund të konsiderohet e zbatueshme. Ato të plazmolizuara përgjithmonë ose pa përmbajtje të dukshme do të konsiderohen të vdekura.

Si alternativë, ose në rast dyshimi, mund të kryhet një analizë biologjike, siç përshkruhet në pikën 3 të aneksit IV.

5. Përcaktimi i patotipeve

Përcaktimi i patotipeve kërkon simptoma të freskëta.

Inokula për testim prodhohet me një nga metodat e mëposhtme:

a) metoda e SASA (Shkenca dhe Këshilla për Bujqësinë Skoceze), e përbërë nga dy hapat e mëposhtëm:

i. prodhimi i inokulimit

Indet e vjetra (kafe) të simptomave duhet të ndahen në copa më të vogla dhe të thahen në ajër në temperaturën e dhomës derisa të bëhen të forta. Indi i fortë duhet të bluhet, manualisht ose mekanikisht.

Materiali i bluar sitet në të thatë, duke mbledhur fraksionin nga 25 në 75 µm, dhe më pas nxirret duke përdorur metodën e kloroformit të Pratt (1976)1;

ii. prodhimi i simptomave (gungave) të freskëta

Përafërsisht 10 mg spore dimërore të nxjerra spërkaten mbi sipërfaqen e 10 ml ujë të distiluar steril në një enë të vogël plastike Petri dhe inkubohen në errësirë në 20°C deri në mbirje.

Zhardhokët e patates me filiza të vegjël rreth 1 deri në 2 mm të gjata vendosen në kuti plastike transparente, të veshura me letër të lagur, me filizat e shënuar nga lart. Filizi rrethohet me vazelinë të shkrirë duke përdorur një shiringë. Unaza duhet të jetë e pathyer dhe mjaft e lartë për të mbajtur pezullimin e spores pa rrjedhje.

10 ml sporet dimëruese të mbirjes hollohen më tej në 20 ml me ujë të distiluar steril dhe vendosen brenda unazave duke përdorur një pipetë ose një shishe shtrydhëse derisa filizi të zhytet plotësisht në suspensionin e spores. Kutitë plastike mbulohen me kapak dhe inkubohen për 4 ditë në 10°C, pas së cilës kutitë do të hapen, hiqet inokulumi dhe unazat e vazelinës dhe kutitë do të zhvendosen në një serë me mjegull në 15 deri në 18°C. (16 orë dritë);

b) metoda e Spiekermann & Kothoff (1924) (2);

c) metoda e Potoček *et al.* (1991) (10);

ç) metoda e Glynne-Lemmerzähl (Glynne 1925 (11); Lemmerzähl 1930 (12); Noble dhe Glynne 1970 (13)).

Për përcaktimin e të gjitha patotipeve të njohura si të rëndësishme për vendin (1(D1), 2(G1), 6(O1), 18(T1) dhe 38 (Nevşehir), përdoret një test diferencial infeksioni me varietete të ndryshme të bimës së specifikuar siç tregohet në tabelë. Testi i infeksionit kryhet sipas protokollit të përmendur në shkronjën “d” (metoda Glynne-Lemmerzähl).

Ndjeshmëria selektive e kultivarëve të patates për përcaktimin e patotipeve të *S. endobioticum*

Kultivari	<i>S. endobioticum</i> patotipet				
	1(D1)	2 (G1)	6 (O1)	18 (T1)	38 (Nevşehir)
Tomensa/Evora/Deodara	S	S	S	S	S
Irga/prodhues	R	S	S	S	S
Talent	R	R*	R*	S	S
Safiri	R	S	R	R	S
Ikar/Gawin/Karolin/Belita	R	R	R	R	R

‘S’: E ndjeshme

‘R’: Rezistente

*: tregon një ndjeshmëri të dobët të varietetit ndaj *S. endobioticum* (prania e fushave sori jo-nekrotike pa formim gungave’).

(1) Pratt MA. 1976. Një teknikë e sitës të lagësht dhe teknikën e flotacionit për zbulimin e sporangjeve në fazën e dimërimit *Synchytrium endobioticum* në tokë. *Annals of Applied Biology* 82: 21-29.

(2) van Leeuwen GCM, Wander JGN, Lamers J, Meffert JP, van den Boogert PHJF, Baayen RP. 2005. Ekzaminimi i drejtpërdrejtë i tokës për sporangjet e *Synchytrium endobioticum* duke përdorur kloroform, klorur kalciumi dhe sulfat zinku si reagentë ekstraktues. *Buletini EPPO* 35: 25-31.

(3) Wander JGN, van den Berg W, van den Boogert PHJF, Lamers JG, van Leeuwen GCM, Hendrickx G, Bonants P. 2007. Një teknikë e re duke përdorur centrifugën Hendrickx për nxjerrjen e sporangjeve dimërore të *Synchytrium endobioticum* nga toka. *European Journal of Plant Pathology* 119:165-174.

(4) Lévesque CA, de Jong SN, Ward LJ & de Boer SH (2001) Filogjenia molekulare dhe zbulimi i *Synchytrium endobioticum*, agjenti shkaktar i kancerit të patates. *Gazeta Kanadeze e Patologjisë së Bimëve* 23:200-201.

(5) van den Boogert PHJF, van Gent-Pelzer MPE, Bonants PJM, de Boer SH, Wander JGN, Lévesque CA, van Leeuwen GCM, Baayen RP. 2005. Zhvillimi i metodave të zbulimit të bazuara në PCR për fitopatogjenin karantinor *Synchytrium endobioticum*, agjent shkaktar i sëmundjes së kancerit të patates. *European Journal of Plant Pathology* 113:47-57.

(6) van Gent-Pelzer MPE, Krijger M, Bonants PJM. 2010. Përmirësimi i analizës real-time PCR për zbulimin e patogjenit karantinor të patates, *Synchytrium endobioticum*, në ekstraktet zonale të centrifugës nga toka dhe në bimë. *European Journal of Plant Pathology* 126:129-133.

(7) Smith DS, Rocheleau H, Chapados JT, Abbott C, Ribero S, Redhead SA, Lévesque CA, De Boer SH. 2014. Filogjenia e gjinisë *Synchytrium* dhe zhvillimi i analizës TaqMan PCR për zbulimin e ndjeshëm të *Synchytrium endobioticum* në tokë. *Phytopathology* 104:422-432.

(8) Przetakiewicz, J. 2015. Qëndrueshmëria e Sporangjeve dimërore të *Synchytrium endobioticum* (Schilb.) Perc. Nga Polonia. *Gazeta Amerikane e Kërkimit të Patates* 92:704-708.

(9) Spieckermann A, Kothoff P. 1924. Testimi i patateve për rezistencën ndaj kancerit. *Deutsche Landwirtschaftliche Presse* 51:114-115.

(10) Potoček J, Krajčková K, Klabzubová S, Krejcar Z, Hnázil M, Novák F, Perlová V. 1991. Identifikimi i ri *Synchytrium endobioticum* (Schilb.) Perc. Patotipet në Republikën Çeke. *Ochrana Rostlin* 27:191-205.

(11) Glynn MD. 1925. Eksperimentet e infeksionit me sëmundjen e kancerit të patateve. *Synchytrium endobioticum*. *Analet e Biologjisë së Aplikuar* 12:34-60.

(12) Lemmerzähl J. 1930. Një metodë e re e thjeshtuar për inokulimin e kultivarëve të patates për të testuar rezistencën ndaj kancerit. *Züchter* 2:288-297.

(13) Noble M, Glynn MD. 1970. Sëmundja e kancerit të patateve. *Buletini i FAO-s për Mbrojtjen e Bimëve* 18:125-135.

ANEKSI II

FORMATI I VROJTIMIT SIÇ PËRMENDET NË NENIN 3

Formati për paraqitjen e rezultateve e vrojtimit të dëmtuesit të kancerit të patates nga vjelja e patates gjatë vitit, para vitit të raportimit.

Kjo tabelë përdoret vetëm për rezultatet e vrojtimeve për patatat e vjela.

Rajoni ose zona	Kategoria e patateve	Sipërfaqja totale e mbjelljes (ha)	Inspektimi vizual i zhardhokëve						Testimi laboratorik				Informacion tjetër	
			Numri i mostrave	Numri i lot-it	Madhësia e mostër	Periudha e mostrimit	Jo të dyshimta		Numri i mostrave	Madhësia e mostrat	Një lloj testi	Jo pozitive		
							Mostrat	Shumë				Mostrat		Shumë
	Patate për prodhimin e zhardhokëve për mbjellje													
	Konsum dhe përpunim													
	Të tjera ⁽¹⁾ (specifiko)													

(1) Për vendet me shpërthime, është e rëndësishme për të treguar veçmas nga vrojtimet e përgjithshme sasinë e mostrave të përdorura për të hulumtuar ose ndjekur shpërthimet.

ANEKSI III

PROTOKOLLI PËR VLERËSIMIN E REZISTENCËS TË NJË VARIETETI TË PËRMENDUR NË PIKËN 2 TË NENIT 7

Protokolli për vlerësimin e rezistencës së një varieteti përfshin hapat e mëposhtëm.

1. Testohet një minimum prej 40 zhardhokësh ose filizat sythë, për varietet të bimës së specifikuar, të ndara në dy grupe (përsëritje).

2. Testi zakonisht zgjat 2 vjet. Vetëm në rast se një varietet tregon se është jashtëzakonisht i ndjeshëm ndaj një patotipi të dëmtuesit të

specifikuar, kohëzgjatja e testit mund të reduktohet në 1 vit.

3. Përpara se të fillojë një sezon testimi, inokulumi duhet të testohet për pastërti, duke përdorur metodat e përshkruara në aneksin I.

4. Një kontroll pozitiv, në formën e një shumëllojshmërie të bimës së specifikuar, e cila është jashtëzakonisht e ndjeshme ndaj patotipit të dëmtuesit të specifikuar që do të testohet, duhet të përfshihet gjithmonë në test.

5. Duhet të përdoret një nga metodat e mëposhtme të testimit:

i. metoda Glynn-Lemmerzähl (Glynn 1925, Lemmerzähl 1930, Noble & Glynn 1970);

ii. metoda Spieckermann (Spieckermann & Kothoff 1924); ose

iii. metodën SASA (Shkenca dhe Këshilla për Bujqësinë Skoceze), që përbëhet nga të gjithë hapat e mëposhtëm:

- përgatitja e zhardhokëve:

Zhardhokët hiqen nga depoja e ftohtë rreth 10 ditë përpara inokulimit të synuar, lahen butësisht, thahen dhe ruhen në errësirë në temperaturën e dhomës për të nxitur mbirjen.

Një varietet shumë i ndjeshëm (“Morene” ose një varietet me ndjeshmëri të krahasueshme) duhet të përfshihet në çdo inokulum për të shërbyer si kontroll pozitiv;

- mbirja e sporeve dimërore:

Kushtet për nxitjen e mbirjes së sporeve dimërore vendosen 21 ditë përpara inokulimit.

Përafërsisht 10 mg spore të ekstraktuar spërkaten në sipërfaqen e 10 ml ujë të distiluar steril në enë të vogla plastike Petri dhe inkubohen në errësirë në 20°C, deri në mbirje.

Përmbajtja e secilës enë Petri do të hollohet me 10 ml të tjera ujë të distiluar steril për inokulimin;

- inokulimi dhe inkubimi i filizave (sprouts):

Kur filizat arrijnë gjatësinë 1 mm, ato duhet të rrethohen me vazelinë të shkrirë. Unaza e vazelinës duhet të jetë e pathyer për të mbajtur pezullimin e spores pa rrjedhje dhe mjaftueshëm e lartë që pezullimi të mbulojë filizin.

Një filiz i vetëm ose një tufë e vetme filizash duhet të rrethohet në çdo zhardhok.

Zhardhokët vendosen në kuti plastike, të veshura me letër të lagur, me filizat e rrethuar të kthyer lart.

Unazat e vazelinës mbushen me suspension spore, duke përdorur një pipetë ose një shishe shtrydhëse derisa filizi të zhytet plotësisht.

Kutitë plastike mbulohen me kapak dhe inkubohen për 4 ditë në 10°C në errësirë, pas së

cilës unazat e vazelinës hiqen dhe kutitë vendosen të hapura në një serë në 15-18°C nën mjegull periodike (3 herë në ditë për 30 minuta).

Në rastet kur infeksioni dështoi, për shembull sepse filizi u kalb ose nuk u zhvillua, tuberi mund të rritet duke përdorur një filiz tjetër;

- vlerësimi:

Filizat ekzaminohen për infeksion 28 ditë pas inokulimit, duke përdorur një stereo mikroskop me zmadhim 10-15x dhe një mikroskop me dritë.

Reagimet e rezultatit 4 ose 5, siç janë paraqitur në tabelë, vëzhgohen në kontrollin pozitiv në të paktën 80 % të zhardhokëve. Të paktën një zhardhok duhet të tregojë rezultatin 5.

6. Të gjithë zhardhokët vlerësohen dhe ju jepet një pikë e renditjes së rezistencës nga 1 në 5, siç përcaktohet në tabelë.

7. Çdo varietet i testuar vendoset në një grup rezistence (“shumë rezistent”, “rezistent”, “pak i ndjeshëm” ose “jashtëzakonisht i ndjeshëm”), sipas gamës së pikëve të vëzhguara brenda popullatës përkatëse të zhardhokëve individuale ose filizave sythë e testuar:

i. një varietet do të konsiderohet “shumë rezistent”, nëse të gjithë zhardhokët në të gjitha përsëritjet kanë një pikë 1;

ii. një varietet do të konsiderohet “rezistent”, nëse të gjithë zhardhokët në të gjitha përsëritjet kanë një pikë midis 1 dhe 3;

iii. një varietet do të konsiderohet “pak i ndjeshëm”, nëse një ose më shumë zhardhok shënojnë 4 (nëse vetëm një zhardhok shënon 4, testi mund të përsëritet, për të përjashtuar papastërtitë në grupin e varietetit);

iv. një varietet do të konsiderohet “jashtëzakonisht i ndjeshëm”, nëse të paktën një zhardhok në një përsëritje shënon 5.

Shënime standarde të pikëve për popullatat e testimit të patates

Rezultati standard	Grupi i rezistencës	Përshkrimi i rezistencës	Përshkrim
1	R1	Jashtëzakonisht rezistente	Nekroza e hershme e mbrojtjes; nuk ka formim të dukshëm sorus (një grup sporangesh).
2	R1	Rezistente	Nekroza e vonshme e mbrojtjes; formimi sorus (një grup sporangesh) pjesërisht i dukshëm, i pazhvilluar ose nekrotik para zhvillimit.
3	R2	Rezistent i dobët	Nekroza mbrojtëse shumë e vonshme; fusha të vetme sori të rritur ose sorus të zhvilluara, por të rrethuara plotësisht nga nekroza; deri në pesë sori verore jo-nekrotike të lejuara, nekrozë e qartë në zona të tjera të së njëjtës copë tuber. Asnjë formim i gungave apo spore dimërore. Për të vendosur midis grupeve 3 dhe 4, mund të jetë e nevojshme

			përgatitja e rrëshqitjeve të holla të indit të infektuar: nëse nuk ka spore dimërimi, rezultati do të jetë 3.
4	S1	Pak e ndjeshme	Infeksione të shpërndara; fusha sorë ose sorus jo nekrotike, të pakta në numër; nekroza e vonshme mund të jetë e pranishme në vende të tjera të infeksionit në filiz; filizi mund të jetë pak i keq formuar (i trashur). Janë të pranishme sporangjet dimëruese (dimër). Për të vendosur midis grupit 3 dhe 4, mund të jetë e nevojshme përgatitja e rrëshqitjeve të holla të indit të infektuar: nëse ka spore dimëruese, rezultati duhet të jetë 4.
5	S2	Jashtëzakonisht i ndjeshëm	Fusha të dendura infeksioni, fusha të shumta të pjekura jonekrotike dhe soruse, fusha me zona të dendura infeksioni jonekrotike, formim mbizotërues i gungave.

ANEKSI IV

KUSHTET PËR REVOKIMIN E MASAVE TË PËRMENDURA NË NENIN 9

1. Kushtet për revokimin e masave

1.1 Pas një minimumi prej 50 vjetësh nga zbulimi i fundit i dëmtuesit të specifikuar, nëse ka një të dhënë pa shpëputje të kulturave në zonën e infektuar që tregon se dispozitat e pikës 2 dhe 3 të nenit 6, janë respektuar gjatë gjithë kohës dhe se zona e infektuar nuk është përdorur si kullotë e përhershme;

1.2 Pas një minimumi prej 20 vjetësh, që nga zbulimi i fundit i dëmtuesit të specifikuar, nëse ka një të dhënë pa boshllëqe të kulturave që tregojnë se dispozitat e pikës 2 dhe 3 të nenit 6, janë respektuar gjatë gjithë kohës dhe se zona e infektuar nuk është përdorur si kullotë e përhershme; dhe

- asnjë shenjë e infeksionit me dëmtuesin e specifikuar nuk është zbuluar në dy analiza biologjike (siç përshkruhet në pikën 3) me kultivarë të ndjeshëm të patates; ose

- asnjë shenjë e infeksionit me dëmtuesin e specifikuar nuk është zbuluar në 1 analizë biologjike (siç përshkruhet në pikën 3) me kultivarë të ndjeshëm të patates dhe nuk janë gjetur spore të qëndrueshme pushimi gjatë një ekzaminimi të drejtpërdrejtë të tokës nga zona e infektuar me mikroskop pas një nxjerrje të sporeve me një nga metodat e parashikuara në pikën 2 e aneksit I.

Skema që do të përdoret për marrjen e dheut për testim duhet të përfshijë të gjithë hapat e mëposhtëm:

- zona e infektuar ndahet në njësi prej 0,33 ha secila;

- 60 nën mostra do të merren nga secila njësi në një thellësi prej 20 cm dhe do të shpërndahen në mënyrë të barabartë në të gjithë zonën ose do të grumbullohen sipas vatrave të njohura të infektuara;

- Nën mostrat duhet të përzihen tërësisht, në mënyrë që të përftohen 3 mostra për ha.

2. Revokimi i pjesshëm i masave

Pas një minimumi 10 vitesh nga zbulimi i fundit i dëmtuesit të specifikuar në zonat e zonës së infektuar, mund të konsiderohet revokimi i pjesshëm i masave të parashikuara në nenin 6 për këto zona, ku ka një të dhënë pa boshllëqe të kulturave që tregojnë se dispozitat e pikës 2 dhe 3 të nenit 6, janë respektuar gjatë gjithë kohës dhe se zona e infektuar nuk është përdorur si kullotë e përhershme, dhe:

a) asnjë shenjë infektimi me dëmtuesin e specifikuar nuk zbulohet në dy analiza biologjike, siç përshkruhet në pikën 3, me kultivarë patate të ndjeshme; ose

b) asnjë shenjë e infeksionit me dëmtuesin e specifikuar nuk është zbuluar në një analizë biologjike, siç përshkruhet në pikën 3, me kultivarë të ndjeshëm të patates dhe më pak se 5 spore dimëruese të qëndrueshme për gram dheu janë gjetur gjatë një ekzaminimi të drejtpërdrejtë të dheut nga zona e infektuar me mikroskop pas nxjerrjes së sporeve me një nga metodat e parashikuara në pikën 2 të aneksit I.

Skema që do të përdoret për marrjen e dheut për testim duhet të përfshijë të gjithë hapat e mëposhtëm:

- zona e infektuar ndahet në njësi prej 0,33 ha secila;

- 60 nën mostra merren nga çdo njësi në një thellësi prej 20 cm dhe shpërndahen në mënyrë të barabartë në të gjithë zonën ose të grumbulluara sipas vatrave të njohura të infektuara;

- Nën mostrat duhet të përzihen tërësisht, në mënyrë që të përftohen 3 mostra për ha.

Kur këto kushte nuk plotësohen, revokimi i pjesshëm i masave mund të konsiderohet sërish pas një periudhe pritjeje prej të paktën 2 vjetësh. Në përcaktimin e kohëzgjatjes së periudhës së pritjes, AKVMB-ja do të marrë parasysh nivelin e

infeksionit dhe/ose numrin e sporeve të qëndrueshme të zbuluara.

3. Analizat biologjike për efekt të revokimit të masave

Disa zhardhokë të bimëve të specifikuar inkubohen në vazo së bashku me të paktën 5 l dhe, në kushte të temperaturës, lagështisë dhe dritës, të cilat janë të favorshme për rritjen e patates. Në kate rast përdoret një kultivar i cili është shumë i ndjeshëm ndaj të gjitha patotipeve (si: Deodara, Evora, Morene, Tomensa, Maritiema, Arran Chief).

Bimët e patates në rritje duhet të arrijnë një lartësi prej rreth 60 cm. Pas rreth 100 ditësh, zhardhokët e sapo formuar ekzaminohen për gunga.

Kontrollet negative të dheut pa dëmtuesit e specifikuar dhe kontrollet pozitive të dheut të infektuar përfshihen gjithmonë në test. Testi konsiderohet i vlefshëm nëse gungat prodhohen në zhardhokët e kontrollit pozitiv dhe nuk krijohen gunga në zhardhokët e kontrollit negativ. Kushtet e temperaturës dhe lagështisë në serrë duhet të regjistrohen. Gungat e prodhuara në mostrat e provës ekzaminohen me mikroskop për praninë e sporangjeve verore dhe/ose sporeve dimëruese.

I gjithë testi kryhet në kushte që parandalojnë çdo përhapje të mëtejshme të dëmtuesit të specifikuar.

GJYKATA EVROPIANE E TË DREJTAVE TË NJERIUT SEKSIONI I TRETË

VENDIM

Kërkesa nr. 9227/19
Besnik Keta kundër Shqipërisë

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Tretë), e mbledhur më 11 qershor 2024, si një Komitet i përbërë nga:

Ioannis Ktistakis, *kryetar*,

Darian Pavli,

Andreas Zünd, *gjyqtarë*

dhe Olga Chernishova, *zëvendëssekretare e Seksionit*, duke mbajtur në konsideratë:

kërkesën (nr. 9227/19) kundër Republikës së Shqipërisë të depozituar në Gjykatë në mbështetje të nenit 34 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (“Konventa”) më 5 shkurt 2019 nga një shtetas shqiptar, z. Besnik Keta

(“kërkuesi”), lindur në vitin 1977, banues në Tiranë dhe i përfaqësuar nga z. A. Kasapi, avokat i cili e praktikon ligjin në Tiranë,

vendimin për të njoftuar qeverinë shqiptare (“Qeveria”) – përfaqësuar nga agjenti i saj në atë periudhë, z. A. Metani dhe në vijim nga z. O. Moçka, Avokat i Përgjithshëm i Shtetit – për ankesat e bëra në lidhje me të drejtën e kërkuesit për t’u informuar në mënyrën e duhur për arsyet e ndalimit dhe arrestimit të tij me burgim, dhe për të deklaruar të papranueshëm pjesën e mbetur të kërkesës;

vërejtjet e palëve,

pasí diskutoi, vendos si më poshtë:

LËNDA E ÇËSHTJES

1. Çështja ka të bëjë me problematikat e ngritura në mbështetje të nenit 5 § 2, në lidhje me informacionin që i është dhënë kërkuesit për akuzat ndaj tij dhe mundësinë e procedurave për të kundërshtuar ligjshmërinë e paraburgimit të tij.

2. Kërkuesi u arrestua më 22 dhjetor 2018 *in flagrante delicto* për posedim të lëndëve narkotike, në momentin kur dy oficerë policie, të cilët e ndaluan kërkuesin në rrugë, i gjetën dy çanta me pluhur të bardhë, të dyshuar si lëndë narkotike. Menjëherë pas kësaj, në orën 02:20 të pasdites, policia bëri një kontroll në banesën e kërkuesit, ku kërkuesi i orientoi në një vend të fshehur, ku mbante lëndë narkotike dhe një peshore. Kërkuesi u shoqërua në rajonin e policisë ku u mor në pyetje në orën 05:30 të pasdites në praninë e avokatit të tij. Ai u vu në dijeni për akuzat ndaj tij dhe të drejtat e tij, dhe ai pohoi se i kuptonte ato. Ai pohoi, gjithashtu, se kishte qenë përdorues i lëndëve narkotike prej disa kohësh dhe se lënda narkotike që i ishte gjetur në trup dhe në banesë ishte për përdorim personal. Procesverbali i arrestimit të kërkuesit u përpilua në po të njëjtën ditë në orën 19:00. U përshkruan rrethanat në të cilat ishte arrestuar kërkuesi, dhe u theksua se kërkuesi dyshohej për kryerjen e veprës penale të prodhimit dhe tregtimit të lëndëve narkotike, parashikuar në nenin 283 § 1 të Kodit Penal.

3. Kërkuesit iu dha menjëherë një kopje e procesverbalit dhe ai e nënshkroi atë pa asnjë koment.

4. Më 25 dhjetor 2018, Gjykata e Rrethit Tiranë e kaloi kërkuesin në arrest shtëpie. Më 16 janar 2019, Gjykata e Apelit Tiranë e ndryshoi vendimin e Gjykatës së Rrethit të datës 25 dhjetor 2018, duke urdhëruar paraburgim ndaj kërkuesit. Gjykata e

Apelit theksoi se kërkuesi ishte gjetur në posedim të një sasive kokaine që qartazi nuk ishte për përdorim personal, dhe një sasi e vogël ishte gjendur edhe në banesën e tij. Rrethana të tilla mbështesnin dyshimin se kërkuesi ishte përfshirë në një vepër penale në cilësinë e “shpërndarësit të drogës”. Për këtë arsye, ndalimi i tij me burgim ishte i nevojshëm për parandalimin e përsëritjes së veprës penale.

5. Në apelimin e tij të radhës në Gjykatën e Lartë, kërkuesi u ankua se nuk kishte pasur shkaqe që ai të dërgohej në paraburgim, se nuk ishte bërë menjëherë me dije pas arrestimit të tij në lidhje me akuzat ndaj tij, dhe se avokatit të tij nuk i ishte dhënë ndonjë dokument në lidhje me akuzat në mënyrë që të përgatitej për mbrojtjen e kërkuesit.

6. Më 10 prill 2019, apelimi u rrëzua menjëherë nga Gjykata e Lartë e cila vlerësoi se kërkuesi nuk ishte mbështetur në asnjë prej shkaqeve për apelim të parashikuar në nenin 432 të Kodit të Procedurës Penale. Këto shkaqe përfshijnë rastet kur e drejta penale nuk është respektuar ose kur kjo e drejtë është zbatuar në mënyrën e gabuar; kur ka pasur shkelje të cilat kanë bërë që vendimi i gjykatës të shpallet i pavlefshëm; ose kur ka pasur shkelje të rregullave procedurale që kanë ndikuar në miratimin e vendimit.

7. Në procedurat penale kryesore ndaj kërkuesit, ai i dënua sipas akuzave dhe iu dha një dënim i pezulluar. Këto procedura u përmbyllën me anë të vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë më 13 maj 2020.

VLERËSIMI I GJYKATËS

A. Fusha e veprimit e çështjes

8. Në kërkesën e tij fillestare, ashtu si edhe në përgjigjen e tij ndaj vërejtjeve të Qeverisë, kërkuesi u ankua edhe në mbështetje të nenit 6 §§ 1 dhe 3 të Konventës për shkeljen e një sërë aspektesh të drejtave të tij për mbrojtje në procedurat kryesore penale ndaj tij. Në fazën e komunikimit, këto ankesa u shpallën të papranueshme nga kryetari i Seksionit, i mbledhur si një gjyqtar i vetëm (sipas rregullave 27A § 2 (a) dhe 54 § 3 të Rregullores së Gjykatës interpretuar së bashku me rregullën 12), dhe për pasojë, Qeveria nuk u vu në dijeni për këto ankesa. Një vendim i tillë është i formës së prerë (neni 27 § 2 i Konventës dhe rregulla 54 § 3), dhe për këtë arsye Gjykata nuk mund t'i rishqyrtojë ato ankesa (shih *Mazepa dhe të Tjerë kundër Rusisë*, nr. 15086/07, §§ 61–62, 17 korrik 2018, dhe *Korporativna Targovska Banka*

AD kundër Bullgarisë, nr. 46564/15 dhe 68140/16, § 115, 30 gusht 2022).

B. Neni 5 § 2 i Konventës

9. Kërkuesi u ankua në mbështetje të nenit 5 § 2 të Konventës se autoritetet vendëse nuk e kishin informuar siç duhej për arsyet e arrestimit të tij dhe akuzat ndaj tij. Megjithatë, Gjykata vlerëson se Qeveria kishte parashtruar se kërkuesi ishte kapur *in flagrante delicto* në posedim të lëndëve narkotike, dhe se vet ai i kishte orientuar oficerët e policisë te një vend i fshehur në banesën e tij ku ai mbante lëndë narkotike dhe një peshore të vogël. Kërkuesi nuk i kundërshtoi këto fakte. Gjykata gjykon se në këto rrethana, kërkuesi nuk mund të pretendojë se nuk e kuptonte se përse ishte arrestuar dhe shoqëruar në rajonin e policisë (krahaso *Dikme kundër Turqisë*, nr. 20869/92, § 54, GJEDNJ 2000-VIII). Në vijim, kërkuesi u mor në pyetje nga policia në praninë e avokatit të tij vetëm pak orë pasi ishte ndaluar nga oficerët e policisë në rrugë dhe ishte bërë me dije për akuzat ndaj tij. Së fundmi, në procesverbalin për arrestimin e tij, të përpiluar në po të njëjtën ditë, kërkuesi u informua përsëri për akuzat ndaj tij. Ky procesverbal iu paraqit menjëherë dhe ai e nënshkroi atë.

10. Duke mbajtur në konsideratë sa më sipër, dhe duke pasur parasysh se neni 5 § 2 nuk parashikon që arsyet për arrestin të jepen në ndonjë formë të caktuar, Gjykata arrin në përfundimin se duhet të gjykohet se kërkuesi ka qenë në dijeni të arsyeve për arrestimin e tij në momentin e, ose menjëherë pas, arrestimit të tij (krahaso *Döner dhe të Tjerë kundër Turqisë*, nr. 29994/02, §§ 47–49, 7 mars 2017).

11. Për sa më sipër, kjo ankesë është qartazi e pambështetur në fakte sipas nenit 35 §§ 3 (a) dhe 4 të Konventës.

C. Neni 5 § 4 i Konventës

12. Në vijim, kërkuesi u ankua në mbështetje të nenit 5 § 4 të Konventës se atij i ishte ndaluar e drejta që për ndalimin e tij të merrej një vendim i shpejtë nga gjykata, për shkak të mosfunksionimit të pretenduar të Gjykatës së Lartë dhe Gjykatës Kushtetuese.

13. Gjykata thekson se neni 5 § 4 i Konventës i jep të drejtën një personi të arrestuar ose të ndaluar në paraburgim të paraqesë procedurat për shqyrtim nga një gjykatë për kushtet procedurale dhe themelore që janë thelbësore për “ligjshmërinë”, sipas interpretimit të nenit 5 § 1, për privimin e tij ose të saj nga liria (shih *Idalov kundër Rusisë* [DHM],

nr. 5826/03, § 161, 22 maj 2012, dhe *Khlajfia dhe të Tjerë kundër Italisë* [DHM], nr. 16483/12, 15 dhjetor 2016).

14. Për sa i përket çështjes konkrete, Gjykata vëren fillimisht se paraburgimi i kërkuarit ishte urdhëruar nga një organ gjyqësor, më konkretisht Gjykata e Apelit Tiranë. Në vijim, Gjykata thekson se neni 5 § 4 nuk i detyron Shtetet Kontraktuese të krijojnë një juridiksion të nivelit të dytë për shqyrtimin e ligjshmërisë së ndalimit (shih *Stevan Petrović kundër Serbisë*, nr. 6097/16 dhe 28999/19, § 177, 20 prill 2021). Sidoqoftë, një Shtet që e krijon një sistem të tillë, në parim, duhet t'u ofrojë të ndaluarve të njëjtat garanci për apelim si në shkallën e parë (shih *Fodale kundër Italisë*, nr. 70148/01, 39, GJEDNJ 2006-VII).

15. Në sistemin shqiptar, apeli në Gjykatën e Lartë në parim është i mundur ndaj vendimeve gjyqësore të shkallës së dytë. Megjithatë, këto apeline duhet të kufizohen brenda disa shkaqeve të parashikuara në nenin 432 të Kodit të Procedurës Penale. Duke qenë se kërkuari nuk u mbështet në asnjërën prej këtyre arsyeve, apeli i tij u rrëzua (shih paragrafin 6 më sipër). Në këtë linjë, gjykata thekson se Shtetet mund të kufizojnë aksesin në gjykatat më të larta dhe se kushtet e pranueshmërisë së një apeli për pika të ligjit ose të një apeli në një gjykatë më të lartë – si për shembull Gjykata e Lartë – mund të jenë më strikte sesa për një apelim të zakonshëm (shih *Zubac kundër Kroacisë* [DHM], nr. 40160/12, § 82, 5 prill 2018). Këto kufizime mund të vendosen, *inter alia*, duke kufizuar shkaqet e apelit pranë këtyre gjykatave.

16. Në apelin e tij ndaj vendimit që urdhëronte ndalimin e tij, kërkuari u ankua se nuk kishte dyshim të arsyeshëm se ai kishte kryer një vepër penale dhe nuk kishte arsye për ndalimin e tij, se nuk ishte informuar menjëherë pasi ishte arrestuar për akuzat ndaj tij, dhe se avokatit të tij nuk i ishte dhënë ndonjë dokument, në lidhje me akuzat në mënyrë që ai të mund të përgatiste mbrojtjen e kërkuarit (shih paragrafin 5 më sipër). Gjykata thekson se Gjykata e Apelit Tiranë kishte dhënë arse të mjaftueshme dhe të përshtatshme, në lidhje me urdhrin për paraburgimin e kërkuarit (shih paragrafin 4 më sipër).

17. Së fundmi, perioda më pak se tre muaj që Gjykata e Lartë të vendoste për apelin e kërkuarit nuk duket të jetë e tepërt, duke qenë se standardi për “shpejtësi” është më pak i rreptë kur është rasti i

procedurave në gjykatën e apelit (shih *Starokadomskij kundër Rusisë*, nr. 42239/02, § 80, 31 korrik 2008, me referenca të mëtejshme).

18. Sa më sipër, ankesa është qartazi e pambështetur në fakte dhe duhet të rrëzohet në përputhje me nenin 35 §§ 3 (a) dhe 4 të Konventës.

Për këto arsye, Gjykata, në mënyrë unanime:

E shpall kërkesën të papranueshme.

Hartuar në anglisht dhe njoftuar me shkrim më 4 korrik 2024.

Olga Chernishova
ZËVENDËSSEKRETARE

Ioannis Ktistakis
KRYETAR

VENDIM

Nr. 136, datë 10.7.2024

PËR MIRATIMIN E KUSHTEVE TË PËRGJITHSHME TË “KONTRATËS TIP PËR MBËSHTETJE”

Në mbështetje të nenit 16, të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, i ndryshuar; nenit 14, të ligjit nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”; si dhe neneve 19 dhe 15 të “Rregullores për organizimin, funksionimin dhe procedurat e ERE-s”, miratuar me vendimin e Bordit të Entit Rregullator të Energjisë (ERE) nr. 96, datë 17.6.2016; nenit 11 të “Rregullores mbi procedurat e njoftimit dhe konsultimit publik të akteve të miratuara nga Enti Rregullator i Energjisë”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 162, datë 20.10.2020; Bordi i ERE-s, në mbledhjen e tij të datës 10.7.2024, pasi shqyrtoi relacionin me nr. 1611 prot., datë 8.7.2024, të përgatitur nga drejtoritë teknike “Për miratimin e kushteve të përgjithshme të kontratës TIP për mbështetje”,

konstatoi se:

- Enti Rregullator i Energjisë, në zbatim të nenit 14, pika 2, të ligjit nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”, është autoriteti përgjegjës për miratimin e “Kushteve të përgjithshme të kontratës tip për mbështetje”.

- ERE, me vendim nr. 45, datë 29.3.2024, filloi procedurën për shqyrtimin dhe miratimin e kushteve të përgjithshme të kontratës tip për mbështetje;

- Me shkresën nr. 823/1 prot., datë 27.5.2024, ERE njoftoi palët e interesit për vendimmarrjen e ERE-s nr. 45, datë 29.3.2024, si vijon; Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë (MIE); Bursa Shqiptare e energjisë Elektrike (ALPEX) sh.a.; Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike (OSSH) sh.a.; Furnizuesi i Tregut të Lirë (FTL) sh.a.; Operatori i Sistemit të Transmetimit (OST) sh.a.; Korporata Elektroenergjetike Shqiptare (KESH) sh.a.; Shoqata Shqiptare e Energjisë së Rinovueshme (AREA); Shoqata e Investitorëve të Huaj të Shqipërisë (FIAA).

- Drafti i kontratës për mbështetje, u publikua në faqen zyrtare të internetit të ERE-s, më datë 9.4.2024, në zbatim të nenit 15, të ligjit nr. 146/2014, “Për njoftimin dhe konsultimin publik”, si dhe nenit 12 të “Rregullores mbi procedurat e njoftimit dhe konsultimit publik të akteve të miratuara nga Enti Rregullator i Energjisë” miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 162, datë 20.10.2020. Në përfundim të afateve për sa i takon procesit të konsultimit publik nuk ka pasur komente nga palët e interesit.

- Marrëveshja, parashikon përgjegjësitë dhe detyrimet e palëve, siç janë:

A. TERMA TË PËRGJITHSHËM ku parashikohet klauzolat, si: *fillimi dhe afati, kushtet, ndërtimi dhe kolaudimi, operimi dhe garancia e disponueshmërisë, riorganizimi dhe vlerësimi i gatishmërisë;*

B. PERIUDHA E TREGTIMIT I – TERMAT E MBE-së, ku parashikohet klauzolat, si: *parashikime; nominime, ndërprerje dhe balancimi; shitja dhe blerja e elektricitetit dhe transferimi i atributive të prodhimit; matjet dhe të dhënat;*

C. PERIUDHA E TREGTIMIT II – TERMAT E CFD-së, ku parashikohet klauzolat, si: *kushtet; shlyerja financiare; çmimet negative; ndërprerja e tregut; dorëzimi dhe pranimi i atributive të prodhimit; parashikimet në lidhje me rrugën e tregut;*

D. TË TJERË TERMA TË PËRGJITHSHËM, ku parashikohen klauzolat, si: *çmimi dhe pagesa; zgjidhja; dëshmipërblymi pas zgjidhjes; përgjegjësia; forca madhore; mbështetja e kredisë; sigurimi nën kontraktimi dhe kalimi; ndryshimi i ligjit; deklarime, garanci dhe angazhime njoftime; konfidencialiteti dhe publikimi; ligji i zbatueshëm dhe zgjidhja e mosmarrëveshjeve; të ndryshme.*

- Në përfundim, marrëveshja parashikon dhe këto shtojca: SHTOJCA 1: Impianti, vendndodhja, aparati matës; SHTOJCA 2: Forma e garancisë bankare; SHTOJCA 3: Profilet sezonale dhe objektivat; SHTOJCA 4: Formula për dëmet e likuiduara të disponueshmërisë energjetike; SHTOJCA 5: SHTOJCA 5: Përcaktimi i sasisë së kontratës për periudhën e tregtimit ti.

- Procedura për miratimin e kushteve të përgjithshme është detyrim ligjor i përcaktuar në nenin 14, të ligjit nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”, i cilin parashikon se: 1) *Kontratat për mbështetje përfshijnë: a) kushtet e përgjithshme, të cilat përbëhen nga kushte dhe terma kontraktuale të standardizuar, që janë të ngjashëm me të gjitha projektet e krahaseshme. b) kushtet individuale, të cilat përbëhen nga kushte specifike të zbatueshme për projekte individuale dhe/ose zgjedhje midis opsioneve të disponueshme sipas kushteve të përgjithshme. 2) Kushtet e përgjithshme të kontratës tip për mbështetje miratohen nga Enti Rregullator i Energjisë. 3) Në një proces konkurrues, ministri mund të publikojë paraprakisht si pjesë të dokumenteve të procedurës konkurruese kushtet e përgjithshme dhe individuale të kontratës përkatëse për mbështetje. Së fundi, pika 4, e po të njëjtit nen të ligjit për BRE², parashikon se: 4) Kontratat për mbështetje përgjithësisht kanë një kohëzgjatje prej 15 vjetësh.*

- Ndërsa në nenin 12, të ligjit nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”, parashikohen dhe skemat mbështetëse: 1) *Mbështetja për prodhimin e energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme mund të jetë në një nga format e mëposhtme: a) marrëveshje për blerje të energjisë; b) kontratë për diferencën; c) kontratë për prim. 2) Përpara krijimit të një tregu likuid të energjisë elektrike të ditës në avancë në përputhje me nenin 30 të këtij ligji, mbështetja mund të jepet në formën e një marrëveshjeje për blerjen e energjisë, e cila dubet t'i nënshtrohet një konvertimi në një kontratë për diferencë pas krijimit të tregut likuid të energjisë elektrike të ditës në avancë, në përputhje me nenin 30, pikat 4, 5 dhe 6, të këtij ligji. 3) Forma e skemës mbështetëse përcaktohet përpara nisjes së çdo procesi konkurrues nga ministria.*

- Ligji për BRE² ka parashikuar në nenin 3 “Përkufizime”, në pikat 17, 18, 19, dhe kuptimin e “Kontratës për diferencë”, “Kontratës për mbështetje” dhe “Kontratës për prim” si më poshtë

² Ligj nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”.

² Ligj nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”.

vijon: (i) pika 17. “Kontratë për diferencën” (CfD) është një kontratë për mbështetje e rregulluar financiarisht ku Operatori i Energjisë së Rinovueshme i paguan prodhuesit me përparësi diferencën midis çmimit të garantuar dhe çmimit të referencës kur çmimi i referencës është më i ulët se çmimi i garantuar dhe prodhuesi me përparësi i paguan diferencën Operatorit të Energjisë së Rinovueshme kur çmimi i referencës është më i lartë se çmimi i garantuar; (ii) pika 18. “Kontratë për mbështetje” është kontrata përmes së cilës prodhuesit me përparësi i jepet mbështetje sipas këtij ligji; (iii) pika 19. “Kontratë për prim” është një lloj kontrate për mbështetje ku paguhet një prim fiks (që mund të jetë pozitiv ose negativ në varësi të rezultatit të procesit konkurrues) ose një prim rrëshqitës (si diferencë midis çmimit të garantuar dhe çmimit të referencës) nga Operatori i Energjisë së Rinovueshme për prodhuesit me përparësi mbi çmimin e tregut.

- Duke marrë në konsideratë dhe saktësimet/sqarimet e MIE-s, më datë 8.7.2024, por dhe në përfundim të analizës ligjore, vlerësohet se:

i) Rezulton se në tekstin e hyrjes së marrëveshjes, seksioni E ku parashikohet, ndër të tjera, se: (...) Për periudhën e tregtimit II, kjo Marrëveshje për Mbështetje do të zbatohet në formën e një kontrate për diferencë të shyer financiarisht.

Vlerësohet të shtohet gjithashtu saktësimi dhe sqarimi të fjalës e fundit e këtij paragrafi sa vijon: (...) Për periudhën e tregtimit II, kjo Marrëveshje për Mbështetje do të zbatohet në formën e një kontrate për diferencë të shyer financiarisht, **e cila bëhet e zbatueshme sipas përcaktimeve të modelit të tregut të energjisë elektrike dhe nëse palët nuk kanë përcaktuar një nga format e tjera të parashikuara në skemën mbështetëse të ligjit nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”.**

ii) Rezulton se në draftin e publikuar të Marrëveshjes për Mbështetje, nuk është specifikuar qartë terminologjia (te pjesa e përkufizimeve) për sa u takon rregullave të tregut të balancimit. Ndaj, vlerësojmë se duhet ndryshuar terminologjia e përdorur duke zëvendësuar kudo në dokument ku përmendet termi “Rregullat e tregut të përkohshme të balancimit” të zëvendësohet si vijon: **“Rregullat e tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike”**, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106, datë 2.7.2020.

iii) Rezulton se në draftin e publikuar të marrëveshjes (sipërcituar) po në seksionin e përkufizimeve ku parashikohet dhe kuptimi i termave: Ofruesi i shërbimeve (...), kapaciteti (...) dhe kapaciteti i

mbështetur (...); vlerësohet se vlerat e paraqitura sa u takon sasive për mw, **duhet të jenë të papërcaktuara në vlera përkatëse (xx/mw)**, pasi ndodhemi në rastin e miratimit të kushtet të përgjithshme të marrëveshjes;

iv) Rezulton se në draftin e publikuar të marrëveshjes në seksionin B..... neni 7, pika 7.9, ndër të tjera, parashikohet se: (...) Tarifa për shërbimet e balancimit nuk duhet të jetë më lart se limiti prej [5 EUR / MWh], derisa një vlerësim pozitiv i likuiditetit të tregut brenda së njëjtës ditë të jetë arritur. Duke marrë në konsideratë sqarimet e sipërcituar se kushtet e përgjithshme të marrëveshjes, nuk duhet të specifikojnë vlera apo sasi pasi ketë të fundit janë subjekt i negociimeve dhe, rrjedhimisht, duhet të jenë pjesë e kushteve të veçanta të kontratës. Për pasojë, vlerësojmë se kjo klauzolë duhet të saktësohet si vijon: (...) Tarifa për shërbimet e balancimit nuk duhet të jetë më lart se limiti prej [xxxx EUR / MWh], **përcaktuar në kushtet e veçanta të marrëveshjes**, derisa një vlerësim pozitiv i likuiditetit të tregut brenda së njëjtës ditë të jetë arritur.

v) Rezulton se marrëveshja në nenin 28 “Ligji rregullues dhe zgjidhja e mosmarrëveshjeve” parashikon, ndër të tjera, se marrëveshja do të rregullohet nga dhe interpretohet në përputhje me ligjet e Shqipërisë. Ligji nr. 43/2015, i ndryshuar, parashikon se ERE ka në kompetencë edhe zgjidhjen e mosmarrëveshjeve ndërmjet të licencuarave. Në vijim, vlerësojmë të shtohet fjalës në vijim të përcaktimeve të nenit 28.1, me saktësimin si vijon: **Palët mund t'i drejtohen ERE-s për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve nëse nuk parashikohet ndryshe në kushtet e veçanta të Marrëveshjes për Mbështetje. Në çdo rast, kushtet e veçanta duhet të mbështeten në përcaktimet e përgjithshme në nenin 28.2 në vijim.**

vi) Rezulton se nenin 28 “Ligji rregullues dhe zgjidhja e mosmarrëveshjeve”, pika 28.5, ndër të tjera, parashikon, gjithashtu, se: (...) Selia e arbitrazhit do të jetë Vjenë, Austri. Duke marrë në konsideratë për sa argumentuar më lart, vlerësojmë se në kushtet e përgjithshme të kontratës duhet të jetë e papërcaktuar vendi i zhvillimit të arbitrazhit duke iu lënë mundësinë palëve që ta përcaktojnë në kushtet e veçanta të saj vendin e selisë së arbitrazhit. Në vijim vlerësojmë të saktësohet (fjalës e parafundit), nenit 28.5, si vijon: (...) Selia e arbitrazhit **do të përcaktohet nga palët në kushtet e veçanta të marrëveshjes.**

vii) Rezulton se në shtojcat e Marrëveshjes për Mbështetje të emërtuara si vijon: shtojca 1: Impianti, vendndodhja, aparati matës; shtojca 2: Forma e garancisë bankare; shtojca 3: Profilët sezonale dhe objektivat; shtojca 4: Formula për dëmet e likuiduara të disponueshmërisë energjetike; shtojca 5: Përcaktimi i sasisë së kontratës për periudhën e tregtimit tii, përveç emërtimeve, nuk kanë të përcaktuar në përmbajtje formatin e plotësuar por vetëm emërtimet përkatëse. Për sa më sipër, vlerësohet të shtohet me përjashtim të shtojcës 2 “Forma e garancisë bankare”, e cila rezulton e plotë dhe do të konsiderohet pjesë integrale e marrëveshjes për mbështetje. Ndërkohë, titulli i shtojcës 5, duhet korrigjuar te përmbajtja e marrëveshjes pasi vlerësojmë se emërtimi i përcaktuar në përmbajtjen e marrëveshje është gabim material. (I njëjti me emërtimin e shtojcës 4.)

viii) Në nenin 29 “Të ndryshme”, pas pikës 29.10, të vijohet me pikën **29.11 Palët në këtë marrëveshje mund të vendosin plotësimin e shtojcave që lidhen me: impiantin, vendndodhjen, aparatën matës, profilet sezonale dhe objektivat; formula për dëmet e likuiduara të disponueshmërisë energjetike; përcaktimi i sasisë së kontratës për periudhën e tregtimit tii.** Pas këtij ndryshimi, pika 29.11 bëhet pika 29.12 dhe mbetet e pandryshuar në përmbajtje.

- Saktësimet dhe sqarimet e depozituara së fundi nga MIE dhe komentet e ERE-s janë kryesisht të së njëjtës natyrë dhe janë reflektuar në këtë marrëveshje dhe janë në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”.

1.Për gjithë sa më sipër, Bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Miratimin e “Kushteve të përgjithshme të kontratës TIP për mbështetje” përshirë kushtet e përgjithshme të CFD-së” (bashkëlidhur Marrëveshja).

2. Kushtet e përgjithshme të CFD-it bëhen të zbatueshme pas miratimit sipas Modelit të Tregut.

3. Drejtoria Juridike dhe Zgjidhjes së Mosmarrëveshjeve të njoftojë Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, si dhe palët e interesit për vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Çdo palë e përfshirë në këtë procedurë mund t'i kërkojë ERE-s, brenda 7 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit, rishikimin e vendimit të Bordit në rast se ka siguruar prova të reja që mund ta çojnë Bordin në marrjen e një vendimi të ndryshëm nga i mëparshmi apo për gabime materiale të konstatuara. Për këtë vendim mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Petrit Ahmeti

DATE []

(1) [PALA KONTRAKTUESE PËR
MBËSHTETJE]

- dhe -

(2) [PALA SPV]

MARRËVESHJE PËR MBËSHTETJE

Përmbajtja

1. PËRKUFIZIME

A. TERMA TË PËRGJITHSHËM

2. FILLIMI DHE AFATI

3. KUSHTET

4. NDËRTIMI DHE KOLAUDIMI

5. OPERIMI DHE GARANCIA E
DISPONUESHMËRISË

6. RIORGANIZIMI I TREGUT DHE
VLERËSIMI I GATISHMËRISË

B. PERIUDHA E TREGTIMIT I – TERMAT
E MBE-së

7. PARASHIKIME, NOMINIME, NDËR-
PRERJE, BALANCIMI DHE GARANCIA E
DISPONUESHMËRISË

8. SHITJA DHE BLERJA E ELEKTRICI-
TETIT DHE TRANSFERIMI I ATRIBUTEVE
TË PRODHIMIT

9. MATJET DHE TË DHËNAT

C. PERIUDHA E TREGTIMIT II – TERMAT
E CFD-së

10. KUSHTET

11. SHLYERJA FINANCIARE

12. ÇMIMET NEGATIVE

13. NDËRPRERJA E TREGUT

14. DORËZIMI DHE PRANIMI I
ATRIBUTEVE TË PRODHIMIT

15. PARASHIKIMET NË LIDHJE ME RRUGËN E TREGUT

D. TË TJERË TERMA TË PËRGJITHSHËM

16. ÇMIMI DHE PAGESA

17. ZGJIDHJA

18. DËMSHPËRBLIMI PAS ZGJIDHJES

19. PËRGJEGJËSIA

20. FORCA MADHORE

21. MBËSHTETJA E KREDISË

22. SIGURIMI

23. NËNKONTRAKTIMI DHE KALIMI

24. NDRYSHIMI I LIGJIT

25. DEKLARIME, GARANCI DHE ANGAZHIME

26. NJOFTIME

27. KONFIDENCIALITETI DHE PUBLICITETI

28. LIGJI I ZBATUESHËM DHE ZGJIDHJA E MOSMARRËVESHJEVE

29. TË NDRYSHME

SHTOJCA 1. IMPIANTI, VENDNDODHJA, APARATI MATËS

SHTOJCA 2. FORMA E GARANCISË BANKARE

SHTOJCA 3. PROFILET SEZONALE DHE OBJEKTIVAT

SHTOJCA 4. FORMULA PËR DËMET E LIKUIDUARA TË DISPONUESHMËRISË ENERGJETIKE

SHTOJCA 5. PËRCAKTIMI I SASISË SË KONTRATËS PËR PERIUdhËN E TREGTIMIT II

KJO MARRËVESHJE lidhet më []

NDËRMJET:

1. **[PALA KONTRAKTUESE PËR MBËSHTETJE]**, një shoqëri aksionare e themeluar në Shqipëri me nr. regjistrimi [%] dhe seli në [%], Tiranë, Shqipëri (“**Pala Kontraktuese për Mbështetje**”); dhe

2. **[PALA SPV]**, një shoqëri me përgjegjësi të kufizuar e themeluar në Shqipëri me nr. regjistrimi [%] dhe me seli në [%] Tiranë, Shqipëri (“**Shitësi**”);

(Pala Kontraktuese për Mbështetje dhe Shitësi secili si një “**Palë**”, së bashku si “**Palët**”).

DUKE QENË SE:

A. Në përputhje me ligjin për burimet e rinovueshme nr. 24/2023, dhe VKM-së nr. 349, datë 12.6.2018, “Për miratimin e masave mbështetëse për nxitjen e përdorimit të energjisë

elektrike nga burimet e rinovueshme të diellit dhe erës, si dhe të procedurave për përzgjedhjen e projekteve për përfitimin e tyre”, e ndryshuar. (“**Vendimi 349**”), Autoriteti Kontraktues ftoi ofertuesit të dorëzonin ofertat e tyre përkatëse për projektimin, financimin, ndërtimin, funksionimin dhe mirëmbajtjen e një/disa impianti/eve të energjisë elektrike/_____, për një kapacitet të instaluar deri në _____ MW (përfshirë) (“**Projekti**”), (pjesa e kapacitetit të instaluar që merr mbështetje referuar si “**Kapaciteti i mbështetur**”).

B. [Ofertuesi/Konsorcium] i lidhur me Shitësin, është përzgjedhur si ofertues fitues dhe ka lidhur një Marrëveshje Zhvillimi të Projektit.

C. Shitësi ka për qëllim të ndërtojë dhe të operojë impiantin në vendndodhje për zbatimin e Projektit në përputhje me detyrimet e Ofertuesit sipas Marrëveshjes për Zhvillimin e Projektit.

D. Pas ndërtimit, Shitësi ka për qëllim të mirëmbajë, të riparojë dhe të operojë impiantin për të kryer biznesin e tij në vendndodhje dhe të sigurojë furnizimin me energji elektrike në Pikën e Matjes përgjatë afatit.

E. Palët kanë nënshkruar këtë Marrëveshje për të dokumentuar termat e marrëdhënies në përputhje me Marrëveshjen e Zhvillimit të Projektit. Përgjatë periudhës së tregtimit I, kjo Marrëveshje për Mbështetje do të zbatohet në formën e një Marrëveshje për Blerjen e Energjisë së shlyer fizikisht që rregullon shitjen dhe blerjen e energjisë elektrike të prodhuar nga kapaciteti i mbështetur me një çmim fiks prej [] ([]) euro për MWh, derisa të kryhet një vlerësim pozitiv i gatishmërisë së tregut i njohur nga një deklaratë e përbashkët. Për periudhën e tregtimit II, kjo Marrëveshje për Mbështetje do të zbatohet në formën e një kontrate për diferencë të shlyer financiarisht e cila bëhet e zbatueshme sipas përcaktimeve të modelit të tregut të energjisë elektrike dhe nëse palët nuk kanë përcaktuar një nga format e tjera të parashikuar në skemën mbështetëse të ligjit nr. 24/2023,

ËSHTË RËNË DAKORD:

1. PËRKUFIZIME

1.1 Termat dhe shprehjet e mëposhtme kanë kuptimet përkatëse si më poshtë:

“**Shoqëri e lidhur**” nënkupton, lidhur me një Palë, një shoqëri, korporatë ose një person tjetër juridik, i cili është:

a) drejtpërdrejt ose tërthorazi në kontrollin e asaj Pale (për qëllim të këtij përkufizimi, një **“shoqëri mëmë”**);

b) drejtpërdrejt ose tërthorazi në kontrollin e një shoqërie mëmë; ose

c) drejtpërdrejt ose tërthorazi nën kontroll të përbashkët me një shoqëri mëmë;

me kusht që “kontrolli” kërkon aftësinë për të ushtruar ndikim vendimmarrës mbi një ndërmarrje, një shoqëri, korporatë ose tjetër njësi ligjore në bazë të të drejtave të pronësisë së kapitalit, kontratave, dokumenteve të barasvlershme të themelimit, apo çfarëdo instrumenti tjetër të marrë në konsideratë veçmas apo në kombinim me njëri-tjetrin, dhe duke marrë në parasysh konsideratat përkatëse të ligjit dhe të faktit.

“Marrëveshja” ose **“Marrëveshja për Blerjen e Energjisë Elektrike”** nënkupton këtë marrëveshje dhe pjesën e veçantë të saj, e cila do të konsiderohet si pjesë përbërëse të saj, me ndryshimet dhe/ose rideklarime herë pas here;

“Kodi shqiptar i Rrjetit të Transmetimit” nënkupton dokumentin për funksionimin e Rrjetit kombëtar të Transmetimit, të operuar nga OST sh.a.;

“Kodi shqiptar i Rrjetit të Shpërndarjes” nënkupton dokumentin për funksionimin e Rrjetit kombëtar të Shpërndarjes, të operuar nga OSSH sh.a.;

“Rregullat e ALPEX-it” nënkupton rregullat e miratuara nga një autoritet kompetent mbi operimin dhe funksionimin e ALPEX-it në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm duke përfshirë, pa përjashtim, rregullat e përgjithshme, procedurat e tregtimit, rregullat e shlyerjes dhe kleringut, siç janë miratuar dhe siç mund të ndryshohen në vijim nga operatori i ALPEX-it dhe/ose ERE-s.

“LEK” nënkupton monedhën shqiptare lek;

“Pasqyrat financiare vjetore” nënkupton pasqyrat financiare të audituara të një Pale që prej vitit [%] dhe për vitin më të fundit financiar të mbyllur, duke përfshirë bilancin, llogaritë e fitimeve dhe humbjeve, pasqyrën e fluksit të parave dhe pasqyrën e të gjitha fitimeve dhe humbjeve të njohura, si dhe raportimet dhe shënimet e drejtorëve dhe auditorëve lidhur me ta;

“Legjislacioni i zbatueshëm” nënkupton, në lidhje me çdo Palë, çdo akt detyrues ndërkombëtar, çdo dispozitë kushtetuese, ligj, statut, rregull, rregullore, urdhëresë, traktat, urdhër, dekret,

vendim, certifikatë, akt, urdhëresë, regjistrim, licencë, *franchisë*, leje, autorizim, udhëzim, miratim qeveritar, pëlqim ose kërkesë të një autoriteti kompetent që ka juridiksion mbi Palën ose pronën e saj, të zbatueshëm sipas ligjit apo statutit, duke përfshirë interpretimin dhe administrimin e saj nga Autoriteti Kompetent;

“Gjenerimi i disponueshëm” nënkupton: (1) energjinë elektrike aktuale të prodhuar (në MWh) gjatë një sezoni për impiantin gjenerues siç është regjistruar nga [%]; si dhe (2) gjenerimin e pritshëm (në MWh) të përlogaritur nga matja referencë e zbatueshme gjatë secilës periudhë të konsideruar si e disponueshme;

“Garancia e disponueshmërisë” ka kuptimin e dhënë në nenin 5.2;

“Balancim” nënkupton të gjitha veprimet dhe proceset, sipas “Rregullave të tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106, datë 2.7.2020, për të gjitha afatet kohore, të përcaktuara nga OST-ja për sigurimin në mënyrë të vazhdueshme të mirëmbajtjes së frekuencës së sistemit brenda një shtrirjeje të paracaktuar të qëndrueshmërisë sipas përcaktimeve në legjislacionin e zbatueshëm, dhe që kjo të jetë në përputhje me të gjitha veprimet, kërkesat dhe përgjegjësitë e tjera lidhur me prodhimin e matur dhe impiantin sipas legjislacionit të zbatueshëm dhe Kodit shqiptar të Rrjetit të Transmetimit;

“Grup balancimi” nënkupton një grup i përbërë nga dy ose më shumë palë përgjegjëse për balancim në të cilin një prej palëve është caktuar të bashkojë nominimet, të dorëzojë dhe të shlyejë financiarisht disbalancat e grupit pranë OST-së, në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm, në veçanti “Rregullat e tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106, datë 2.7.2020;

“Marrëveshje e Grup-Balancimit” ka kuptimin që i është dhënë në nenin 7.8;

“Garanci bankare” nënkupton një garanci bankare sipas kërkesës, të ngjashme me formën e bashkëngjitur në shtojcën 3, nga një ofrues i mbështetjes së kredisë me të paktën një vlerësim zyrtar të kredisë të barasvlershme ose më të lartë se vlerësimi i kërkuar i bankës;

“Pasqyrë faturimi” ka kuptimin që i është dhënë në nenin 16.1;

“Ditë-pune” nënkupton çdo ditë tjetër përveç së shtunës, së dielës ose çdo dite tjetër në të cilën bankat duhet të mbyllen sipas ligjit të:

a) vendit ku ushtron veprimtarinë Pala së cilës i kërkohet të kryejë këto pagesa; dhe

b) vendit ku është vendndodhja;

“Kapaciteti” nënkupton një kapacitet të instaluar dhe kolauduar në impiant sipas të cilëve do të vendosen në [një vendndodhje në Republikën e Shqipërisë të zgjedhur nga Ofertuesi i Përzgjedhur];

“Kapacitet i mbështetur” nënkupton kapacitetin për të cilin kërkohen masa mbështetëse sipas kësaj Marrëveshjeje;

“Ligji për tregjet e kapitalit” nënkupton ligjin nr. 62/2020, “Mbi tregjet e kapitalit në Republikën e Shqipërisë”, siç mund të ndryshohet nga koha në kohë, dhe siç mund të plotësohet nga ndonjë legjislacion tjetër i lidhur nënligjor ose zbatues;

“Ndryshim i ligjit” nënkupton:

a) hyrja në fuqi e një ligji (duke përfshirë çdo ligj që rregullon tatimin) që nuk është në fuqi në datën e hyrjes në fuqi;

b) ndryshimin, shfuqizimin ose zëvendësimin e një ligji (duke përfshirë çdo ligj që rregullon tatimin) pas datës së hyrjes në fuqi; dhe

c) një ndryshim pas datës së hyrjes në fuqi në interpretimin ose zbatimin nga çdo autoritet kompetent i çdo ligji (duke përfshirë çdo ligj që rregullon tatimin),

por nuk do të përfshijë asnjë nga çështjet e mësipërme për aq sa ato përbëjnë:

a) masa korrigjuese ose sanksione të ushtruara ligjërisht nga Autoriteti Kompetent si rezultat i ndonjë shkeljeje të çdo ligji (duke përfshirë çdo ligj që rregullon tatimin) nga Shitësi; apo

b) zbatimin e drejtpërdrejtë ose miratimin e *acquis* të Komunitetit të Energjisë;

“Data e operimit tregtar” nënkupton fillimisht orën 00:00 sipas orës lokale të datës që vjen menjëherë pas datës në të cilën është kryer kolaudimi, ose nëse është rënë dakord midis Palëve me shkrim, ditën I (e parë) të muajit që vjen menjëherë pas muajit në të cilin është kryer kolaudimi dhe sipas ndryshimeve që mund të bëhen në përputhje me këtë marrëveshje;

“Data e afatit përfundimtar të operimit tregtar” nënkupton 24 (njëzet e katër) muaj nga data e afatit përfundimtar të kushteve ose një datë e mëvonshme sipas dakordësisë mes Palëve me shkrim;

“Data e afatit të synuar të operimit tregtar” nënkupton 24 (njëzet e katër) muaj nga data e hyrjes në fuqi ose një datë e mëvonshme sipas dakordësisë mes Palëve me shkrim;

“Kolaudimi” nënkupton, lidhur me impiantin, procesin e kolaudimit dhe testimit të impiantit sipas përcaktimit në nenin 6.8 të Marrëveshjes për Zhvillimin e Projektit;

“Data e fillimit të kolaudimit” nënkupton datën e njoftuar nga Zhvilluesi tek Autoriteti Kontraktues në përputhje me nenin 6.3 (a) të Marrëveshjes për Zhvillimin e Projektit;

“Periudha e kolaudimit” nënkupton kohën nga data e fillimit të kolaudimit deri në datën e operimit tregtar;

“Autoriteti Kompetent” nënkupton çdo autoritet, ministri, inspektorat, departament, gjykatë, gjykatë arbitrazhi, agjenci administrative ose komision ose ndonjë organ tjetër qeveritar, bashkiak, administrativ ose rregullator ndërkombëtar, kombëtar, vendor ose tjetër (në secilin rast deri në masën ku secili nga të mësipërmët ka juridiksion mbi secilën ose të dyja Palët, këtë Marrëveshje dhe/ose çështje të kësaj Marrëveshjeje);

“Data e afatit përfundimtar të kushteve” nënkupton 6 (gjashtë) muaj nga data e hyrjes në fuqi ose një datë tjetër e mëvonshme sipas dakordësisë mes Palëve me shkrim;

“Marrëveshja e lidhjes” nënkupton një marrëveshje të lidhur ndërmjet Shitësit dhe OST-së ose OSHEE-së për lidhjen e impiantit me Rrjetin e Transmetimit ose marrëveshja ndërmjet operatorit të pavarur të linjës së transmetimit dhe OST-së;

“Autoriteti Kontraktues” nënkupton Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë së Republikës së Shqipërisë, që vepron në bazë të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 349, datë 12 qershor 2018, dhe që përfaqësohet nga Sekretari i Përgjithshëm ose pasuesi i tij;

“Mbështetja e kredisë” nënkupton:

a) një garanci bankare; dhe

b) një garanci të ngjashme lidhur me këtë Marrëveshje siç mund të dakordësohet me shkrim ndërmjet Palëve herë pas here;

“Shuma e mbështetjes së kredisë” nënkupton një shumë të paktën të barabartë humbjen e Shitësit;

“Ofruesi i mbështetjes së kredisë” nënkupton personin që siguron mbështetjen e

kredisë (ose një ofrues zëvendësues sipas dakordësimit në përputhje me nenin 21);

“Rasti i dëmshtëpërblimit për padisponueshmëri” ka kuptimin e dhënë në nenin 5.2;

“Kontratë për diferencë” ose **“CfD”** nënkupton kontratën e shlyer financiarisht për diferencat mes Shitësit dhe Palës Kontraktuese CfD, që do të zbatohet për periudhën e tregtimit II pas përfundimit të një vlerësimi të gatishmërisë së tregut sipas kushteve të paracaktuara, për pagimin e shpërblimit të ndryshueshëm simetrik në raport me çmimin referencë të tregut në përputhje me termat e përcaktuar në seksionin C të kësaj Marrëveshjeje;

“Sasia e kontratës” nënkupton për periudhën e tregtimit II sasinë e energjisë elektrike të shprehur në MWh dhe GoO-të përkatëse siç përcaktohet më poshtë dhe siç përcaktohet më në detaj në aneksin përkatës:

a) prodhimi i matur përgjatë çdo periudhe shlyerjeje; ose

b) sasi të fikse të energjisë elektrike në përputhje me një skedul dorëzimi për çdo periudhë shlyerje, siç përcaktohet në aneksin 5 ose siç janë nominuar në lidhje me prodhimin e pritshëm të matur në çdo periudhë shlyerje, në përputhje me rregullat zbatueshme të tregut; ose

c) sasi të e energjisë elektrike të prodhuara nga impianti dhe të nominuara ose të shitura në Bursën Shqiptare të Energjisë në përputhje me rregullat e ALPEX-it.

[Shënim. Shitësit i jepet mundësia që të zgjedhë një nga opsionet e mësipërme për përcaktimin e sasisë së kontratës për qëllim të përlogaritjes së masës së shlyerjes financiare përgjatë periudhës së tregtimit II.]

“Dita në-avancë-GCT” ka kuptimin e dhënë në nenin 7.3 (a);

“Vendimi 349” ka kuptimin e dhënë në pjesën hyrëse A;

“Dëme të vonesës” nënkupton sasinë më të lartë të:

a) humbjeve, kostove dhe dëmeve të demonstrueshme që i janë shkaktuar Palës Kontraktuese për Mbështetje si pasojë e paaftësisë së Shitësit për të operuar impiantin në kapacitet; apo

b) për çdo MWh të prodhimit të mbështetur të pashitur dhe/ose të palivruar Palës Kontraktuese për Mbështetje, 25% (njëzet e pesë për qind) e çmimit të energjisë elektrike;

me kusht që në asnjë rrethanë nuk kalon 5% (pesë për qind) të kostos totale të Projektit;

“Periudhat e konsideruara si të disponueshme” nënkupton periudhat e mëposhtme që nuk do të merren parasysh në përlogaritjen e prodhimit të padisponueshëm dhe, si rrjedhojë, do të konsiderohen si prodhim i disponueshëm me qëllim përlogaritjen e disponueshmërisë energjetike:

a) ndërprerja, ndalimi ose mbyllja e impiantit e shkaktuar nga forca madhore ose një veprim material i pafavorshëm qeveritar;

b) ndërprerja, ndalimi ose mbyllja e impiantit e shkaktuar nga një ndryshim i ligjit, me kusht që të jetë ndryshuar Marrëveshja;

c) mospërmbushja nga ana e Palës Kontraktuese për Mbështetje të detyrimeve të tij sipas kësaj Marrëveshjeje në një mënyrë që pengon ose ndikon negativisht në performancën ose operimin e impiantit;

d) ndërprerja, ndalimi, mbyllja e impiantit e shkaktuar nga një defekt ose dëmtim i transformatorit, rrjetit të brendshëm, sistemit të sigurisë, furnizimit me energji elektrike, furnizimit me ujë dhe/ose sistemit të komunikimit;

e) çdo mirëmbajtje e planifikuar ose e paplanifikuar e pajisjeve të infrastrukturës eklektike të impiantit (duke përfshirë, pa kufizim, pajisjet e tensionit të lartë, transformatorët e rrjetit, themelet, kabllot, sistemet SCADA) që shkakton padisponueshmëri;

f) ndërprerje, pezullim, ndalim ose zhvlerësim të impiantit nga:

i. Operatori i Rrjetit, për shkak të rrethanave për të cilat Shitësi ose Ofruesi i Shërbimit nuk është përgjegjës; ose

ii. çdo autoritet kompetent për shkak të rrethanave për të cilat Shitësi ose Ofruesi i Shërbimit nuk është përgjegjës; ose

iii. ndërprerje nga Operatori i Rrjetit ose padisponueshmëria në ndonjë mënyrë tjetër e rrjetit jo e shkaktuar nga Shitësi;

“Pika e Livrimit” nënkupton pikën matëse të rrjeti i OST-së ku prodhimi i mbështetur i livrohet dhe transferohet Palës Kontraktuese për Mbështetje, siç përcaktohet në Marrëveshjen e Grupit të Balancimit dhe marrëveshjes së OST-së dhe Palës Kontraktuese për Mbështetje; ose në rast se impianti është pjesë e Grupit të Balancimit të një pale tjetër në përputhje me 6.13 dhe 6.14, pikën

matëse të rrjeti i OST-së ku prodhimi i mbështetur i livrohët dhe transferohët Palës Kontraktuese për Mbështetje, siç përcaktohet në Marrëveshjen e Grupit të Balancimit midis Shitësit dhe asaj Pale të tretë dhe marrëveshjes së OST-së dhe Palës Kontraktuese për Mbështetje.

“Shuma e kapitalit të zhvlerësuar” nënkupton shumën e kapitalit të reduktuar në bazë të drejtë që nga data e fillimit të operimit deri në 30 (tridhjetë) vjet nga kjo datë;

“Zhvillues” ka kuptimin që i është dhënë në nenin 2.4 të Marrëveshjes së Zhvillimit të Projektit;

“Kushtet e zhvilluesit” ka kuptimin që i është dhënë në nenin 2.12 të Marrëveshjes së Zhvillimit të Projektit;

“Pagesa e diferencës” ka kuptimin që i është dhënë në nenin 11.1.

“Marrëveshja e drejtpërdrejtë” nënkupton një marrëveshje të drejtpërdrejtë ndërmjet Palës Kontraktuese për Mbështetje, Shitësit dhe institucioneve financiare, e cila, ndër të tjera, përfshin:

a) e drejta e institucioneve financiare për të ndërhyrë brenda një periudhe të caktuar për të siguruar që detyrimet e Shitësit do të përmbushen me qëllim parandalimin e ndonjë rrethane sipas së cilës Pala Kontraktuese për Mbështetje mund të kërkojë zgjidhjen e kësaj Marrëveshjeje dhe/ose të drejtën e institucioneve financiare që të sigurojnë kalimin ose një transferim tjetër të të drejtave dhe detyrimeve të Shitësit sipas kësaj Marrëveshjeje në disa rrethana të caktuara;

b) pranimin nga ana e Palës Kontraktuese për Mbështetje të çdo barre apo garancie tjetër (lidhur me këtë Marrëveshje) e dhënë nga Shitësi për institucionet financiare; dhe

c) detyrimin e Palës Kontraktuese për Mbështetje për të mos marrë asnjë veprim për të mbyllur, caktuar një administrator ose sanksionuar një rregullim (ose të ngjashme) vullnetar në lidhje me Shitësin pa i dhënë një kohë të caktuar njoftimi institucioneve financiare,

sipas kushteve të pranueshme nga Shitësi, duke vepruar në mënyrë të arsyeshme, dhe institucionet financiare;

“EBIT” nënkupton fitimet përpara interesit dhe tatimit;

“EBIT kundrejt interesit” nënkupton përqindjen e EBIT-it kundrejt shumës së të gjithë interesit dhe të çdo vlere të natyrës së interesit të

tarifuar për shpenzimet lidhur me borxhin financiar për para të huazuara (që përfshin borxhet e paguar shoqërive të lidhura, si dhe instrumentet e borxhit të institucioneve financiare) në çdo vit fiskal;

“Vlerësimi i gatishmërisë së tregut objekt mosmarrëveshje” ka kuptimin që i është dhënë në nenin 6.1.(a)(iv).

“Data e hyrjes në fuqi” nënkupton datën e përcaktuar në nenin 2 të kësaj Marrëveshjeje;

“Pagesa e energjisë elektrike” ka kuptimin e dhënë në nenin 16.1(a);

“Çmimi i energjisë elektrike” nënkupton [€/MWh] euro për MWh;

“Disponueshmëria energjetike” nënkupton disponueshmërinë energjetike për impiantin gjatë një sezoni përkatës të përllogaritur si më poshtë: $\text{disponueshmëria energjetike} [\%] = 1 - ((\text{gjenerimet e padisponueshme}) / (\text{gjenerimet e disponueshme} + \text{gjenerimet e padisponueshme})) * 100\%$, ku impianti është i përcaktuar si më poshtë;

“Dëmet e likuiduara të disponueshmërisë energjetike” ka kuptimin e dhënë në nenin 5.3;

“ERE” nënkupton autoritetin rregullator për energjinë, siç është përcaktuar në ligjin për sektorin e energjisë dhe legjislacionin tjetër të zbatueshëm;

“Euro” nënkupton monedhën e ligjshme të shteteve anëtare të Bashkimit Evropian, që kanë miratuar dhe përdorin të njëjtën valutë të vetme nëpërmjet bashkimit monetar në përputhje me legjislacionin e traktatit të Bashkimit Evropian, të ndryshuar herë pas here;

“Rast mospërmbushje” nënkupton një mospërmbushje nga ana e Shitësit ose një mospërmbushjeje nga ana e Palës Kontraktuese për Mbështetje (siç e kërkon konteksti);

“Kapitali” nënkupton një shumë të barabartë me 70% të totalit të: (a) çdo kapitali të paguar nga ose në emër të aksionarëve të Shitësit ose të shoqërive të tyre të lidhura për aksionet; dhe (b) shumës së principalit të papaguar nën ndonjë hua të Shitësit nga aksionarët e Shitësit ose shoqërive të tyre të lidhura në lidhje me kapacitetin e mbështetur, të cilat nga kushtet e tyre janë në terma mirëbesimi e barazie komerciale dhe në varësi të ndonjë borxhi për paratë e huazuara nga Shitësi sipas çdo dokumenti financiar;

“Shuma e kapitalit” nënkupton shumën e kapitalit që aktualisht është paguar nga Shitësi në datën e operimit tregtar;

“Ekspert” nënkupton ekspertin e caktuar në përputhje me nenin 21.4;

“Data e shtyrjes së afatit përfundimtar të kushteve” ka kuptimin e dhënë në nenin 3.7;

“Implant” nënkupton pajisjen që gjeneron energjinë elektrike dhe infrastrukturën përkatëse, duke përfshirë pajisjet e instaluar në tokë që përdorin energjinë fotovoltaike dhe linjën e transmetimit dhe të përshkruar me më shumë hollësi në shtojcën 1 (por duke përjashtuar asetet e OST-së të vendosura (ose që do të vendosen) në vendndodhje dhe linjën e transmetimit);

“Pika e matjes në kufirin e implantit” nënkupton pikën e matjes të përcaktuar në Marrëveshjen e lidhjes ku Shitësi mund të vërë në funksion aparatit matës për të treguar prodhimin e matur nga implanti që injektohet në linjën e transmetimit;

“Nominimi përfundimtar i prodhimit” ka kuptimin e dhënë në nenin 7.5;

“Institucione financiare” nënkupton çdo person juridik që siguron financimin ose rifinancimin e borxhit të Shitësit për projektimin, prokurimin, ndërtimin, funksionimin dhe mirëmbajtjen e implantit dhe për ushtrimin e të drejtave të tij sipas Marrëveshjes për Zhvillimin e Projektit dhe kësaj Marrëveshjeje, si dhe pasuesit dhe përfituesit e kalimit të tyre të lejuar, duke përfshirë çdo agjent ose administrues për një person ose persona të tillë dhe duke përfshirë një aksionar ose një shoqëri të lidhur me aksionarin;

“Ngjarje e forcës madhore” nënkupton çdo akt apo ngjarje, që:

a) ndalon Palën e prekur të kryejë detyrimet e saj në përputhje me Marrëveshjen;

b) është jashtë kontrollit të arsyeshëm, dhe jo rezultat i fajit ose neglizhencës, të Palës së prekur; dhe

c) Pala e prekur nuk mund të shmangë një akt apo ngjarje të tillë me ushtrimin e të gjithë kujdesit dhe aftësive të arsyeshme (duke përfshirë shpenzimin e shumave të arsyeshme),

duke iu nënshtruar përmbushjes së kushteve të mësipërme, **“ngjarja e forcës madhore”** përfshin pa kufizim aktet ose ngjarjet e mëposhtme:

i. mosfunksionimin e komunikimeve ose sistemeve kompjuterike të OST-së ose të një Pale që pengojnë Palën e prekur nga përmbushja e detyrimeve të livrimit ose pranimit;

ii. pezullimin e livrimit ose pranimit nga OST-ja

ose mosrespektimin nga OST-ja të detyrimeve të Palës së prekur lidhur me Programin;

iii. fenomenet natyrore, të tilla si: stuhitë, uraganet, përmbytjet, rrufetë, shpërthimet vullkanike dhe tërmetet;

iv. shpërthime ose zjarre që lindin nga rrufeja [jashtë parametrave të sistemit mbrojtës të rrufesë të implantit] ose shkaqe të tjera që nuk lidhen me veprimet ose mosveprimet e Palës që kërkon të çlirohet nga performanca;

v. akte të luftës ose trazira publike, trazira civile, protesta, kryengritje, sabotazhe, epidemi, akte terroriste, rebelime;

vi. greva ose mosmarrëveshje pune (me përjashtim të grevave dhe mosmarrëveshjeve të punës të shkaktuara nga punonjësit e njëres Palë ose si rrjedhojë e mosrespektimit nga ajo Palë të kontratës kolektive të punës);

vii. ndërprerja e pjesshme ose e plotë e operimit të implantit ose një pjese të implantit gjatë vlefshmërisë së një vendimi për gjendjen e emergjencës në territorin e Republikës së Shqipërisë ose njësisë vetëqeverisëse vendore ku ndodhet implanti; dhe

viii. mungesa e arritjes ose pamundësia për të arritur rezultate pozitive nga vlerësimi i thelluar i ndikimit në mjedis siç kërkohet nga legjislacioni i zbatueshëm dhe/ose kërkesat e përcaktuara në shtojcën 21 të dokumenteve të procedurës konkurruese, që nuk vjen si rezultat i mospërmbushjes nga ana e zhvilluesit të të gjitha kërkesave ligjore në lidhje me të dhe që nuk i atribuohet sjelljes së paligjshme ose sjelljes në keqbesim nga secila Palë,

me kusht që një ngjarje e forcës madhore nuk përfshin:

A. padisponueshmërinë e forcës punëtore, pajisjeve, materialeve, shërbimeve komunale ose burimeve të tjera (me përjashtim të rastit kur padisponueshmëria vjen si pasojë e ngjarjes së forcës madhore);

B. vështirësi ekonomike ose financiare apo mungesë fondesh ose pamundësi për të përmbushur detyrimin për të paguar para në afat apo pamundësi për të përftuar financim;

C. mungesë materialeve që nevojiten për zhvillimin, ndërtimin ose mirëmbajtjen e implantit (me përjashtim të rastit kur mungesa e materialeve vjen si pasojë e ngjarjes së forcës madhore);

D. greva, ngadalësim ose ndërprerje të punës që

prek punonjësit e Palëve, shoqëritë e tyre të lidhura, ose secilin prej agentëve ose kontraktuesve përkatës të shkaktuar vetëm nga punonjësit e njëres Palë ose si rezultat i dështimit të kësaj Palë për të respektuar një kontratë kolektive pune ose legjislacionin e zbatueshëm për punën; ose

E. ndryshime në kushtet e tregut përkatës së shitjes me shumicë të energjisë elektrike ose, në rast se ka, në tregun përkatës të përfitimeve të gjenerimit;

“Fondet nga operimet” nënkupton raportin e fondeve nga operimet e impiantit ndaj borxhit total në një vit fiskal;

“Përfitimet e gjenerimit” nënkupton të gjitha të drejtat dhe përfitimet e lidhura me lëshimin e garancive të origjinës dhe çdo përjashtim nga kostot apo tatimet, të drejtat e rimbursimit, vlerën e komercializuar ose të drejta të tjera të prodhimit të mbështetur A ose B sikundër zbatohet, sipas legjislacionit të zbatueshëm;

“Praktika e mirë e industrisë” nënkupton shkallën e aftësive dhe kujdesit që do të pritej në mënyrë të arsyeshme dhe të zakonshme nga një kontraktues me përvojë në të njëjtin lloj sipërmarrjeje (projektim, inxhinieri, instalim, ndërtim, kompletim, kolaudim, testim, operim dhe mirëmbajtje) në lidhje me projekte të një madhësie, fushëveprimi, shkalle, natyre dhe kompleksiteti të ngjashëm me impiantin;

“Miratim qeveritar” nënkupton çdo miratim, pëlqim, ekskluzivitet, leje, certifikatë, vendim, koncesion, licencë, ose autorizim të lëshuar nga ose në emër të Autoritetit Kompetent përkatës;

“Pika e matjes në lidhjen me rrjetin” nënkupton pikën e përcaktuar në përputhje me Marrëveshjen e lidhjes në të cilën rrjedh energjia elektrike dhe ku do të kryhet matja midis infrastrukturës elektrike të operuar nga Shitësi në impiant dhe Rrjetit të Transmetimit të operuar nga OST-ja ose Rrjetin e Shpërndarjes të operuar nga OSSH-ja;

“Rrjeti i Transmetimit” nënkupton sistemet e transmetimit elektrik që zotëron dhe operon OST-ja për livrimin e energjisë elektrike përtej Pikës së Matjes;

“Rrjeti i Shpërndarjes” nënkupton sistemet e shpërndarjes së energjisë elektrike që zotëron dhe operon OSSH-ja për livrimin e energjisë elektrike përtej Pikës së Matjes;

“Emëruesi i pavarur” nënkupton Qendrën për Zgjidhjen dhe Negocimin e Mosmarrëveshjeve

të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë, që vepron në përputhje me aktin procedural 2018/5/EnC të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë;

“I paefektshëm” nënkupton, në lidhje me përfitimet e gjenerimit, ngjarjen e një prej rasteve apo rrethanave të mëposhtme:

a) përfitimi i gjenerimit është, ose pretendohet të jetë, tjetërsuar nga pronari i ligjshëm me mjete të paligjshme, pavarësisht nëse do të ishte e mundur një blerje në mirëbesim;

b) përfitimi i gjenerimit është anuluar për qëllime pajtueshmërie ose nuk është i pranueshëm për qëllime pajtueshmërie sipas sistemit të zbatueshëm;

c) përfitimi i gjenerimit është pezulluar ose revokuar nga Autoriteti Kompetent, organi lëshues ose organ tjetër kompetent;

d) certifikata nuk i atribuohet prodhimit të matur të impiantit,

dhe **“Paefektshmëria”** ose shprehje të tjera të afërta do të interpretohen sipas rastit më lart;

“Informacion i brendshëm” nënkupton informacionin e një natyre të saktë që nuk është bërë publik, që lidhet në mënyrë direkte ose indirekte me një ose më shumë produkte të shumicës së energjisë elektrike, dhe, që, nëse do të bëhej publik, do të kishte gjasa të ndikonte çmimet e këtyre produkteve të shumicës së energjisë elektrike, siç është përcaktuar dhe në përputhje me kërkesat e REMIT;

“Rasti i paaftësisë paguese” nënkupton për sa i përket një Palë, se ajo Palë:

a) është prishur (përveç rastit të një konsolidimi, bashkimi apo shkrirjeje);

b) bëhet e paaftë të paguajë ose nuk mund të paguajë borxhet ose dështon, ose pranon me shkrim paaftësinë e saj në përgjithësi për të paguar borxhet e pagueshme;

c) hyn në përgjithësi në një marrëveshje kalimi, angazhim apo ujdë me ose për përfitimin e kreditorëve të saj;

d) fillon apo kundër saj ka filluar një proces për të kërkuar një vendim për deklarimin e paaftësisë paguese ose falimentimin e saj ose ndonjë masë tjetër sipas një ligji për paaftësinë paguese ose falimentimin apo një ligji tjetër të ngjashëm që prek të drejtat e kreditorëve, ose paraqitet një kërkesë për prishjen apo likuidimin e saj dhe, në rast se është filluar një proces apo kërkesë e tillë, ky proces apo kërkesë:

i. rezulton në një vendim për paaftësinë paguese apo falimentimin apo lëshimin e një urdhri për një masë ose dhënien e një urdhri për prishjen apo likuidimin e saj; ose

ii. nuk është tërhequr, rrëzuar, mohuar, pezulluar apo kufizuar në çdo rast brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga fillimi apo paraqitja e këtij procedimi apo kërkesë;

e) ka një vendim për prishjen e saj, administrimin apo likuidimin e detyruar (përveç rastit të një konsolidimi, bashkimi apo shkrirjeje);

f) kërkon ose bëhet subjekt i caktimit të një administratori, likuiduesi provizor, ruajtësi, marrësi, administratori të besuar, kujdestari apo një zyrtari të ngjashëm për të ose për të gjitha asetet apo asetet kryesore të saj;

g) ka një palë të siguruar për marrjen në posedim të të gjitha aseteve ose të të gjitha aseteve kryesore të saj ose ka masa kufizuese, masë ekzekutimi të detyrueshëm, konfiskimi, sekuestrimi apo ndonjë procedurë tjetër ligjore të nisur, të zbatueshme ose të detyrueshme lidhur me apo kundrejt të gjitha apo të gjitha aseteve kryesore dhe se ajo palë e siguruar posedon, apo nga ajo procedurë nuk është hequr dorë, nuk është pezulluar, anuluar, pezulluar apo kufizuar, në çdo rast brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga ajo ngjarje; ose

h) shkakton ose është subjekt i një rasti lidhur me të, i cili, sipas legjislacionit të zbatueshëm të një juridiksioni, ka një efekt të ngjashëm me secilin nga rastet e përcaktuara në pikat (a) deri te (g) (e përfshirë);

“Sigurimi” ka kuptimin e dhënë në nenin 15;

“Faturë” ka kuptimin e dhënë në nenin 8.2;

“Data e faturës” ka kuptimin e dhënë në nenin 8.2;

“Autoriteti lëshues” nënkupton autoritetin kompetent përkatës, përgjegjës për lëshimin e përfitimit të gjenerimit;

“Tregu brenda së njëjtës ditë” ka kuptimin që i është dhënë në rregullat e tregut dhe në rregullat e ALPEX-it;

“Parashikim i pavarur” ka kuptimin që i është dhënë në nenin 7.17 (b);

“Deklaratë e përbashkët” ka kuptimin që i është dhënë në nenin 6.1(a)(iii);

“Ligji” nënkupton (duke përfshirë në lidhje me tatimin):

a) çdo ligj (duke përfshirë sistemin juridik që bazohet në precedentë), statut, instrument statutor,

rregullim, udhëzim, direktivë, rregull ose kërkesë (për secilin rast) të çdo Autoriteti Kompetent (por, për shmangien e çdo dyshimi, vetëm kur ka forcën e ligjit);

b) çdo kusht ose kërkesë tjetër për çdo licencë të energjisë elektrike ose çdo autorizim, licencë, pëlqim, leje ose miratim tjetër të kërkuar nga çdo autoritet kompetent (ose çdo përjashtim nga një kërkesë për të pasur një të tillë);

“Pala Kontraktuese për Mbështetje e Mundësisë së Fundit” nënkupton shoqërinë e ngarkuar në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm që t’u japë prodhuesve të energjisë së rinovueshme shërbimet për rrugëtimin në treg kundrejt një tarife të reduktuar në krahasim me çmimet e referencës së tregut për periudhën e tregtimit II;

“Furnizues i licencuar” nënkupton një operator publik i ngarkuar me detyrimin publik të shërbimit për blerjen e energjisë elektrike nga një kapacitet gjenerimi nga burime të rinovueshme të diellit dhe të erës;

“Vlerësimi i likuiditetit të tregut brenda së njëjtës ditë (intra-day)” nënkupton likuiditetin e mjaftueshëm të tregut brenda së njëjtës ditë të përcaktuar nga ERE në përputhje me praktikën e mira të industrisë pas kryerjes së një vlerësimi të thelluar që vërteton pa kufizim përmbushjen e të paktën kriterëve të mëposhtme:

a) aftësi për të nominuar sasi të paktën një orë përpara dorëzimit;

b) disponueshmëria e një platforme tregtare operacionale, që ofron tregtim në bazë ankandi (*auction-based*) ose tregtim të vazhdueshëm (*continuous trading*);

c) disponueshmëria e produkteve brenda së njëjtës ditë që mund të tregtohen në mënyrë konsistente me periudhën e shlyerjes së disbalancave në zonën përkatëse të tenderimit (*bidding zone*);

d) faktori i vëllimeve të tregtuara dhe konsumit, i vlerësuar duke marrë parasysh dhe duke mos marrë parasysh sasi të prodhuara nga prodhuesit që përdorin burime të rinovueshme (d.m.th. faktori *churn*);

e) diferenca mes ofertë-kërkesave krahasuar me tregje të ngjashme të një përmase të ngjashme dhe të një niveli të ngjashëm zhvillimi;

f) numri i pjesëmarrësve aktivë në treg brenda së njëjtës ditë, veçanërisht pjesëmarrje e shoqërive vendëse me fuqi të ndjeshme;

g) bashkimi/ndërlidhja e tregut shqiptar brenda së njëjtës ditë (*intra-day*) (*market coupling*) me tregje brenda së njëjtës ditë (*intra-day*) të shteteve të tjera;

h) çdo kriter tjetër që ERE e konsideron të nevojshëm për të vlerësuar likuiditetin e tregut brenda së njëjtës ditë (*intra-day*);

“Vlerësimi i gatishmërisë së tregut” nënkupton:

a) krijimin e bursës së energjisë elektrike dhe ofrimin e çmimeve ekuilibër për periudhën përkatëse të shlyerjes nga operatori i bursës së energjisë elektrike, të cilat janë të shpeshta dhe likuide sa duhet për të shërbyer si çmime të ndryshueshme reference ndaj çmimit të energjisë elektrike (si një çmim fiks *eng. strike price*) për të mundësuar shlyerjen financiare bazuar në diferencën ndërmjet çmimit të ndryshueshëm dhe çmimit fiks;

b) gatishmërinë e tregut të ditës në avancë (*day-ahead market*) të energjisë elektrike përcaktohet nga një Autoritet Kompetent bazuar në një vlerësim të thelluar të tregut së ditës në avancë, vlerësim i cili bëhet jo më herët se [12 (dymbëdhjetë)] muaj kalendarikë pas krijimit të tregut të organizuar të energjisë elektrike dhe bazohet në një numër treguesish kryesorë, duke përfshirë, por pa u kufizuar, në: (1) vëllimet e tregtuara në tregun e një dite në vijim në lidhje me madhësinë fizike të tregut (d.m.th. faktori *churn*); (2) shpërndarjet e ofertave në tregun e organizuar të energjisë elektrike; (3) numri dhe pjesa e tregut të kompanive kryesore të prodhimit të energjisë elektrike në tregun shqiptar; (4) përqendrimi në tregun e prodhimit të energjisë elektrike (p.sh. Indeksi Herfindahl-Hirschman); (5) numrin dhe pjesën e tregut të furnizuesve kryesorë me pakicë të energjisë elektrike; (6) përqendrimi i tregut në sektorin e furnizimit (p.sh. Indeksi Herfindahl-Hirschman); (7) disponueshmëria e blerësve, agreguesve dhe traderëve të pavarur; dhe (8) bashkimi i tregut me vendet e ndërlidhura (referuar më vete si **“Kriteret e vlerësimit të gatishmërisë së tregut”** ose **“Kriteret”**);

c) (i) krijimin e një Operatori të Energjisë së Rinovueshme (OER) që do të jetë si palë në CfD në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm; si dhe (ii) kushti për rregullimin e çështjeve të organizimit të shoqërisë dhe çështjet financiare të OER-së, veçanërisht krijimin e një mekanizmi funksional për përcaktimin dhe shlyerjen e detyrimit për energjinë e rinovueshme në përputhje me legjislacionin e

zbatueshëm; ose (iii) kushte që sigurojnë qëndrueshmërinë financiare në mënyrë të barasvlershme me standardet e sigurisë së performancës të Palës Kontraktuese për Mbështetje [të jetë efektiv të paktën prej 3 muajsh para aplikimit CfD];

“Ngjarje e çrregullimit të tregut” nënkupton secilën prej ngjarjeve të mëposhtme:

a) dështimi i Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike (ALPEX) për të shpallur ose publikuar informacionin e nevojshëm për të përcaktuar çmimin përkatës të referencës;

b) padisponueshmëria objektive e përkohshme ose e përhershme e çmimit të referencës;

c) mbyllja e përkohshme ose e përhershme e Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike (ALPEX);

d) ndërprerja ose pezullimi, ose vendosja e një kufizimi thelbësor mbi tregtimin e produkteve përkatëse të ardhshme *futures* ose produkteve *commodity* të ofruara nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike (ALPEX) për çmimin përkatës të referencës;

e) një ndryshim thelbësor në të dhënat e përbërjes apo në specifikimet e çmimit përkatës të referencës: (i) që janë lidhur ose përfshirë në kontratat *futures* ose *commodity* të ofruara nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike (ALPEX); ose (ii) që janë përdorur nga çdo institucion financiar përkatës për përcaktimin e çmimit të referencës në mbledhjen e informacionit të nevojshëm për të përcaktuar këtë çmim të ndryshueshëm;

f) një ndryshim thelbësor në metodën e përlogaritjes së çmimit përkatës të referencës në mbledhjen e informacionit të nevojshëm për të përcaktuar këtë çmim të ndryshueshëm;

g) çmimi përkatës i referencës nuk përfaqëson më çmimin real të tregut të shumicës në zonën përkatëse të tenderimit (*bidding area*);

h) një ulje thelbësore e likuiditetit të tregut së ditës në avancë në Bursën Shqiptare të Energjisë Elektrike (ALPEX);

i) Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike (ALPEX) pushon së qeni e disponueshme për Palët në terma të arsyeshëm tregtarë; dhe/ose

j) secila nga ngjarjet apo rrethanat e mësipërme, e përshkruar nga (a) në (i) më lart, që rrezikon të ndodhë apo të materializohet;

“Prodhimi i matur” nënkupton sasinë e energjisë elektrike të gjeneruar nga impianti për çdo orë të matur dhe të furnizuar në Rrjetin e

Transmetimit siç tregohet nga aparati matës i instaluar në Pikën e Matjes në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm dhe Marrëveshjen e Lidhjes;

“Aparati matës” nënkupton pajisjet matëse të certifikuara nga Autoriteti Kompetent përkatës dhe të instaluar në impiant për të matur energjinë elektrike të prodhuar nga impianti dhe të livruar në Pikën Matëse në vendin e specifikuar më hollësisht në shtojcën 1;

“Pika e Matjes” nënkupton Pikën e Matjes në kufirin e impiantit;

“MW” nënkupton megavat;

“MWh” nënkupton megavat-orë;

“Diferenciali negativ i çmimit” ka kuptimin e dhënë në nenin 16.1.(c);

“Periudha e çmimit negativ” nënkupton një periudhë përgjatë së cilës çmimi i referencës (çmimi orar i tregut të ditës në avancë”) është më pak se 0.00 euro/MWh;

“Rast i zgjidhjes pa faj” ka kuptimin e dhënë në nenin 17.3;

“Prodhimi i nominuar” nënkupton të gjithë prodhimin e mbështetur i cili është nominuar ose konsiderohet i nominuar nga Shitësi për shitje dhe livrim te Pala Kontraktuese për Mbështetje në përputhje me nenet 7 dhe 8;

“Ndryshim i papranuar” ka kuptimin e dhënë në nenin 17.2(i);

“Vlerësimi zyrtar i kredisë” nënkupton një vlerësim kredie (lidhur me huan afat gjatë, të pasiguruar, të pandërvarur) nga:

a) *Standard and Poor’s*;

b) *Moody’s*; ose

c) një agjenci vlerësimi alternative e njohur në industri ose pasuese e njërës prej sa më sipër, e njohur nga industria (e dakordësuar nga Palët ku një marrëveshje e tillë të mos mbahet ose të vonohet pa arsye);

“Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare” nënkupton autoritetin rregullator të tregjeve financiare në Republikën e Shqipërisë në përputhje me ligjin për tregjet e kapitalit;

“Kushti i Palës Kontraktuese për Mbështetje” ka kuptimin e dhënë në nenin 3.2;

“Mospërmbushje nga ana e Palës Kontraktuese për Mbështetje” ka kuptimin e dhënë në nenin 17.1;

“Humbja e Palës Kontraktuese për Mbështetje” nënkupton humbjen e pësuar nga

Pala Kontraktuese për Mbështetje me zgjidhjen e kësaj Marrëveshjeje për shkak të Mospërmbushjes nga ana e Shitësit që mbulon:

a) në rast të zgjidhjes sipas nenit 17.2(a) ose nenit 17.2(b) kostot e brendshme dhe të jashtme të Palës Kontraktuese për Mbështetje të lidhura me angazhimin me Shitësin në përputhje me këtë Marrëveshje sipas parashikimit që do të përmbushen kushtet e Shitësit; ose

b) në rast të zgjidhjes sipas nenit 17.2.(c) deri 17.2(h):

i. për periudhën e tregtimit I, kostot e zëvendësimit të lidhura me kryerjen e transaksioneve zëvendësuese për energjinë elektrike të palivruar (së bashku me kostot apo shpenzimet lidhur me to); me kusht që këto kosto të jenë demonstruar me prova të arsyeshme dhe dokumentacion të mjaftueshëm;

ii. për periudhën e tregtimit II, humbjen e pësuar nga mospagesa e pagesave të diferencialit që Pala për Mbështetje do të kishte pritur në mënyrë të arsyeshme që Shitësi do të kishte paguar sipas kësaj Marrëveshjeje palivruar (së bashku me kostot apo shpenzimet lidhur me to), me kusht që këto humbje që përcaktohen në bazë të parashikimeve dhe projeksioneve të arsyeshme të çmimeve të referencës së tregut dhe me kusht që këto të jenë demonstruar me prova të arsyeshme dhe dokumentacion të mjaftueshëm;

c) me kusht që Pala Kontraktuese për Mbështetje të ketë pësuar një humbje direkte dhe të demonstrueshme, e cila nuk është kompensuar plotësisht me kompensimin për zgjidhje sipas Marrëveshjes për Zhvillimin e Projektit; dhe

d) me kusht që kompensimi total ndaj Autoritetit Kontraktues sipas Marrëveshjes për Zhvillimin e Projektit dhe ndaj Palës Kontraktuese për Mbështetje sipas kësaj Marrëveshjeje nuk tejkalon një shumë maksimale që i korrespondon shumës së sigurimit të Marrëveshjes.

“Periudha operationale” nënkupton periudhën që fillon në orën 00:00 të ditës së parë që pason menjëherë datën e operimit tregtar dhe përfundon me mbarimin e afatit ose zgjidhjen para afatit të kësaj Marrëveshjeje në përputhje me kushtet e saj;

“OST” nënkupton [Operatori i Sistemit të Transmetimit sh.a.], një shoqëri e themeluar dhe që ekziston sipas ligjeve të Republikës së Shqipërisë, e cila zotëron dhe operon Rrjetin e Transmetimit,

duke përfshirë pasuesit e saj të lejuar të përgjithshëm dhe përfituesit e transferimit të saj të lejuar;

“OSSH” nënkupton [Operatori i Sistemit të Shpërndarjes sh.a.], një shoqëri e themeluar dhe që ekziston sipas ligjeve të Republikës së Shqipërisë, e cila zotëron dhe operon Rrjetin e Shpërndarjes, duke përfshirë pasuesit e saj të lejuar të përgjithshëm dhe përfituesit e transferimit të saj të lejuar;

“Ndërprerje e energjisë” nënkupton një periudhë të vazhdueshme prej të paktën [2 (dy) orësh] gjatë së cilës kapaciteti i impiantit ulet me 10% (dhjetë për qind) ose më shumë;

“Garancia e pronarit” nënkupton një garanci, materialisht në formën e specimenit të garancisë bashkëlidhur si shtojca 2, që mbulon një shumë maksimale të njëjtë me shumën e mbështetjes së kredisë;

“Programi i Ndërprerjeve të Planifikuara” ka kuptimin e dhënë në nenin 7.17 dhe siç është i shtjelluar më hollësisht në Kodin Shqiptar të Rrjetit të Transmetimit;

“Kriteret financiare të garancisë së performancës” nënkupton normat e EBIT-së në lidhje me interesin, fondet nga operimet, borxhi total kundrejt kapitalizimit total, dhe vlera neto materiale;

“Projekt” ka kuptimin e dhënë në pjesën hyrëse A;

“Marrëveshja për Zhvillimin e Projektit” nënkupton marrëveshjen për zhvillimin e Projektit, lidhur ndërmjet Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë të Republikës së Shqipërisë dhe [Ofertuesit] [Konsortiumit] [%] dhe, Shitësit, pas krijimit të tij;

“Rregullat e balancimit” nënkupton “rregullat e tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106, datë 2.7.2020;

“Diferenciali i çmimit” ka kuptimin e dhënë në nenin 11.1;

“Nominimi i përkohshëm i prodhimit” ka kuptimin e dhënë në nenin 7.4. i zbatuar në kombinim me nenin 7.6;

“Diferenciali pozitiv i çmimit” ka kuptimin e dhënë në nenin 16.1(b);

“Marrëveshja për Blerjen e Energjisë” ose **“PPA”** nënkupton marrëveshjen për blerjen e energjisë elektrike midis Shitësit dhe Palës Kontraktuese për Mbështetje, që do të zbatohet gjatë periudhës së tregtimit I, sipas zbatimit përkatës, derisa një vlerësim pozitiv i gatishmërisë së tregut të jetë kryer, për shitjen e energjisë elektrike të prodhuar nga impianti në përputhje me kushtet dhe termat në seksionin B;

“Vlerësim pozitiv i gatishmërisë së tregut” nënkupton vendimin e marrë nga ERE që përcakton që kriteret e gatishmërisë së tregut pas kryerjes së vlerësimit të gatishmërisë së tregut, janë plotësuar dhe ky vendim është konfirmuar nga një deklaratë e përbashkët e Palëve në përputhje me nenin 6.1.(a)(iii) ose çdo mosmarrëveshje e palëve në lidhje me këtë vendim është zgjidhur në përputhje me termat e nenit 6.1.(a)(iv) të kësaj Marrëveshjeje;

“Kthimi mbi investimin” nënkupton një shumë të barabartë me shumën e zhvlerësuar të kapitalit e mbledhur [] (%) për një periudhë nga data e afatit përfundimtar të operimit tregtar deri në më të parën nga: (i) data e përfundimit; ose (ii) [] vjet nga data e afatit përfundimtar të operimit tregtar;³

“Matja referencë” nënkupton [];⁴

“Çmimi i referencës” nënkupton çmimin orar të tregut të ditës në avancë për periudhën përkatëse të shlyerjes, i përcaktuar dhe publikuar nga Bursa Shqiptare e Energjisë (ALPEX) ose, në rast mosgatishmërie të Bursës Shqiptare e Energjisë (ALPEX), nga indeksi zëvendësues;

“Prodhimi përkatës” nënkupton:

a) në rastin kur impianti është pjesë e grupit të balancimit të Palës Kontraktuese për Mbështetje në përputhje me nenin 7.8(a) dhe/ose në rast se Pala Kontraktuese për mbështetje siguron që një palë e tretë të operojë një grup balancimi sipas nenit 7.8(b), prodhimin e mbështetur A;

b) në rast se Shitësi zgjedh grupin e balancimit të një pale tjetër në përputhje me nenet 7.13 deri 7.14, prodhimin e mbështetur B;

“Vlerësimi i kërkuar i bankës” nënkupton:

a) në lidhje me vlerësimin e *Standard and Poor's*, një vlerësim të paktën A apo i barasvlershëm me të;

³ Që do të përcaktohet në bazë të të dhënave të përfshira nga Ofertuesi i Përzgjedhur në Studimin e Prefizibilitetit pjesë e Propozimit të tij KPP.

⁴ Që do të përcaktohet në bazë të të dhënave të përfshira nga Ofertuesi i Përzgjedhur në Studimin e Prefizibilitetit pjesë e Propozimit të tij KPP.

b) në lidhje me vlerësimin e *Moody's*, një vlerësim të paktën A3 apo i barasvlerëshëm me të; ose

c) në lidhje me një vlerësim nga çdo agjenci vlerësimi alternative e njohur në industri ose pasuese e njëres prej sa më sipër, vlerësimin përkatës të barasvlerëshëm me të (e dakordësuar nga Palët ku një marrëveshje e tillë të mos mbahet ose të vonohet pa arsye);

“REMIT” nënkupton legjislacionin e zbatueshëm të adaptuar nga Autoritetet Kompetente që transpozon dhe zbaton rregulloren (BE) nr. 1227/2011, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, të datës 25 tetor 2011 mbi integritetin dhe transparencës e tregjeve të shumicës së energjisë elektrike dhe/ose çdo EU *acquis* tjetër të lidhur me zbatimin e saj;

“Operatori i Energjisë së Rinovueshme” nënkupton palën tjetër në kontratat për diferencë e përcaktuar në përputhje me ligjin nr. 4/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”, i ndryshuar;

“Rasti i revokimit” nënkupton një rast, kur:

a) përfitimi i gjenerimit është lëshuar, marrë ose përllogaritur më herët, dhe më pas është revokuar apo deklaruar si në konflikt me legjislacionin e zbatueshëm nga një Autoritet Kompetent ose ndryshe është anuluar;

b) çdo transferim i përfitimit të gjenerimit është i pavlefshëm ose i pazbatueshëm pasi përfitimi i gjenerimit, i cili ishte subjekt i transferimit të supozuar ishte subjekt i një tarife, detyrimi, barre ose pretendimi nga të tretët;

c) Autoriteti Lëshues përkatës, një Autoritet tjetër Kompetent ose OST-ja refuzon të lëshojë ose të vërë në dispozicion përfitimin e gjenerimit (ose nuk lejon që të merret ose të akumulohet apo regjistrohet) kur secila Palë beson në mënyrë të arsyeshme se impianti, energjia elektrike e prodhuar nga impianti, ose secila Palë (sipas rastit) ka të drejtën e përfitimit të gjenerimit (ose do të kishte pasur të drejtën nëse secila Palë do të kishte respektuar detyrimet e saj sipas kësaj Marrëveshjeje); ose

d) Autoriteti Kompetent përkatës (duke përfshirë Autoritetin Lëshues) ose OST-ja i kërkon përfituesit që të mos përftojë, anulojë apo përdorë përfitimin e gjenerimit dhe si rezultat përfituesi nuk ka përfutur përfitimin e gjenerimit në datën kur përfitimi i gjenerimit mund të përftohej në mënyrë të arsyeshme;

“Sezon” nënkupton një periudhë 6-mujore (gjashtëmujore) që përfundon më 31 mars ose 30 shtator të çdo viti;

“Kufi sezoni” nënkupton ka kuptimin e dhënë në nenin 5.2;

[SPV SUBJEKTI PËR QËLLIME TË VEÇANTA] një shoqëri [] e themeluar në Shqipëri, me nr. regjistrimi [] dhe me seli [];

“Programi” nënkupton ato veprime të nevojshme për një Palë për të kryer detyrimet përkatëse të livrimit ose pranimit, të cilat mund të përfshijnë nominimin, programimin, njoftimin, kërkimin dhe konfirmimin me Palën tjetër, agjentët përkatës të caktuar të tyre dhe përfaqësuesit e autorizuar, dhe OST-në, sipas rastit, të prodhimit të nominuar, Pikës së Matjes dhe çdo përcaktimi tjetër përkatës të kësaj Marrëveshjeje në përputhje me të gjitha rregullat e zbatueshme të OST-së dhe praktika dhe procedura të tjera të zakonshme të industrisë, dhe **“Të programuara”** dhe shprehje të tjera të afërta do të interpretohen përkatësisht;

“Kushtet e Shitësit” ka kuptimin e dhënë në nenin 3.1;

“Mospërmblidhja nga ana e Shitësit” ka kuptimin e dhënë në nenin 17.2;

“Humbja e Shitësit 1” nënkupton:

a) një shumë të barasvlerëshme me:

i. të gjitha borxhet dhe ripagimi i interesave të zbatueshëm (duke përfshirë të gjitha detyrimet për shlyerjen e parakohshme, për shkeljet, penaltitetet, pasojat e kursit të këmbimit) që Shitësi i detyrohet institucioneve financiare (qofshin këto të lidhura me borxh të vjetër apo të ri, me garanci apo pa garanci) për financimin e kapacitetit, plus

ii. një shumë e barabartë me kthimin e investimit për çdo vit dhe shuma e kapitalit të zhvlerësuar [e mbledhur për një periudhë të barabartë me më të ulëtën e: (i) 18 muaj; ose (ii) pjesa e mbetur e periudhës origjinale së kësaj Marrëveshjeje, minus

iii. çdo të ardhur nga sigurimi e marrë nga Shitësi përpara datës së zgjidhjes së kësaj Marrëveshjeje dhe që nuk është shpenzuar akoma për restaurimin e impiantit; minus

iv. shumën e parave në të holla të mbajtura nga ose në emër të Shitësit nga data e zgjidhjes së kësaj Marrëveshjeje, duke përfshirë para në të holla dhe balancën e llogarisë të çdo depozite të tillë, të letrave me vlerë, llogaritë rezervë ose të garancive;

b) e cila bëhet e pagueshme nëse impianti nuk është duke u përdorur në çfarëdo mënyre tjetër në tregun e lirë.

“Humbja e Shitësit 2” nënkupton humbjen e pësuar nga Shitësi me rastin e zgjidhjes së kësaj Marrëveshjeje për Mospërmbyshje nga ana e Palës Kontraktuese për Mbështetje dhe vazhdimin e operimit të impiantit në treg të lirë, duke mbuluar:

a) për periudhën e tregtimit I, kostot e brendshme dhe të jashtme të Shitësit të lidhura me angazhimin me një palë kontraktuese për mbështetje zëvendësuese për kapacitetin e mbështetur, duke përfshirë kostot e lidhura me rifinancimin e borxhit nga institucionet financiare, gjithmonë sipas kërkesës që këto kosto duhet të jenë të demonstrueshme, sipas provave dhe dokumentacionit të arsyeshëm; ose

b) për periudhën e tregtimit II kostot e brendshme dhe të jashtme të Shitësit të lidhura me angazhimin e një pale private apo një pale kontraktuese tjetër për zëvendësimin e marrëveshjes së shlyeshme financiarisht për të zëvendësuar elementin e mbështetjes CfD për kapacitetin e mbështetur, duke përfshirë kostot e lidhura me rifinancimin e borxhit nga institucionet financiare, gjithmonë sipas kërkesës që këto kosto të jenë të vërteta, të demonstrueshme, të lidhura drejtpërdrejt me angazhimin e kësaj pale kontraktuese zëvendësuese për kapacitetin e mbështetur, dhe me kushtin që të provohen sipas provave dhe dokumentacionit të arsyeshëm;

“Ofruesi i shërbimit” nënkupton një ofrues shërbimi që ka një histori përvojë me: (i) shërbimin e tipit makinerive fotovoltaike së instaluar në tokë, të përdorura në impiant; (ii) shërbimin e të paktën xxx mW kapacitet i instaluar deri në xxx mW kapacitet i mbështetur kapacitet të instaluar; dhe i cili ka besueshmërinë e nevojshme për të paguar garancinë e disponueshmërisë sipas Marrëveshjes së Shërbimit dhe Disponueshmërisë;

“Marrëveshja e Shërbimit dhe Disponueshmërisë” nënkupton marrëveshjen e shërbimit dhe disponueshmërisë lidhur ndërmjet Shitësit dhe Ofruesit të Shërbimit në lidhje me shërbimin, operimin ose mirëmbajtjen e impiantit;

“Vendndodhje” nënkupton tokën e përzgjedhur nga Shitësi dhe të ndodhur në [] Shqipëri dhe që përshkruhet dhe kufijtë e së cilës përcaktohen më tej në [shtojcën 1] dhe ku do të ndodhet impianti;

“Periudha e furnizimit” nënkupton periudhën që fillon nga data e fillimit të kolaudimit dhe mbaron me përfundimin e afatit apo me zgjidhjen para afatit të kësaj Marrëveshjeje sipas përcaktimeve të saj;

“Marrëveshja për Mbështetje” ose **“Marrëveshja”** nënkupton këtë marrëveshje që përfshin termat për Marrëveshjen për Blerjen e Energjisë të shlyer fizikisht për periudhën e tregtimit I dhe termat e CfD të shlyer financiarisht për periudhën e tregtimit II.

“Pala Kontraktuese për Mbështetje” nënkupton palën kontraktuese të përcaktuar në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm dhe Marrëveshjen për Mbështetje, për të vepruar si blerës në Marrëveshjen për Blerjen e Energjisë të shlyer fizikisht për periudhën e tregtimit I, ose si palë kontraktuese CfD në kontratën për diferencë të shlyer financiarisht për periudhën e tregtimit II, dhe së cilës i zbatohen termat e përgjithshëm të kësaj Marrëveshjeje përgjatë gjithë afatit të Marrëveshjes për Mbështetje, në kombinim ose me termat e MB-së për periudhën tregtare I ose me termat CfD për periudhën tregtare II;

“Prodhim i mbështetur A” ka kuptimin e dhënë në nenin 8.2.(a)(i)(A);

“Prodhim i mbështetur B” ka kuptimin e dhënë në nenin 8.2 (a)(i)(B);

“Vlera neto materiale” nënkupton shumën e të gjitha kontributeve në para të aksionarëve në llogarinë e kapitalit aksionar e apo në çdo llogari kapitali tjetër të Palës Kontraktuese për Mbështetje ose të një subjekti tjetër të caktuar si zëvendësues i Palës Kontraktuese për Mbështetje për këto qëllime të Palës Kontraktuese për Mbështetje dhe çdo fitim të akumuluar minus çdo humbje të akumuluar të mbajtur dhe asete jomateriale (duke përfshirë, por pa u kufizuar në emrin e mirë);

“Tatim” nënkupton çdo tatim, taksë, sekuestro, detyrim, honorar ose pagesë ose mbajtje tjetër e një natyre të ngjashme (duke përfshirë çdo penalitet ose interes që duhet paguar në lidhje me ndonjë rast mospagimi ose ndonjë vonesë në pagimin e ndonjëres ose të njëjtë me të) përfshirë tatimin mbi të ardhurat dhe tatimin mbi fitimin;

“Afat” nënkupton periudhën që fillon në datën e hyrjes në fuqi dhe përfundon pesëmbëdhjetë [(____) vjet] pas datës së operimit tregtar;

“Kapitalizimi total” nënkupton në lidhje me periudhën përkatëse shumën e borxhit total dhe të gjitha kontributet në para të aksionarëve të paguar

në llogarinë e kapitalit të shoqërisë ose ndonjë llogari tjetër kapitali të Palës Kontraktuese për Mbështetje ose të një subjekti tjetër të caktuar si zëvendësues i Palës Kontraktuese për Mbështetje për këto qëllime të Palës Kontraktuese për Mbështetje;

“Borxhi total” nënkupton në lidhje me periudhën përkatëse shumën e borxhit financiar për paratë e huazuara (që përfshin borxhet e pagueshme ndaj shoqërive të lidhura, si dhe instrumentet e borxhit ndaj institucioneve financiare) të Palës Kontraktuese për Mbështetje apo çdo subjekti tjetër të caktuar si zëvendësues i Palës Kontraktuese për Mbështetje;

“Borxhi total kundrejt kapitalizimit total” nënkupton raportin e borxhit total ndaj kapitalizimit total në çdo vit fiskal;

“Kostoja totale e projektit” nënkupton []⁵;

“Periudhë tregtare I” ka kuptimin e dhënë në nenin 6.1(a);

“Periudhë tregtare II” ka kuptimin e dhënë në nenin 6.1(a);

“Pala e re Kontraktuese për Mbështetje” ka kuptimin e dhënë në nenin 6.3;

“Linja e transmetimit” ka kuptimin e dhënë në dokumentet KPP;

“Gjenerimi i padisponueshëm” nënkupton gjenerimin e pritshëm (në MWh) të përlllogaritur sipas matjes referencë e zbatueshme gjatë secilës periudhë padisponueshmërie për impiantin me panele diellore (s) përgjatë një sezoni;

“Periudha e padisponueshmërisë” nënkupton çdo periudhë, përveç periudhës së konsideruar si e disponueshme, gjatë së cilës impiantet me panele diellore nuk janë në operim ose u reduktohet fuqia. Për shmangien e çdo dyshimi, çdo mirëmbajtje e programuar e kryer në impiant do të konsiderohet si një periudhë padisponueshmërie;

“Ndërprerja e paplanifikuar” ka kuptimin e dhënë në nenin 7.20 dhe të përcaktuar sipas Kodit Shqiptar të Rrjetit të Transmetimit;

“Sjellje e paligjshme me dashje” nënkupton një veprim ose mosveprim të qëllimshëm që devijon nga rrjedha e arsyeshme e veprimit ose nga një dispozitë e marrëveshjes, i cili kryhet ose nuk kryhet duke pasur dijeni apo duke injoruar me ndërgjegje

ose me qëllim pasojat e dëmshme, të shmangshme dhe të parashikueshme në mënyrë të arsyeshme; dhe

“Rinominim brenda ditës GCT” ka kuptimin e dhënë në nenin 7.3(b);

“Vit” nënkupton një periudhë 12-mujore (dymbëdhjetëmuajore) që nis më 1 janar dhe përfundon më 31 dhjetor të çdo viti.

1.2 Në këtë Marrëveshje, vetëm nëse konteksti e kërkon ndryshe:

a) njëjësi përfshin shumësin dhe anasjellas;

b) një referencë për një gjini nuk do të përjashtojë gjinitë e tjera;

c) fjalët për personat përfshijnë personat fizikë, organet e shoqërive, shoqatat dhe ortakëritë e paregjistruara (pavarësisht nëse ndonjëri prej tyre ka ose jo një personalitet të veçantë juridik);

d) referenca për çdo dispozitë ligjore do të konsiderohet se përfshin çdo akt ligjor, nënligjor, rregullore, rregull, legjislacion sekondar ose nënligjor ose urdhër dhe rregulla dhe rregullore në bazë e për zbatimin e tij dhe çdo rimiratim ose ndryshim të mëvonshëm të tij;

e) fjalët: “përfshirë”, “të tjera”, “në veçanti”, “për shembull” dhe fjalë të ngjashme nuk do të kufizojnë përgjithësinë e fjalëve të mëparshme dhe do të interpretohen sikur ato të pasoheshin menjëherë nga fjalët “pa kufizim”;

f) referencat “me shkrim” përfshijnë shtypjen, printimin, transmetimin elektronik dhe faksimil dhe mënyrat e tjera të prodhimit ose riprodhimit të fjalëve në një formë të dukshme dhe shprehjet që referojnë te shkrimi do të interpretohen sipas rastit;

g) titujt e seksioneve dhe shtojcave, përmbajtja dhe faqja e parë janë vetëm për lehtësi referimi dhe nuk do të ndikojnë në interpretimin ose kuptimin e kësaj Marrëveshjeje;

h) përveç kur parashikohet ndryshe, referencat te nenet dhe shtojcat janë referenca te nenet dhe shtojcat e kësaj Marrëveshjeje, dhe referencat në çdo shtojcë te paragrafët, pjesët dhe anekset, përveç nëse parashihet ndryshe, janë referenca te paragrafët, pjesët dhe anekset e shtojcës ose pjesës së shtojcës ku shfaqen këto referenca;

i) referencat te kjo Marrëveshje janë referenca te kjo Marrëveshje të ndryshuara ose të modifikuara herë pas here; dhe

⁵ Që do të përcaktohet në bazë të të dhënave të përfshira nga Ofertuesi i Përzgjedhur në Studimin e Prefizibilitetit pjesë e Propozimit të tij KPP.

j) referenca te një marrëveshje, kontratë, dokument ose akt do të interpretohet si një referencë te kjo, siç është ndryshuar, plotësuar apo me shtesa herë pas here.

1.2 Shtojcat 6 dhe çdo aneks dhe shtesë janë pjesë e kësaj Marrëveshjeje.

A. TERMAT E PËRGJITHSHËM

2. FILLIMI DHE AFATI

Kjo Marrëveshje hyn në fuqi në datën e hyrjes në fuqi të Marrëveshjes për Zhvillimin e Projektit dhe mbetet në fuqi deri në mbarimin e afatit të saj përveç rastit kur zgjidhet përpara afatit sipas kushteve të kësaj Marrëveshjeje.

3. KUSHTET

3.1 Shitësi do të:

a) lidhë Marrëveshjen për Zhvillimin e Projektit me Autoritetin Kontraktues;

b) të përmbushë kushtet e zhvilluesit siç janë përcaktuar në nenin 2.12 të Marrëveshjes së Zhvillimit të Projektit sa më shpejt të jetë e mundur në mënyrë të arsyeshme pas datës së hyrjes në fuqi dhe në çdo rast jo më vonë se data e afatit përfundimtar të kushteve,

(së bashku “Kushtet e Shitësit”).

3.2 Pala Kontraktuese për Mbështetje do të sigurojë mbështetjen e kredisë në favor të Shitësit në përputhje me kërkesat e nenit 21 **(“Kushti i Palës Kontraktuese për Mbështetje”).**

3.3 Secila Palë do të përmbushë kushtet përkatëse të saj të përcaktuara më sipër sa më shpejt të jetë praktikisht e mundur pas datës së hyrjes në fuqi dhe, në çdo rast, jo më vonë se data e afatit përfundimtar të kushteve.

3.4 Në datën në të cilën Shitësi vihet në dijeni që një ose më shumë nga kushtet e Shitësit është përmbushur, Shitësi do të njoftojë me shkrim Palën Kontraktuese për Mbështetje dhe do t'i paraqesë Palës Kontraktuese për Mbështetje provën që tregon këtë përmbushje siç do të kërkohet nga Pala Kontraktuese për Mbështetje në mënyrë të arsyeshme.

3.5 Palët pranojnë dhe njohin se data e afatit përfundimtar të kushteve do të ndryshojë vetëm në rrethanat e mëposhtme:

a) kur Shitësi dhe Pala Kontraktuese për Mbështetje bien dakord bashkërisht me shkrim për një datë tjetër si data e afatit përfundimtar të kushteve në përputhje me Marrëveshjen për Zhvillimit e Projektit; ose

b) kur Shitësi nuk mund të përmbushë një ose më shumë nga kushtet e zhvilluesit në ose përpara datës së afatit përfundimtar të kushteve në rastet apo rrethanat e përcaktuara në nenin 2.15 të Marrëveshjes për Zhvillimit e Projektit,

ku në këtë rast data përkatëse do të jetë e dakordësuar me shkrim nga Zhvilluesi dhe Autoriteti Kontraktues ose siç është shtyrë për një periudhë kohore sa periudha e vonesës për përmbushjen e kushteve përkatëse të Zhvilluesit të shkaktuar nga këto ngjarje apo rrethana, që bien në fushën e zbatimit dhe në përputhje me nenin 2.15 të Marrëveshjes për Zhvillimit e Projektit **(“Data e shtyrjes së afatit përfundimtar të kushteve”)**. Në këto rrethana referencat në këtë Marrëveshje te data e afatit përfundimtar të kushteve të Marrëveshjes do të lexohen si referenca te data e shtyrjes së afatit përfundimtar të kushteve. Në datën të cilën Zhvilluesi vihen në dijeni të datës së shtyrjes së afatit përfundimtar të kushteve, ai duhet të njoftojë me shkrim Palën Kontraktuese për Mbështetje dhe t'i paraqesë Palës Kontraktuese për Mbështetje prova të arsyeshme sipas kërkesës së Palës Kontraktuese për Mbështetje.

3.6 Çdo mosmarrëveshje apo konflikt lidhur me zgjatjen kohore sipas së cilës duhet të shtyhet data e afatit përfundimtar të kushtit sipas nenit 3.5. do të trajtohet në përputhje me nenin 21.

4. NDËRTIMI DHE KOLAUDIMI

4.1 Shitësi do të njoftojë Palën Kontraktuese për Mbështetje me shkrim, për:

a) parashikimin më të mirë të mundshëm kur pret të ndodhë data e fillimit të kolaudit sa më shpejt që të jetë praktikisht e mundur pas përmbushjes së kushteve të Shitësit;

b) parashikimin më të mirë të mundshëm të datës kur parashikon ndodhjen e datës së operimit tregtar sa më shpejt që të jetë praktikisht e mundur; dhe

c) ndodhjen e datën së operimit tregtar, pa vonesë kur kjo ndodh.

4.2 Shitësi do të njoftojë Palën Kontraktuese për Mbështetje me shkrim kur merr dijeni se data e operimit tregtar nuk do të realizohet përpara ose në datën e synuar të operimit tregtar, njoftim, i cili përfshin datën e synuar të operimit tregtar të rishikuar.

5. OPERIMI, GARANCIA E DISPONUESHMËRISË

5.1 Shitësi do të operojë dhe mirëmbajë impiantin në përputhje me legjislacionin e

zbatueshëm, kodet dhe rregullat përkatëse dhe praktikatat e mira të industrisë, me qëllimin që të maksimizojë disponueshmërinë e impiantit dhe prodhimit të matur. Me kushtin që Shitësi të përmbushë të gjitha detyrimet në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm, kodet dhe rregullat përkatëse dhe praktikatat e mira të industrisë, Shitësi duhet të takohet të paktën 1 (një) herë çdo 6 (gjashtë) muaj me Palën Kontraktuese për Mbështetje për të diskutuar çështjet tregtare dhe operacionale të lidhura me impiantin.

5.2 Nëse, në çdo vit të plotë gjatë periudhës së furnizimit, prodhimi i matur i impiantit është më pak se [] (%) (**“Objektivi i disponueshmërisë energjetike”**) dhe prodhimi i matur mujor është më pak se [] e prodhimit të parashikuar të impiantit për sezonin përkatës bazuar në profilet mujore të përcaktuar sipas shtojcës 5 të kësaj Marrëveshjeje (**“Objektivi i sezonit”**) (të dy objektivat referuar së bashku si **“Garancia e disponueshmërisë”**) do të konsiderohet se ka ndodhur një rast dëmshpërblimit për padisponueshmëri (**“Rasti i dëmshpërblimit për padisponueshmëri”**). Shitësi duhet të lidhë një Marrëveshje për Shërbimin dhe Disponueshmërinë brenda datës []. Palët duhet të përcaktojnë objektivin e disponueshmërisë energjetike dhe objektivin e sezonit, si dhe të plotësojnë shtojcën 3 në përputhje me Marrëveshjen për Shërbimin dhe Disponueshmërinë.

5.3 Në përputhje me nenin 5.2., nëse ka ndodhur një rast i dëmshpërblimit për padisponueshmëri, Shitësi i paguan Palës Kontraktuese për Mbështetje dëmet e likuiduara në shumën prej [] për çdo MWh të prodhimit përkatës të palivruar kundrejt garancisë së disponueshmërisë dhe sipas kufizimeve në nenin 5.2 (**“Dëmet e likuiduara të disponueshmërisë energjetike”**), sa më shpejt që të jetë e praktikisht mundur pas përfundimit të çdo viti. Kur ndodh një rast i dëmshpërblimit për padisponueshmëri, Shitësi i paraqet Palës Kontraktuese për Mbështetje një njoftim me shkrim lidhur me këtë. Palët do të plotësojnë shtojcën 4 në përputhje me Marrëveshjen e Shërbimit dhe Disponueshmërisë.

5.4 Dëmet e likuiduara të disponueshmërisë energjetike lidhur me secilin vit:

a) do të kenë një tavan maksimal për vit në përputhje me formulën dhe tabelën në shtojcën 4; dhe

b) do të jenë i vetmi dëmshpërblim për Palën Kontraktuese për Mbështetje për ngjarjen e rastit të

dëmshpërblimit për padisponueshmëri, duke përjashtuar dëmshpërblime të tjera sipas kontratës, ligjit apo tjetër bazë.

6. RIORGANIZIMI I TREGUT DHE VLERËSIMI I GATISHMËRISË

6.1 Palët pranojnë dhe bien dakord se tregu shqiptar i energjisë elektrike është në procesin e ristrukturimit të vazhdueshëm të tregut dhe si rrjedhojë e këtij ristrukturimi:

a) Një vlerësimi pozitiv i gatishmërisë së tregut duhet përfunduar nga ERE dhe është një kush paraprak për zbatimin kushteve të kontratës për diferencë në përputhje me këtë Marrëveshje. Duke filluar që nga data e hyrjes në fuqi deri në ditën e 20-të (e njëzetë) të punës (të përfshirë) pas nënshkrimit të deklaratës së përbashkët që pranon rezultatin e një vlerësimi pozitiv i gatishmërisë së tregut (**“periudha e tregtimit I”**), kushtet dhe termat e MBE-së do të zbatohen. Në ditën e 21-të (e njëzetë e një) pas nënshkrimit të deklaratës së përbashkët që pranon rezultatin e një vlerësimi pozitiv i gatishmërisë së tregut deri në përfundim të afatit (**“periudha e tregtimit II”**), kushtet dhe termat CfD do të zbatohen. Palët duhet të përcaktojnë fillimin e periudhës së tregtimit I dhe kalimin nga zbatimi i termave të MBE-së të zbatimi i termave të CfD-së në përputhje me procedurën e përcaktuar në këtë nen dhe deklaratën e përbashkët.

i. ERE duhet të kryejë një vlerësimi të gatishmërisë së tregut duke u bazuar në të paktën kriteret e paracaktuara në këtë Marrëveshje, legjislacionin e zbatueshëm dhe në përputhje me praktikatat e mira të industrisë;

ii. Pala Kontraktuese për Mbështetje duhet t'i dërgojë një njoftim Shitësit për ta njoftuar për fillimin e procedurave nga ERE për vlerësimin e gatishmërisë së tregut dhe duhet të bëjë përpjekjet më të mira për të siguruar që Shitësi të ftohet për të paraqitur këndvështrimin e tij në lidhje me vlerësimin e gatishmërisë së tregut, në formë të shkruar dhe në një dëgjese përpara ERE-s;

iii. Pala Kontraktuese për Mbështetje duhet t'i dërgojë një njoftim Shitësit për ta njoftuar për çdo vendim pozitiv të marrë nga ERE, që përcakton se kriteret për vlerësimin e gatishmërisë së tregut pas një procedure vlerësimi të gatishmërisë së tregut janë plotësuar, brenda 5 (pesë) ditë-pune nga marrja e dijenisë mbi këtë vendim. Palët duhet, në mirëbesim, të diskutojnë dhe darkordësojnë nëse rezultatet e vlerësimit të gatishmërisë së tregut janë të

pranueshme për to në përputhje me praktikat e mira të industrisë dhe legjislacionin e zbatueshëm. Me këtë qëllim, Palët duhet të përpilojnë një raport me shkrim duke evidentuar qëndrimin e tyre në lidhje me vlerësimin e gatishmërisë së tregut. Në rast të dakordësit mbi vendimin pozitiv të ERE-s mbi vlerësimin e gatishmërisë së tregut, palët duhet të nënshkruajnë një deklaratë të përbashkët duke pranuar rezultatin **(“Deklaratë e përbashkët”)** (një vendim i tillë pozitiv i marrë nga ERE në këtë kontekst, dhe i konfirmuar nga një deklaratë e përbashkët referuar si **“Vlerësimi pozitiv i gatishmërisë së tregut”**);

iv. Çdo mosmarrëveshje e Palëve në lidhje me kriteret dhe rezultatet e vlerësimit të gatishmërisë së tregut **(“Mosmarrëveshje në lidhje me vlerësimin e gatishmërisë së tregut”)** duhet të zgjidhet me përcaktim ekspertit dhe më tej duke zbatuar nenin 28. Në rast mosmarrëveshje kundrejt ERE-s, Palët duhet të bëjnë përpjekje në mirëbesim për të arritur një marrëveshje mbi një pozicion të përbashkët, dhe atëherë kur është e mundur, të kundërshtojnë vendimin e ERE-s përpara gjykatave kompetente dhe organizatave ndërkombëtare në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm;

v. Për hir të qartësisë, për sa kohë një Mosmarrëveshje në lidhje me vlerësimin e gatishmërisë së tregut ekziston dhe nuk është zgjidhur në përputhje me këtë Marrëveshje, do të konsiderohet se periudha e tregtimit I vazhdon dhe Marrëveshja për Mbështetje do të zbatohet si Marrëveshje për Blerjen e Energjisë Elektrike;

vi. Brenda 20 (njëzet) ditë-pune pas nënshkrimit të një deklarate të përbashkët, Palët duhet të ndërmarrin të gjitha hapat dhe masat e nevojshme për të kaluar nga periudha e tregtimit I në periudhën e tregtimit II, dhe, për pasojë, nga zbatimi i termave të MBE-së në zbatimin e termave të CfD-së.

b) Pala Mbështetëse mund të caktojë një palë kontraktuese të transferuar në përputhje me këtë nen dhe legjislacionin e zbatueshëm.

6.2 Pala Kontraktuese për Mbështetje mund t'ia transferojë këtë Marrëveshje pa pëlqimin e Shitësit një Furnizuesi të Licencuar, Operatorit të Energjisë së Rinovueshme ose një subjekti tjetër të caktuar nga një Autoritet Kompetent për të vepruar si pala tjetër e kësaj Marrëveshjeje **(“Pala e Re Kontraktuese për Mbështetje”)**. Pala Kontraktuese për Mbështetje do të njoftojë Shitësin për datën dhe kohën kur do të hyjë në fuqi transferimi i kësaj

Marrëveshjeje të Pala e Re Kontraktuese për Mbështetje. Pas kësaj date dhe kohe: a) sipas neneve 5.3 dhe 5.8, siç mund të zbatohen, Pala Kontraktuese për Mbështetje do të shkarkohet nga detyrimet e tij sipas kësaj Marrëveshjeje; dhe b) Pala e Re Kontraktuese për Mbështetje do të marrë përsipër të gjitha detyrimet e Palës Kontraktuese për Mbështetje sipas kësaj Marrëveshjeje (të gjitha referencat lidhur me **“Palën Kontraktuese për Mbështetje”** në këtë Marrëveshje do të interpretohen si referenca lidhur me **“Palën e Re Kontraktuese për Mbështetje”**).

6.3 Në rast të transferimit sipas nenit 6.2 më sipër:

a) Palës Kontraktuese për Mbështetje transferuese përmbush të gjitha detyrimet e tij sipas kësaj Marrëveshjeje deri sa Blerësi i Ri të hyjë në këtë Marrëveshje si Blerësi;

b) Palës Kontraktuese për Mbështetje transferuese dhe Pala e Re Kontraktuese për Mbështetje përgjigjen solidarisht dhe individualisht përkundrejt Shitësit për të gjitha detyrimet e Palës Kontraktuese për Mbështetje të cilat kanë lindur përpara transferimit;

c) në rast se dhe për sa kohë që Pala e Re Kontraktuese për Mbështetje nuk përmbush të njëjtat kriteret financiare të garancisë së performancës si Pala Kontraktuese për Mbështetje transferuese ose ka një vlerësim zyrtar kredie më të ulët se vlerësimi zyrtar i kredisë së Palës Kontraktuese për Mbështetje transferues në kohën e transferimit të Marrëveshjes, Palës Kontraktuese për Mbështetje transferues dhe Pala e Re Kontraktuese për Mbështetje përgjigjen solidarisht dhe individualisht përkundrejt Shitësit lidhur me të gjitha detyrimet e Palës Kontraktuese për Mbështetje sipas kësaj Marrëveshjeje, përveç nëse Shitësi bie dakord ndryshe me shkrim.

6.4 Çdo mosmarrëveshje ndërmjet Palëve në lidhje me vlerësimin zyrtar të kredisë apo kriteret financiare të garancisë së performancës së Palës se Re Kontraktuese për Mbështetje do të zgjidhet sipas nenit 28.

6.5 Në përputhje me nenet 6.3 dhe 6.4, Pala Kontraktuese për Mbështetje mund të lidhë një marrëveshje me një ose më shumë Furnizues të Licencuar sipas së cilës Furnizuesi i Licencuar do të ketë të drejtën, pa miratimin e Shitësit, të përmbushë disa ose të gjitha detyrimet e Palës Kontraktuese për

Mbështetje sipas kësaj Marrëveshjeje për një pjesë ose të gjithë periudhën e tregtimit I.

6.6 Pavarësisht marrëveshjes ndërmjet Palës Kontraktuese për Mbështetje dhe Furnizuesit të Licencuar të referuar në këtë nen, Pala Kontraktuese për Mbështetje mbetet përgjegjësi i vetëm ndaj Shitësit lidhur me të gjithë:

a) detyrimet e Palës Kontraktuese për Mbështetje sipas kësaj Marrëveshjeje; dhe

b) detyrimet e përmbushura ose që do të përmbushen nga një Furnizues i Licencuar (duke përfshirë edhe shkelje të këtyre detyrimeve) në emër të Palës Kontraktuese për Mbështetje sipas kësaj Marrëveshjeje sikur Pala Kontraktuese për Mbështetje t'i kishte përmbushur ose duhej t'i përmbushte vetë këto detyrime.

6.7 Pala Kontraktuese për Mbështetje mund të caktojë ose të zëvendësojë Furnizuesin e Licencuar në çdo kohë, me kusht që:

a) Furnizuesi i Licencuar është financiarisht (ku në rast transferimi në përputhje me nenin 6.3 do të thotë përmbushje të vlerësimit zyrtar të kredisë apo të kritereve financiare të garancisë së performancës) dhe teknikisht i aftë të kryejë rolin e Furnizuesit të Licencuar;

b) Pala Kontraktuese për Mbështetje i paraqet Shitësit një njoftim paraprak me shkrim lidhur me caktimin ose zëvendësimin e Furnizuesit të Licencuar sa më shpejt që të jetë praktikisht e mundur;

c) nëse kërkohet nga OST-ja apo legjislacioni i zbatueshëm, Furnizuesi i Licencuar bëhet regjistruesi lidhur me Pikën e Matjes.

B. PERIUDHA E TREGTIMIT I – TERMAT E MBE-së

7. PARASHIKIME, NOMINIME, NDËRPRERJE, BALANCIMI DHE GARANCIA E DISPONUESHMËRISË

7.1 Përgjatë periudhës së tregtimit I, Shitësi do të sigurojë që të gjitha parashikimet dhe nominimet e kryera në përputhje me këtë nen 7 do të përgatiten në përputhje me praktikën e mirë të industrisë dhe legjislacionin e zbatueshëm. Në përputhje me dispozitat e legjislacionit të zbatueshëm, do të zbatohen parashikimet e mëposhtme të këtij neni 7.

7.2 Jo më pak se [15 (pesëmbëdhjetë) ditë-pune] përpara fillimit të periudhës operationale dhe të çdo përvjetori të mëpasshëm, Shitësi i paraqet Palës Kontraktuese për Mbështetje një përlllogaritje jo detyruese të prodhimit të matur të parashikuar për

vitin pasardhës. Shitësi bën të gjitha përpjekjet e mundshme për të siguruar që ky parashikim të jetë sa më i saktë që të jetë e mundur. Kur Shitësi rishikon një parashikim për të pasqyruar një ndryshim në prodhimin e matur të pritshëm, Shitësi do t'i dorëzojë Palës Kontraktuese për Mbështetje parashikimin e rishikuar sa më shpejt që të jetë praktike në mënyrë të arsyeshme.

7.3 Në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm (përfshirë rregullat e përkohshme të balancimit), Palët njohin dhe pranojnë se afati, për:

a) nominimet e kryera sipas nenit 7.4 tek OST-ja është nga ora 10:37 deri në orën 14:00 në D-1 (**“ditë në-avancë-GCT”**); dhe

b) rinominimet e kryera sipas nenit 7.5 tek OST-ja është nga ora 18:00 në D-1 deri në orën 23:00 në D, 60 (gjashtëdhjetë) minuta përpara livrimit për çdo periudhë përkatëse shlyerje në D (**“rinominim brenda ditës GCT”**).

7.4 Jo më vonë se 60 (gjashtëdhjetë) minuta përpara ditës në avancë GCT, Shitësi në përputhje me praktikën e mirë të industrisë do t'i paraqesë Palës Kontraktuese për Mbështetje një nominim të parashikimit të tij të prodhimit përkatës për çdo periudhë përkatëse shlyerje në D (**“Nominimi i përkohshëm i prodhimit”**).

7.5 Jo më vonë se 60 (gjashtëdhjetë) minuta përpara një rinominimi përkatës brenda ditës GCT, nëse Shitësi parashikon një ndryshim material ndërmjet **nominimit të përkohshëm të prodhimit** dhe prodhimit aktual të impiantit, Shitësi do t'i paraqesë Palës Kontraktuese për Mbështetje një rinominim të parashikimit të tij të ri të prodhimit përkatës për periudhën përkatëse të shlyerjes ose çdo numër të këtyre periudhave në D (**“Nominimi përfundimtar i prodhimit”**).

7.6 Pavarësisht nenit 7.5, nëse Shitësi:

a) nuk ushtron të drejtën e tij sipas nenit 7.5; apo

b) ushtron të drejtën e tij sipas nenit 7.5, por pas rinominimit brenda ditës GCT,

Nominimi i përkohshëm i prodhimit do të konsiderohet si nominimi përfundimtar i prodhimit për efekte të periudhës së shlyerjes në D.

Të gjitha periudhat e shlyerjes në nenet 7.3 deri në 7.6. janë përcaktuar në përputhje me rregullat e tregut dhe rregullat e balancimit në fuqi. Në rast se këto periudha ndryshojnë, atëherë afatet e nominimeve dhe periudhat përkatëse të shlyerjes do të ndryshohen sipas rregullave të reja, duke ruajtur

të njëjtat parime të përgjithshme sipas neneve të mësipërme.

7.7 Pala Përgjegjëse e grupit të balancimit do të kryejë apo do të mundësojë që të kryhen për OST-në nominimet dhe/ose rinominimet për prodhimin e mbështetur në bazë të nominimeve dhe/ose rinominimeve të paraqitura nga Shitësi sipas neneve 7.3 deri 7.6, me kushtin që këto mund të ndryshohen nga Pala Kontraktuese për Mbështetje në përputhje me praktikën e mirë të industrisë.

7.8 Gjatë periudhës së tregtimit I, Pala Kontraktuese për Mbështetje:

a) do të operojë një grup balancimi ku Shitësi të mund të marrë pjesë; ose

b) do të sigurojë që një palë e tretë të operojë një grup balancimi që përmbush kriteret e nenin 7.9 ku Shitësi të mund të marrë pjesë.

(secili **Pala Përgjegjëse e grupit të balancimit**). Pala përkatëse Përgjegjëse e grupit të balancimit do të shlyejë çdo disbalancë ndërmjet prodhimit përkatës dhe nominimit përfundimtar të prodhimit. Pala Përgjegjëse e grupit të balancimit nuk ka të drejtë të ngarkojë Shitësin (dhe/ose çdo palë të tretë) në mënyrë retroaktive për ndonjë disbalancë për muajin përkatës, përveç rastit kur disbalanca është shkaktuar nga neglizhenca e rëndë apo veprimet e paligjshme me dashje të tij në lidhje me paraqitjen e nominimeve dhe/ose rinominimeve.

7.9 Pala Përgjegjëse e grupit të balancimit dhe Shitësi duhet të arrijnë një marrëveshje mbi shërbimet e balancimit në përputhje me praktikën e mira të industrisë duke përcaktuar ndër të tjera, tarifën dhe çmimet që Pala Përgjegjëse e grupit të balancimit mund t'i ngarkojë Shitësit në bazë të kostove të arsyeshme për ofrimin e shërbimeve të balancimit në përputhje me nenin 7.8 një tarifë për shërbimet e balancimit (**"tarifa për shërbimet e balancimit"**). Tarifa për shërbimet e balancimit nuk duhet të jetë më lart se limiti prej [xxx EUR / MWh] parashikuar në kushtet e veçanta të marrëveshjes, derisa një vlerësim pozitiv i likuiditetit të tregut brenda së njëjtës ditë të jetë arritur.

7.10 Nëse Pala Kontraktuese për Mbështetje ushtron të drejtën e tij sipas nenit 7.8(b), ajo do të sigurojë që Pala Përgjegjëse e grupit të balancimit do t'ia kalojë kostot për shërbimet e balancimit Shitësit në një mënyrë transparente dhe sipas llogarive të hapura deri në një masë të barabartë me limitin e **tarifës për shërbimet e balancimit** sipas nenit 7.9.

7.11 Kur caktohet një palë e tretë që të drejtojë një grup balancimi sipas nenit 7.8(b), Pala Kontraktuese për Mbështetje në çdo kohë do të bëjë përpjekjet e saj të arsyeshme që të sigurojë shërbimet e balancimit në një mënyrë eficiente për koston.

7.12 Gjatë periudhës tregtare I, nëse Pala Kontraktuese për Mbështetje nuk arrin të sigurojë shërbimet e balancimit nga një palë e tretë si Palë Përgjegjëse e grupit të balancimit me kosto të njëjtë apo më të ulët se limiti i koston për shërbimet e balancimit, Palët pranojnë se do t'i tenderojnë shërbimet e balancimit. Palët do të bien dakord për çdo kusht tenderi që do të konsiderohet i nevojshëm, dhe bashkërisht do të bien dakord për zgjedhjen e një pale të tretë bazuar në ofertën më të mirë konkurruese. Çmimi i tenderuar do të zëvendësojë çmimin e dakordësuar me kusht që të mos kalojë limitin e koston për shërbimet e balancimit.

7.13 Pa paragjykuar parashikimet në nenet 7.3 deri në 7.12, Pala Kontraktuese për Mbështetje ka të drejtë t'i kërkojë Shitësit që të ulë pjesërisht ose plotësisht prodhimin e impiantit për periudha të caktuara, duke përfshirë pa kufizim raste të kufizimeve të Rrjetit, periudha të çmimeve negative të tregut ose periudha të forcës madhore. Pas kërkesës së Palës Kontraktuese për Mbështetje, Shitësi duhet sa më shpejt të jetë praktikisht e mundur, t'i japë Palës kontraktuese për Mbështetje akses virtual në aparatën matëse dhe çfarëdo instalimi tjetër në impiant siç mund të konsiderohet e arsyeshme nga ana e Palës Kontraktuese për Mbështetje për t'i mundësuar kësaj të fundit që të kryejë parashikimet e veta në lidhje me prodhimin e mundshëm të impiantit.

7.14 Shitësi ka të drejtë të sigurojë që impianti të bëhet pjesë e grupit të balancimit të operuar nga një palë tjetër në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm. Në rast se Shitësi synon të ushtrojë të drejtat e tij sipas këtij neni 6.13, Shitësi do t'i dorëzojë një kërkesë me shkrim Palës Kontraktuese për Mbështetje lidhur me këtë jo më vonë se 60 (gjashtëdhjetë) ditë punë para datës së daljes së Shitësit nga grupi i balancimit të Blerësit siç tregohet në kërkesën e shoqëruar nga një Marrëveshje e grupit të balancimit me palën tjetër të tretë dhe marrëveshjet e nevojshme (nëse ka) me Blerësin dhe OST-në, që do të nënshkruhen nga Blerësi në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm për të

siguruar detyrimet e livrimit në përputhje me nenet 8.2(a)(i)(A) dhe 8.2(a)(i)(B).

7.15 Shitësi mundet që në çdo kohë të kërkojë të integrojë sërish impiantin në grupin e balancimit të Palës Kontraktuese për Mbështetje. Për të ushtruar këtë të drejtë, Shitësi do t'i dorëzojë Palës Kontraktuese për Mbështetje një kërkesë me shkrim duke i kërkuar hyrjen sërish jo më pak se 180 (njëqind e tetëdhjetë) ditë përpara datës së kërkuar për integrimin sërish të impiantit në grupin e balancimit të Palës Kontraktuese për Mbështetje.

7.16 Duke nisur nga data e miratimit të kërkesës së daljes deri në miratimin e një kërkesë të re për futjen e impiantit në grupin e balancimit të Palës Kontraktuese për Mbështetje, impianti do të konsiderohet të ketë dalë nga grupi i balancimit të Blerësit dhe nenet 7.8 deri 7.12 nuk do të zbatohen gjatë kësaj periudhe.

7.17 Në rast se impianti është palë e një grupi balancues të operuar nga një palë e tretë e zgjedhur nga Shitësi në përputhje me pikat 7.13 deri në 7.14, dispozitat e mëposhtme do të zbatohen për saktësinë e parashikimit:

a) Brenda 1 (një) muaji pas përfundimit të çdo gjysmë viti kalendarik të periudhës së tregtimit I, Shitësi do t'i vendosë në dispozicion Palës për Mbështetje të dhënat e mëposhtme të regjistruara nga Shitësi dhe që lidhen me saktësinë e prodhimeve përfundimtare të nominuara për periudhat përkatëse të shlyerjes në lidhje me gjysmëviti kalendarik të mëparshëm të periudhës I të tregtimit:

A. Prodhimin aktual të matur të matur në Pikën Matëse për çdo periudhë shlyerjeje; dhe

B. Prodhimin/et përkatëse përfundimtare të nominuara për çdo periudhë shlyerjeje.

b) Brenda 1 (një) muaji pas përfundimit të çdo gjysmë viti kalendarik të periudhës së tregtimit I, dhe në lidhje me këtë gjysmë viti kalendarik të mëparshëm të periudhës së tregtimit I, Shitësi do t'i ofrojë Palës për Mbështetje për të njëjtat periudha shlyerjeje për prodhimin e parashikuar të impiantit nga një ekspert i pavarur i industrisë që plotëson kriteret e përcaktuara në pikën më poshtë (**“parashikimi i pavarur”**). Parashikimi i pavarur do të ndjekë parimet për përgatitjen e një parashikimi në përputhje me Rregullat e Tregut dhe legjislacionin e zbatueshëm. Parashikimi i pavarur duhet të ndjekë parimet për përgatitjen e një parashikimi në përputhje me pikat 7.4, 7.5 dhe 7.6, ku si parashikimi i pavarur i ofruar nga eksperti i

pavarur i industrisë ashtu edhe nominimi përfundimtar i prodhimit i ofruar nga Shitësi duhet të pasqyrojnë ndërprerjet e energjisë në të njëjtën mënyrë në përputhje me Marrëveshjen e Lidhjes me Rrjetin (por vetëm në masën që këto zbatohen për ndërprerjet e udhëzuara);

c) Kriteret për përzgjedhjen e ekspertit të pavarur të industrisë janë që individit të jetë:

i. në dispozicion dhe të gatshëm për të vepruar sipas kushteve të këtij neni 7.17, brenda 20 (njëzet) ditë-pune nga emërimi;

ii. një person fizik i pavarur me përvojë të provuar në kryerjen e parashikimeve për prodhimin në tregun e ditës në avancë;

iii. flet mjaftueshëm rrjedhshëm në gjuhën angleze për të bërë parashikimin e ditës në avancë dhe për ta dhënë atë në gjuhën angleze; dhe

iv. mund të zgjidhet nga një grup ekspertësh të angazhuar rregullisht nga Shitësi, me kusht që një angazhim i tillë të mos krijojë ndonjë konflikt interesi për të vepruar si ofrues i parashikimit të prodhimit për ditën në avancë;

d) Nëse në lidhje me ndonjë vit kalendarik, varianca midis nominimit përfundimtar të prodhimit dhe parashikimeve të pavarura është më e lartë se [] % përqindjeje, por më e ulët se varianca e papranuar, Shitësi do t'i paguajë Palës Mbështetëse si kompensim të vetëm dhe përfundimtar [] EUR / MWh] për këtë variancë;

7.18 Jo më pak se 15 (pesëmbëdhjetë) ditë-pune përpara fillimit të periudhës operationale dhe të çdo përvjetori vijues, Shitësi i paraqet Palës Kontraktuese për Mbështetje programin ku përcakton secilën ndërprerje të propozuar për vitin pasardhës, duke përfshirë detaje lidhur me sasinë me të cilën do të reduktohet kapaciteti i impiantit dhe kohën dhe datat e nominuara të këtyre ndërprerjeve (**“Programi i Ndërprerjeve të Planifikuara”**).

7.19 Programi i Ndërprerjeve të Planifikuara do të përfshijë lidhur me çdo ndërprerje:

a) detaje të shkurtra të shkakut të ndërprerjes;

b) ditën që pritet të fillojë dhe kohëzgjatjen e pritshme të ndërprerjes;

c) operimin e pjesshëm ose të reduktuar gjatë ndërprerjes dhe çdo reduktim të pritshëm në gjenerimin e energjisë elektrike (që është nën nivelin normal) pas përfundimit të ndërprerjes dhe kohëzgjatjen e këtij reduktimi; dhe

d) ndryshimet për çdonjërin nga ndërprerjet e njoftuara më parë lidhur me sa më sipër.

7.20 Shitësi mund ta ndryshojë Programin e Ndërprerjeve të Planifikuara për çdo vit, përpara ose gjatë vitit, me kusht që ta bëjë këtë sa më shumë që është e mundur në mënyrë të arsyeshme përpara ndërprerjes së planifikuar që përfshihet në Programin e Ndërprerjeve të Planifikuara që duhet të rishikohet sipas ndryshimit dhe t'i paraqesë Palës Kontraktuese për Mbështetje, dhe nëse kërkohet nga legjislacioni i zbatueshëm, njëkohësisht edhe pjesëmarrësve të tjerë të tregut, një njoftim lidhur me ndryshimin sa më herët që të jetë e mundur në mënyrë të arsyeshme, dhe të marrë parasysh çdo deklaram të arsyeshme të bërë nga Pala Kontraktuese për Mbështetje (me kusht që Palët bien dakord se çdo vendim lidhur me kohën e programimit të ndërprerjes së planifikuar i përket vetëm Shitësit).

7.21 Shitësi bën përpjekjet e arsyeshme për të minimizuar numrin dhe kohëzgjatjen e çdo ndërprerje që nuk përfshihet në Programin e Ndërprerjeve të Planifikuara (**“Ndërprerje e paplanifikuar”**) që ndodh gjatë periudhës operacionale. Shitësi, sa më shpejt që të jetë praktikisht e mundur pas ngjarjes së një ndërprerjeje të paplanifikuar gjatë periudhës operacionale, do të njoftojë Palën Kontraktuese për Mbështetje dhe nëse kërkohet nga legjislacioni i zbatueshëm njëkohësisht edhe pjesëmarrës të tjerë të tregut lidhur me ndërprerjen e paplanifikuar dhe do të përdorë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për të korrigjuar ndërprerjen e paplanifikuar në përputhje me praktikën e mirë të industrisë. Gjatë njoftimit të Palës Kontraktuese për Mbështetje lidhur me ndërprerjen e paplanifikuar, Shitësi do të vërë në dijeni Palës Kontraktuese për Mbështetje edhe për parashikimin e tij më të mirë për mundësitë e kohëzgjatjes së ndërprerjes së paplanifikuar.

8. SHITJA DHE BLERJA E ENERGJISË ELEKTRIKE DHE TRANSFERIMI I PËRFITIMEVE TË GJENERIMIT

8.1 Gjatë periudhës së kolaudit, Pala Kontraktuese për Mbështetje, duke njoftuar Shitësin, mund të zgjedhë të blejë dhe të pranojë çdo prodhim të mbështetur të gjeneruar nga impianti me çmimin e energjisë elektrike. Nëse Pala Kontraktuese për Mbështetje nuk zgjedh të blejë prodhimin e matur gjatë periudhës së kolaudit, Shitësi mund të ofrojë prodhimin e matur në tregun e lirë të energjisë në përputhje me rregullat e tregut të energjisë elektrike dhe legjislacionin e

zbatueshëm. Kjo mund të përfshijë pa kufizim të drejtën e Shitësit për të marrë pjesë në tendera për shitjen e energjisë elektrike për të mbuluar humbjet e Rrjetit të Transmetimit në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm.

8.2 Gjatë periudhës operacionale:

a) Shitësi:

i) operon impiantin në përputhje me praktikën e mirë të industrisë me qëllim maksimizimin e prodhimit përkatës nga impianti; dhe

A) në rast se impianti është pjesë e një grupi balancimi të operuar nga Pala Kontraktuese për Mbështetje ose një palë e tretë e përzgjedhur nga Pala Kontraktuese për Mbështetje në përputhje respektivisht me nenet 7.8(a) ose nenet 7.8(b) dhe nenet 7.9 deri 7.13, shet, programon dhe livron, në Pikën e Matjes, Prodhimin të Matur për çdo periudhë shlyerje të matur (**“Prodhimi i mbështetur A”**);

B) në rast se impianti është pjesë e një grupi balancimi të operuar nga një palë e tretë e përzgjedhur nga Shitësi në përputhje me nenet 7.13 deri 7.14, shet, programon dhe siguron që OST-ja të livrojë në Pikën e Livrimit, deri në dhe duke përfshirë (por pa tejkaluar) nominimin përfundimtar të prodhimit në lidhje me prodhimin të matur të parashikuar për çdo periudhë shlyerje (**“Prodhimi i mbështetur B”**);

b) Pala Kontraktuese për Mbështetje:

i. në rast se impianti është pjesë e një grupi balancimi të operuar nga Pala Kontraktuese për Mbështetje ose një palë e tretë e zgjedhur nga Pala Kontraktuese për Mbështetje në përputhje me nenet 7.8 deri 7.13, pranon në Pikën e Matjes Prodhimin e Mbështetur A dhe paguan për çdo MWh të sasisë së livruar çmimin e energjisë elektrike;

ii. në rast se impianti është pjesë e një grupi balancimi të operuar nga një palë e tretë e zgjedhur nga Shitësi në përputhje me nenet 7.14 deri 7.18, pranon në Pikën e Livrimit Prodhimin e Mbështetur B dhe paguan për çdo MWh të sasisë së livruar çmimin e energjisë elektrike.

8.3 Të drejtat e pronësisë dhe të gjitha të drejtat e lidhura, si dhe risku i humbjeve lidhur me, prodhimin e mbështetur A apo prodhimin e mbështetur B sipas rastit do t'i kalojnë Palës Kontraktuese për Mbështetje pas livrimit në Pikën e Matjes apo në Pikën e Livrimit sipas rastit. Në zbatim të nenit 7.20, dhe Marrëveshjes së Lidhjes:

a) Shitësi është përgjegjës për çdo kosto apo pagesë që i tarifohet ose që shoqërohet me Programin, transmetimin dhe livrimin e prodhimit të mbështetur A apo prodhimit të mbështetur B sipas rastit deri te Pika e Matjes apo Pika e Livrimit sipas rastit; dhe

b) Pala Kontraktuese për Mbështetje është përgjegjës për çdo kosto dhe pagesë që i tarifohet ose që shoqërohet me pranimin dhe transmetimin e prodhimit të mbështetur A në dhe nga Pika e Matjes. Në përputhje me nenin 8, Shitësi pranon të transferojë ose të vërë në dispozicion të Palës Kontraktuese për Mbështetje të gjitha përfitimet e gjenerimit të akumuluar gjatë ose të lidhura me prodhimin e mbështetur gjatë periudhës së tregtimit 1.

8.4 Shitësi merr përsipër që prodhimi i mbështetur dhe përfitimet e gjenerimit të livruara, transferuara ose të vëna në dispozicion të Palës Kontraktuese për Mbështetje në përputhje me këtë Marrëveshje të shiten të lira nga çdo tarifë, detyrim, barrë ose nga pretendimet e një pale të tretë. Në rast të shkeljes së këtij detyrimi nga Shitësi, pa cenuar asnjë mjet mbrojtës të Shitësit sipas kësaj Marrëveshjeje apo legjislacionit të zbatueshëm dhe të drejtat e Palës Kontraktuese për Mbështetje sipas kësaj Marrëveshjeje apo legjislacionit të zbatueshëm, Pala Kontraktuese për Mbështetje mund të përcaktojë humbjen e saj të drejtpërdrejtë, aktuale, të arsyeshme dhe të provueshme të lidhur me të dhe të njoftojë Shitësin për këtë. Njoftimi përfshin detaje të përlllogaritjes së kësaj humbje dhe çdo dokument mbështetës përkatës. Brenda 5 (pesë) ditëve-pune nga marrja e këtij njoftimi (i shoqëruar me faturën e vlefshme) nga Pala Kontraktuese për Mbështetje, Shitësi kompenson Palën Kontraktuese për Mbështetje për humbjen e njoftuar.

8.5 Nëse përfitimi i gjenerimit është ose bëhet i paefektshëm ose nuk është më i vlefshëm, aplikohet sa më poshtë:

a) kur përfitimi i gjenerimit është ose bëhet i paefektshëm ose nuk është më i vlefshëm si rezultat i një veprimi ose mosveprimi nga Pala Kontraktuese për Mbështetje, atëherë Pala Kontraktuese për Mbështetje nuk do të ketë asnjë pretendim ndaj Shitësit lidhur me këtë;

b) kur përfitimi i gjenerimit është ose bëhet i paefektshëm ose nuk është më i vlefshëm si rezultat i një veprimi ose mosveprimi nga Shitësi, atëherë Shitësi; ose:

i. zëvendëson këtë përfitim të gjenerimit brenda 20 (njëzet) ditëve-pune; ose

ii. i paguan Palës Kontraktuese për Mbështetje një shumë të barabartë me humbjen e drejtpërdrejtë, aktuale, të arsyeshme dhe të provueshme të Palës Kontraktuese për Mbështetje të shkaktuar nga mosdorëzimi i përfitimit të efektshëm të gjenerimit nga ana e Shitësit.

8.6 Blerësi pranon që prodhimi i matur dhe disa nga përfitimet e gjenerimit mund të ndryshojnë në varësi të kushteve mbizotëruese klimatike në ose pranë impiantit dhe se asgjë në këtë Marrëveshje nuk ka për qëllim të krijojë përgjegjësi për Shitësin ndaj Palës Kontraktuese për Mbështetje si rezultat i mosgjenerimit nga impianti të prodhimit të nominuar.

9. MATJA DHE TË DHËNAT

9.1 Sipas nenit 9.2, leximet e aparatit matës janë përfundimtare në lidhje me sasinë e prodhimit të livruar në Pikën e Matjes dhe OST-së, në përputhje me Marrëveshjen e Lidhjes, është përgjegjëse për të marrë matjet e prodhimit të livruar në Pikën e Matjes në përputhje me Praktikat e Mira të Industrisë. Secila Palë do të ketë të drejtën të jetë e pranishme për çdo lexim të ndonjë aparati matës. [Shënim sqarues: Për hir të qartësisë, duhet të instalohet një aparat matës i veçantë për kapacitetin e mbështetur. Kur një Projekt përfshin një pjesë ekzistuese ose shtesë të kapacitetit të instaluar që tejkalon kapacitetin e mbështetur, një aparat matës i veçantë duhet të instalohet për atë pjesë tjetër.]

9.2 Sipas nenit 9.1, nëse aparati matës nuk është funksional, konstatohet se është i pasaktë sipas nenit 9.4, ose dakordësohet se regjistron prodhimin e matur me pasaktësi, Shitësi përcakton prodhimin e matur në një mënyrë të arsyeshme tregtare në përputhje me praktikën e mira të industrisë, duke iu referuar sasisë së livruar gjatë periudhave me kushte diellore të ngjashme kur aparati matës regjistronte saktë prodhimin e matur.

9.3 Secila Palë dhe konsulentët dhe përfaqësuesit e saj kanë të drejtë të jenë të pranishëm gjatë çdo testi që kryhet nga ose nën mbikëqyrjen e OST-së ose autoriteteve të tjerë testues të certifikuar për të verifikuar saktësinë e matjeve dhe regjistrimeve të aparatit matës. Shitësi i jep Palës Kontraktuese për Mbështetje njoftim paraprak me shkrim në mënyrë të arsyeshme përpara datës kur duhet kryer një test i tillë.

9.4 Sipas dispozitave të Marrëveshjes së Lidhjes dhe Kodit Shqiptar të Rrjetit të Transmetimit, Palët

njohin dhe pranojnë se do të ndërmarrin hapat e mëposhtëm për zgjidhjen e çfarëdolloj mosmarrëveshjeje në lidhje me saktësinë e aparatit matës ose për të përcaktuar prodhimin e matur në përputhje me nenin 9.2:

a) nëse ndonjëra nga Palët kundërshton saktësinë ose gjendjen e aparatit matës, kjo Palë e këshillon Palën tjetër me shkrim, duke parashtruar në detaje të arsyeshme bazën për këtë mosmarrëveshje;

b) Pala jokundërshtuese, brenda 10 (dhjetë) ditësh-pune nga marrja e këtij njoftimi nga Pala kundërshtuese, këshillon Palën kundërshtuese me shkrim për sa i përket pozicionit të saj në lidhje me saktësinë e këtij aparati matës dhe parashtron arsyet për mbajtjen e këtij pozicioni;

c) nëse Palët nuk janë në gjendje të bien dakord mbi saktësinë ose gjendjen e aparatit matës ose me përcaktimin e Shitësit, secila Palë mund të kërkojë testime shtesë të aparatit matës nga OST-ja ose autoritete të tjera testuese të autorizuar ose të certifikuar prej saj;

d) nëse aparati matës konstatohet se është brenda pragjeve të saktësisë që parashikohen në legjislacionin e zbatueshëm, çfarëdolloj regjistrimi tjetër i mëparshëm i aparatit matës konsiderohet i vlefshëm dhe Pala që kërkon testimin e matjes sipas nenit 9.4(c) përballon kostot e inspektimit dhe testimit të aparatit matës sikundër përshkruhet në nenin 9.4(c); dhe

e) nëse aparati matës konstatohet se është jashtë pragjeve të saktësisë që parashikohen në legjislacionin e zbatueshëm ose nëse ky aparat matës për çfarëdolloj arsyeje nuk funksionon ose nuk regjistron, atëherë:

i. Shitësi menjëherë kërkon që aparatet matëse që janë konstatuar të pasaktë të zëvendësohen nga OST-ja, ose të riparohen ose të përshtaten nga ajo për ta korrigjuar këtë pasaktësi;

ii. Palët vlerësojnë sasitë e sakta të prodhimit të livruar në Pikën e Matjes gjatë periudhave të prekura nga kjo pasaktësi, ndërprerje shërbimi ose mosregjistrim në përputhje me nenin 9.2; dhe

iii. Shitësi përballon koston e inspektimit dhe testimit të aparatit matës të kryera në përputhje me nenin 9.4(c).

9.5 Nëse si rrjedhojë e përshtatjeve sipas nenit 9.4 Pasqyra e faturimit për ndonjë periudhë pëson rënie, vlerat rezultuese do të përfshihen në pasqyrën pasardhëse të faturimit që lëshohet sipas nenit 8 nëpërmjet kompensimit me ose zbritjes së këtyre

shumave nga detyrimet për pagesë të Palës Kontraktuese për Mbështetje sipas kësaj Marrëveshjeje.

9.6 Nëse, si rrjedhojë e çdo përshtatjeje sipas nenit 9.4, pasqyra e faturimit për ndonjë periudhë rritet, vlerat rezultuese do të përfshihen në pasqyrën pasardhëse të faturimit që lëshohet sipas nenit 8 si zë shtesë i kostove.

B. PERIUDHA E TREGTIMIT II – TERMAT E CFD-së

10. KUSHTET

10.1 Shitësi do të sigurojë të gjitha autorizimet, miratimet dhe kërkesat e kolateralit siç kërkohet për t'u regjistruar si pjesëmarrës në Bursën Shqiptare të Energjisë në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm;

10.2 Shitësi të sigurojë që ka bërë të gjitha njoftimet përkatëse dhe ka marrë të gjitha miratimet nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, duke përfshirë pa kufizim përjashtimin ose autorizimin e shërbimeve të veprimtarisë ndihmëse, siç kërkohet nga ligji për tregjet e kapitalit dhe legjislacioni i zbatueshëm.

10.3 Pala Kontraktuese për Mbështetje duhet të rilëshojë mbështetjen e kredisë duke pasqyruar shumën e kërkuar për pagesat CfD, në favor të Shitësit në përputhje me kërkesat e nenit 21 dhe të shtojcës 2.

10.4 Palët do të plotësojnë kushtet e tyre përkatëse të përcaktuara më lart sa më shpejt që të jetë praktikisht e mundur dhe, në çdo rast, jo më vonë se 20 (njëzet) ditë-pune pas ekzekutimit të deklaratës së përbashkët në lidhje me vlerësimin e gatishmërisë së tregut.

10.5 Në datën në të cilën njëra Palë merr dijeni se një ose më shumë nga kushtet e mësipërme janë përmbushur, ajo do të njoftojë Palën tjetër me shkrim dhe do të sigurojë prova që vërtetojnë përmbushjen siç mund të kërkojë në mënyrë të arsyeshme Pala tjetër.

11. SHLYERJA FINANCIARE

11.1 Gjatë periudhës tregtare II

a) nëse çmimi i energjisë elektrike është më i lartë se çmimi i referencës, Pala për Mbështetje do t'i paguajë Shitësit për çdo periudhë shlyerjeje produktin e:

i. një shumë të barabartë me diferencën financiare ndërmjet çmimit të energjisë elektrike dhe çmimit të referencës (“**Diferenciali pozitiv i**

çmimit”), i llogaritur për periudhën përkatëse të shlyerjes; dhe

ii. sasinë e kontratës për periudhën përkatëse të shlyerjes.

b) nëse çmimi i energjisë elektrike është më i ulët se çmimi i referencës, Shitësi do t’i paguajë Palës për Mbështetje për çdo periudhë shlyerjeje produktin e:

i. një shumë të barabartë me diferencën financiare ndërmjet çmimit të energjisë elektrike dhe çmimit të referencës (**“Diferenciali negativ i çmimit”**), i llogaritur për periudhën përkatëse të shlyerjes; dhe

ii. sasinë e kontratës për periudhën përkatëse të shlyerjes.

11.2 Diferenciali i çmimit do të llogaritet nga Shitësi për periudhën përkatëse të shlyerjes dhe i njoftohet menjëherë Palës për Mbështetje me njoftim me shkrim jo më vonë se 3 (tri) ditë-pune nga llogaritja e tillë.

11.3 Kur zgjidhet opsioni (b) bazuar në nominimet për përcaktimin e sasisë së kontratës me kërkesë të Palës Kontraktuese për Mbështetjen nenet 7.17 në lidhje me parashikimin e pavarur, mutandis mutandis.

12. ÇMIMET NEGATIVE

12.1 Pas një periudhe çmimi negativ, Pala për Mbështetje duhet t’i kërkojë Shitësit të mos prodhojë në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm. Nëse prodhimi i Shitësit është pakësuar pjesërisht ose plotësisht për shkak të periudhave të çmimit negativ sipas këtij neni për një shumë të agreguar të periudhave të shlyerjes më të lartë se [%], Shitësi ka të drejtë për një kompensim nga ana e Palës për Mbështetje për një shumë e barabartë me: [produktin e: (i) çmimit të energjisë elektrike; dhe (ii) nominimit përfundimtar të prodhimit për sasi të ndërprera]. Nëse zbatohet kompensimi sipas këtij neni, Pala për Mbështetje mund t’i kërkojë Shitësit të përmbushë kërkesat e verifikimit të saktësisë së parashikimit sipas nenit 7.17 mutandis mutandis.

12.2 Çdo ndërprerje gjatë një periudhe çmimi negativ do të përfshihet në orët e lejuara për qëllimet e garancisë së disponueshmërisë dhe prodhimi i lejuar për qëllimet e garancisë së performancës.

13. NDËRPRERJA E TREGUT

13.1 Nëse në çdo kohë, secila Palë beson në mënyrë të arsyeshme se ka ndodhur një ngjarje e ndërprerjes së tregut, ajo Palë duhet të njoftojë menjëherë Palën tjetër dhe Palët do të takohen menjëherë dhe do të përpiqen të bien dakord për një

ndryshim ose zëvendësim të përshtatshëm të çmimit të referencës të zbatueshëm, si të jetë i nevojshëm për të siguruar që indeksi i ndryshuar ose i zëvendësimit pasqyron, sa më afër që të jetë e mundur, metodologjinë, bazën e llogaritjes dhe likuiditetin e këtij çmimi të referencës (një **“Indeks i zëvendësimit”**).

13.2 Çdo indeks zëvendësimi duhet të plotësojë kriteret e mëposhtme:

a) në rastin e energjisë elektrike, ai duhet të publikojë informacionin e çmimit për zonën e tenderit (*bidding zone*) së cilës i përket impianti dhe të marrë parasysh masën në të cilën vendndodhja fizike e impiantit dhe kufizimet në lëvrimin e energjisë elektrike në treg mund të kenë ndikimin mbi çmimin për shitjen e energjisë elektrike të lëvruar në atë zonë të ofertave (*bidding area*);

b) në rastin e garancive të origjinës, nëse është e zbatueshme, duhet të publikojë informacionin e çmimeve për të njëjtin lloj prodhimi si ai nga impianti, dhe nëse një informacion i tillë nuk është i disponueshëm, informacion për të njëjtin shtet ku ndodhet impianti;

c) të dhënat themelore të përdorura për përpilimin ose përgatitjen e këtij indeksi: i) duhet t’i nënshtrihen procedurave të arsyeshme për të siguruar saktësinë dhe plotësinë e tij; ii) duhet të mbahen nga administratori i këtij indeksi për një periudhë minimale prej 2 (dy) vjetësh pas publikimit të tij, në mënyrë që të jetë i aftë për auditim; dhe iii) përbëhet vetëm nga të dhëna të verifikueshme të transaksionit dhe përjashton të dhënat që janë produkt i gjykimit subjektiv; d) metodologjia e përdorur nga administratori për të përgatitur një indeks të tillë është e dokumentuar siç duhet; e) duhet të pasqyrojë një vëllim të mjaftueshëm të tregtimeve nga një numër i mjaftueshëm dhe një gamë e ndryshme pjesëmarrësish në treg; dhe f) duhet të jetë në dispozicion të Palës për Mbështetje me kushte të arsyeshme tregtare.

13.3 Nëse pas skadimit të 3 (tre) muajve pas datës së njoftimit sipas nenit 13.1, nuk është arritur asnjë marrëveshje në lidhje me ndryshimet e nevojshme në çmimin e referencës ose në indeksin e zëvendësimit, secila palë ka të drejtë të referojë çështjen për zgjidhjen me ekspert në përputhje me pikën 28.

14. DORËZIMI DHE TRANSFERIMI I PËRFITIMEVE TË GJENERIMIT

14.1 Shitësi duhet të programojë, të shesë, të dorëzojë ose të sigurojë dorëzimin dhe Pala për Mbështetje duhet të pranojë dhe të marrë në dorëzim përfitimet e gjenerimit në lidhje me sasinë e kontratës, të lira nga çdo tarifë, detyrim, barrë ose nga pretendimet e një pale të tretë.

14.2 Palët pranojnë se autoritetet shqiptare janë në proces të krijimit të një regjistri për garancitë e origjinës (GoOs). Kur është e nevojshme, Shitësi dhe Pala Mbështetëse do të ndërmarrin të gjitha hapat dhe veprimet për të siguruar që dorëzimi dhe pranimi i përfitimeve të gjenerimit në lidhje me sasinë e kontratës të kryhet ose nëpërmjet transferimit elektronik ose transferimit me anulim, në përputhje me rregullat e Regjistrit të GoO Shqiptare dhe legjislacionit të zbatueshëm.

14.3 Në rast të shkeljes së këtij detyrimi nga Shitësi, pa cenuar asnjë mjet mbrojtës të Shitësit sipas kësaj Marrëveshjeje apo legjislacionit të zbatueshëm dhe të drejtat e Palës për Mbështetje sipas kësaj Marrëveshjeje apo legjislacionit të zbatueshëm, Pala Mbështetëse mund të përcaktojë humbjen e saj të drejtpërdrejtë, aktuale, të arsyeshme dhe të provueshme të lidhur me të dhe të njoftojë Shitësin për këtë. Njoftimi përfshin detaje të përllogaritjes së kësaj humbje dhe çdo dokument mbështetës përkatës. Brenda 5 (pesë) ditëve-pune nga marrja e këtij njoftimi (i shoqëruar me faturën e vlefshme) nga Pala për Mbështetje, Shitësi kompenson Palën për Mbështetje për humbjen e njoftuar.

14.4 Nëse përfitimi i gjenerimit është ose bëhet i paefektshëm ose nuk është më i vlefshëm, aplikohet sa më poshtë:

a) kur përfitimi i gjenerimit është ose bëhet i paefektshëm ose nuk është më i vlefshëm si rezultat i një veprimi ose mosveprimi nga Pala për Mbështetje, atëherë Pala për Mbështetje nuk do të ketë asnjë pretendim ndaj Shitësit lidhur me këtë;

b) kur përfitimi i gjenerimit është ose bëhet i paefektshëm ose nuk është më i vlefshëm si rezultat i një veprimi ose mosveprimi nga Shitësi, atëherë Shitësi ose:

c) zëvendëson këtë përfitim të gjenerimit brenda 20 (njëzet) ditëve-pune; ose

d) i paguan Palës për Mbështetje një shumë të barabartë me humbjen e drejtpërdrejtë, aktuale, të arsyeshme dhe të provueshme të Palës për

Mbështetje të shkaktuar nga mosdorëzimi i përfitimit të efektshëm të gjenerimit nga ana e Shitësit.

14.5 Pala për Mbështetje pranon që sasia e kontratës dhe disa nga përfitimet e gjenerimit mund të ndryshojnë në varësi të kushteve mbizotëruese klimatike në ose pranë impiantit dhe se asgjë në këtë Marrëveshje nuk ka për qëllim të krijojë përgjegjësi për Shitësin ndaj Palës për Mbështetje si rezultat i mos gjenerimit nga impianti të sasisë së kontratës.

15. PARASHIKIMET PËR SHËRBIMET PËR SIGURIMIN E RRUGËS SË TREGUT

15.1 Gjatë periudhës së tregtimit II, Shitësit do t'i ofrohet opsioni për të lidhur një marrëveshje shërbimesh për sigurimin e rrugës së tregut me një Palë tjetër Mbështetëse të Mundësisë së Fundit në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm, dhe që ofron shërbime për shitjen e sasisë së kontratës në treg për një çmim më të ulët të barabartë me [tetëdhjetë (70-80)%] të çmimit të referencës për periudhat përkatëse të shlyerjes.

15.2 Gjatë periudhës së tregtimit II, Shitësit do t'i ofrohet opsioni i lidhjes ose mbajtjes së marrëveshjes së shërbimeve balancuese me një Palë Përgjegjëse të grupit balancimit, e cila mund të jetë ose ish-Pala për Mbështetje ose një palë e tretë e caktuar prej saj ose Pala e Mbështetjes së Mundësisë së Fundit që merr rolin e Palës Përgjegjëse të grupit të balancimit duke vepruar në përputhje me nenet 7.8 deri në 7.16, të cilat do të zbatohen mutandis mutandis për periudhën e tregtimit II.

D. TERMAT E PËRGJITHSHËM

16. ÇMIMI DHE PAGESA

16.1 Për sa i përket secilit muaj të periudhës së furnizimit, Shitësi përgatit dhe i lëshon Palës për Mbështetje brenda 10 (dhjetë) ditësh-pune të çdo muaji një pasqyrë mujore ("Pasqyrë faturimi"), që përfshin:

a) në periudhën e tregtimit I, shuma e prodhimit përkatës për muajin përkatës shumëzuar me çmimin e energjisë elektrike ("**pagesa e energjisë elektrike**") që Pala për Mbështetje detyrohet t'i paguajë Shitësit;

b) produktin e diferencialit të çmimit dhe sasisë së kontratës të përllogaritur në përputhje me nenin 9.2(a) për muajin përkatës ("**pagesa e diferencialit pozitiv**") që Pala për Mbështetje detyrohet t'i paguajë Shitësit;

c) produktin e diferencialit të çmimit dhe sasisë së kontratës të përllogaritur në përputhje me 9.2(b)

për muajin përkatës (“**pagesa e diferencialit negativ**”) që Shitësi detyrohet t’i paguajë Palës për Mbështetje;

d) çdo lloj pagese për t’u shlyer Palës për Mbështetje nga Shitësi si pasojë e transferimit të përfitimeve të gjenerimit në përputhje me nenin 8;

e) çdo pagesë që duhet bërë në përputhje me pikën 9.6;

f) tarifat e shërbimeve të balancimit nga Shitësi te Pala për Mbështetje, nëse është e zbatueshme;

g) dëmet e likuiduara të disponueshmërisë energjetike nga Shitësi te Pala për Mbështetje;

h) çdo shumë tjetër që merret nga secila Palë sipas çdo dispozite tjetër të kësaj Marrëveshjeje;

i) çdo shumë të vlerave të pagueshme nga Pala për Mbështetje te Shitësi pa shumat e pagueshme nga Shitësi te Pala për Mbështetje sikundër parashtrohet në nenin (a) deri (h) (përfshirë këto).

16.2 Shitësi i paraqet Palës për Mbështetje një faturë për çdo pasqyrë faturimi (secila si “faturë”) jo më vonë se 10 (dhjetë) ditë-pune pas lëshimit të pasqyrës përkatëse të faturimit (secila si “**data e faturës**”), që fillon në datën e parë të faturës pas fillimit të periudhës së furnizimit.

16.3 Të gjitha pagesat dhe faturat e paraqitura sipas kësaj Marrëveshjeje duhet të jenë në EUR dhe në formën e faturave të vlefshme TVSH-je.

16.4 Të gjitha shumat e pagueshme sipas kësaj Marrëveshjeje nuk përfshijnë TVSH-në ose tatime apo tarifa të tjera të zbatueshme të pagueshme mbi këto shuma, të cilat do të shtohen nëse është rasti sipas normës që mbizotëron në periudhën tatimore përkatëse.

16.5 Pala për Mbështetje paguan çdo shumë të pakundërshtuar që përmban fatura brenda 30 (tridhjetë) ditësh pas datës së datës së aplikueshme të faturës. Çdo shumë e kundërshtuar, por më pas e pranuar ose vendosur si e kërkueshme dhe e pagueshme paguhet brenda 30 (tridhjetë) ditësh nga pranimi i saj apo vendimi për të.

16.6 Përveç rasteve kur specifikohet ndryshe në këtë Marrëveshje, të gjitha shumat e papaguara sipas kësaj Marrëveshjeje bëhen të kërkueshme dhe të pagueshme 30 (tridhjetë) ditë nga marrja e njoftimit për pagesën e tyre.

16.7 Pala për Mbështetje do të kryejë të gjitha pagesat e pagueshme nga Pala për Mbështetje sipas kësaj Marrëveshjeje nëpërmjet transferimit elektronik të fondeve në fonde menjëherë të

disponueshme në llogarinë e përcaktuar nga Shitësi me shkrim herë pas here.

16.8 Nëse Pala për Mbështetje konteston me arsye në mirëbesim ndonjë shumë që përmbahet në ndonjë faturë, atëherë Pala për Mbështetje mund t’i mbajë këto shuma të kundërshtuara që përmban fatura, dhe këto shuma të kundërshtuara nuk do të konsiderohen si mospërmbushje sipas kësaj Marrëveshjeje për arsye të kësaj mospagese, me kusht që kur një shumë nuk kundërshtohet brenda 10 (dhjetë) ditë-pune nga data e aplikueshme e faturës, Pala për Mbështetje nuk mund të kundërshtojë këtë shumë dhe do të konsiderohet se ka pranuar përmbajtjen e faturës (përveç rasteve të gabimeve të dukshme).

16.9 Asnjëra nga Palët nuk do të pezullojë përmbushjen e detyrimeve të saj përkatëse, përfshirë pagesën e shumave të pakundërshtuara dhe të pashlyera sipas një Fature, gjatë periudhës së mosmarrëveshjes për pagesën.

16.10 Përveçse nëse parashikohet shprehimisht në këtë Marrëveshje, asnjëra Palë nuk ka të drejtë të kompensojë shumat e kërkueshme ndaj Palës tjetër sipas kësaj Marrëveshjeje duke përdorur shumat që Pala përfituese i detyrohet Palës Paguese, qoftë sipas kësaj Marrëveshjeje ose ndonjë rregullimi tjetër.

17. ZGJIDHJA

17.1 Shitësi mund ta zgjidhë në çdo kohë këtë Marrëveshje nëpërmjet njoftimit me shkrim të Palës për Mbështetje nëse një ose disa prej rasteve të mëposhtme ndodh dhe vazhdon të ndodhë:

a) Pala për Mbështetje nuk ka përmbushur kushtin e Palës për Mbështetje brenda datës së afatit përfundimtar të kushteve ose datës së shtyrjes së afatit përfundimtar të kushteve (kjo e fundit vetëm nëse është e zbatueshme);

b) Pala për Mbështetje nuk ka paguar ndonjë shumë të pakundërshtuar të kërkueshme dhe të pagueshme sipas kësaj Marrëveshjeje, e cila tejkalon shumën e mbështetjes së kredisë brenda 30 (tridhjetë) ditësh nga marrja e njoftimit nga Shitësi ku kërkohet shlyerja e kësaj shume të papaguar;

c) Pala për Mbështetje është përfshirë në një sjellje të paligjshme me dashje, ose kryen një shkelje materiale të një prej detyrimeve të tij sipas kësaj Marrëveshjeje, që nuk mund të korrigjohet;

d) pa cenuar nenin 17.1(a) dhe 17.1(c), Pala për Mbështetje kryen një shkelje materiale të një prej detyrimeve të tij sipas nenit 25, ose është në shkelje të një prej detyrimeve të saj materiale sipas kësaj

Marrëveshjeje, që është e korigjueshme por që Pala për Mbështetje nuk e ka korigjuar brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditësh-pune nga marrja e kërkesës me shkrim të Shitësit për korigjimin e kësaj shkeljeje;

e) Pala për Mbështetje nuk ka siguruar ose nuk ka mbajtur asnjë Mbështetje të Kredisë të nevojshme, ose Mbështetja e Kredisë e siguruar nuk është më në fuqi dhe me efekte të plota sipas nenit 21;

f) Pala për Mbështetje pëson një rast të paaftësisë paguese ose ndërmerr veprime që tregojnë përparimin e, tregimin e pëlqimit, miratimit ose pranimit të rastit të paaftësisë paguese;

g) Pala për Mbështetje ia ka transferuar këtë Marrëveshje një subjekti tjetër në përputhje me nenet 6.3. dhe 6.4., por subjekti në fjalë nuk përmbush vlerësimin zyrtar të kredisë dhe kriteret financiare për garancinë e performancës ose ka shkelur nenin 6.4;

h) Pala për Mbështetje nuk zbaton përcaktimet e një vendimit arbitrazhi të dhënë sipas nenit 28;

(secila si **“Mospërmbushje nga ana e Palës për Mbështetje”**).

17.2 Në përputhje me dispozitat e Marrëveshjes së Drejtpërdrejtë, Pala për Mbështetje mund ta zgjidhë në çdo kohë këtë Marrëveshje nëpërmjet njoftimit me shkrim të Shitësit nëse një ose disa prej rasteve të mëposhtme ndodh dhe vazhdon të ndodhë:

a) me kusht të miratimit nga Autoriteti Kontraktor, Shitësi nuk ka përmbushur kushtet e Shitësit ose nuk ka përfunduar kolaudimin e impiantit, brenda datës së afatit përfundimtar të Operimit Tregtar në përputhje me kushtet e kësaj Marrëveshjeje;

b) Shitësi nuk ka shlyer shumat e pakundërshtuara të kërkueshme dhe të pagueshme sipas kësaj Marrëveshjeje brenda 30 (tridhjetë) ditësh-pune nga marrja e njoftimit të Palës për Mbështetje ku kërkohet shlyerja e kësaj shume të papaguar;

c) Shitësi është përfshirë në një sjellje të paligjshme me dashje ose kryen një shkelje materiale të ndonjërit prej detyrimeve të tij sipas kësaj Marrëveshjeje, që nuk mund të korigjohet;

d) pa cenuar nenet 17.2(a) dhe 17.2(c) Shitësi kryen një shkelje materiale të një detyrimi sipas nenit 25, ose kryen një shkelje materiale të një prej detyrimeve të tij materiale sipas kësaj Marrëveshjeje,

që është e korigjueshme (pavarësisht kohës së përmbushjes) por që Shitësi nuk e ka korigjuar brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditësh-pune nga marrja e kërkesës me shkrim të Palës për Mbështetje për korigjimin e kësaj shkeljeje materiale;

e) Shitësi pëson një rast të paaftësisë paguese ose ndërmerr veprime që tregojnë përparimin e, tregimin e pëlqimit, miratimit ose pranimit të rastit të paaftësisë paguese;

f) Marrëveshja e Zhvillimit të Projektit është zgjidhur në përputhje me pikën 11.4(a) të Marrëveshjes për Zhvillimin e Projektit;

g) Shitësi nuk zbaton përcaktimet e një vendimi arbitrazhi të dhënë sipas nenit 23;

h) nëse, për 2 (dy) periudha të njëpasnjëshme 6-mujore (gjashtëmujore) të vazhdueshme, ndodh si vijon:

i. disponueshmëria energjetike totale e impiantit është nën 70% (shtatëdhjetë për qind); dhe

ii. prodhimi i matur në Pikën e Livrimit është nën 70% (shtatëdhjetë për qind) të prodhimit të parashikuar të impiantit për periudhën 12-mujore (dymbëdhjetëmujore) përkatëse bazuar në profilin mujor për sezonin përkatës sikundër përcaktohet në shtojcën 5 të kësaj Marrëveshjeje;

i) në rast se impianti është palë e një grupi balancimi të operuar nga një palë e tretë e zgjedhur nga Shitësi në përputhje me nenet 7.13 deri në 7.14, ose në rast të përcaktimit të sasisë së kontratës në bazë të nominimeve, në lidhje me cilindro vit kalendarik, ndryshimi i akumuluar midis nominimeve përfundimtare të prodhimit dhe parashikimeve të pavarura është më i lartë se [] për qind ([]%) (**“ndryshimi/varianca e papranueshme”**),

(secila si **“mospërmbushje nga ana e Shitësit”**).

17.3 Njëra prej Palëve mund ta zgjidhë menjëherë këtë Marrëveshje nëpërmjet njoftimit me shkrim të Pala tjetër nëse i lind e drejta për këtë si rezultat i një ngjarjeje të zgjatur të forcës madhore (siç përcaktohet në nenin 20.3) (**“Rasti i zgjidhjes pa faj”**).

17.4 Të gjitha shumat e pashlyera sipas Marrëveshjes por që ende nuk janë të kërkueshme dhe pagueshme në momentin e marrjes së njoftimit për zgjidhjen, bëhen të kërkueshme dhe pagueshme brenda 10 (dhjetë) ditësh-pune nga marrja e njoftimit për zgjidhjen. Gjatë periudhës (nëse ka) ndërmjet njoftimit me shkrim për zgjidhjen dhe

zgjidhjes, detyrimet e Shitësit për livrimin sipas Marrëveshjes dhe detyrimet e Palës për Mbështetje për shlyerjen e pagesave për livrimin në fjalë nuk cenohen.

17.5 Zgjidhja e kësaj Marrëveshjeje nga ndonjëra prej Palëve nuk cenon asnjë nga të drejtat, mjetet mbrojtëse ose detyrimet e secilës Palë përpara zgjidhjes, apo ndonjë nga dispozitat e kësaj Marrëveshjeje që janë parashikuar shprehimisht apo në mënyrë të nënkuptuar se do të mbeten në fuqi pas zgjidhjes, duke përfshirë pa kufizim çdo dëmshpërblim sipas kësaj Marrëveshjeje për sa kohë që ky dëmshpërblim lidhet me një përgjegjësi të lindur përpara zgjidhjes së Marrëveshjes, këtij neni 17 dhe secilit prej neneve 8, 10, 19, 26, 27, 28 dhe 29.

17.6 Të drejtat e Palës për Mbështetje për të zgjidhur këtë Marrëveshje u nënshtrohen shtyrjes dhe të drejtave të tjera në favor të institucioneve financiare, të cilat përcaktohen në Marrëveshjen e Drejtpërdrejtë për sa mund të zbatohen në lidhje me impiantin.

17.7 Pala për Mbështetje njofton institucionet financiare me shkrim nëse parashikon në mënyrë të arsyeshme se do të ndër marrë veprime sipas këtij neni 17 duke dhënë detajet që mund të kërkojnë sipas kushteve të Marrëveshjes së Drejtpërdrejtë.

18. DËMSPËRBLIMI PËR ZGJIDHJEN

18.1 Në rastin kur kjo Marrëveshje zgjidhet nga ana e Shitësit për shkak të mospërmbushjes nga ana e Palës për Mbështetje në përputhje me nenin 17.1, atëherë:

a) sa më parë të jetë praktikë në mënyrë të arsyeshme pas zgjidhjes, Shitësi përllongarit humbjen e Shitësit 1 ose 2, si të jetë e zbatueshme, që ka pësuar si rezultat i kësaj zgjidhjeje dhe i dërgon Palës për Mbështetje një faturë për shumën e përllongarit;

b) Pala për Mbështetje i paguan Shitësit një shumë në vlerën e humbjes së Shitësit 1 ose 2, si të jetë e zbatueshme, brenda [60 (gjashtëdhjetë) ditësh-pune] nga marrja e faturës;

c) çdo pagesë të kryer me vonesë i ngarkohet interesi në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm (pa përfshirë shumat që janë subjekt i një mosmarrëveshjeje *bona fide*, ku në këtë rast paguhen shumat e pakundërshtuara, dhe çdo pagesë e korrigjuar pas zgjidhjes së mosmarrëveshjes sipas nenit 28 vetëm në lidhje me shumën e kundërshtuar do të ngarkohet me interes);

d) e drejta për marrjen e këtyre pagesave (nëse ka) është (pa cenuar nenin 19.1) dëmshpërblimi ekskluziv i Shitësit për humbjet e shkaktuara atij si rezultat i zgjidhjes.

18.2 Në rastin kur kjo Marrëveshje zgjidhet nga Pala për Mbështetje për arsye të mospërmbushjes nga ana e Shitësit sipas nenit 17.2:

a) sa më parë të jetë praktike në mënyrë të arsyeshme pas zgjidhjes, Pala për Mbështetje përllongarit Humbjen e Palës për Mbështetje, që ka pësuar si rezultat i kësaj zgjidhjeje, dhe i dërgon Shitësit një faturë për shumën e përllongarit;

b) Shitësi i paguan Palës për Mbështetje një shumë në vlerën e shumën e zgjidhjes sipas vlerës së tregut të pësuar nga Pala për Mbështetje brenda [60 (gjashtëdhjetë) ditësh-pune] nga marrja e faturës;

c) çdo pagesë të kryer me vonesë i ngarkohet interesi në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm (pa përfshirë shumat që janë subjekt i një mosmarrëveshjeje *bona fide*, ku në këtë rast paguhen shumat e pakundërshtuara, dhe çdo pagesë e korrigjuar pas zgjidhjes së mosmarrëveshjes sipas nenit 28 vetëm në lidhje me shumën e kundërshtuar do të ngarkohet me interes); dhe

d) e drejta për marrjen e kësaj pagesë (nëse ka) është (pa cenuar nenin 19.1) dëmshpërblimi ekskluziv i Palës për Mbështetje për humbjet e shkaktuara atij si rezultat i zgjidhjes.

18.3 Nëse humbja e Shitësit apo e Palës për Mbështetje do të diskutohen apo kundërshtohen, atëherë zbatohet neni 28.

18.4 Secila nga Palët përballon humbjet e saj në rast se kjo Marrëveshje zgjidhet si rezultat i një rasti zgjidhjeje pa faj.

19. PËRGJEGJËSIA

9.1 Asgjë në këtë Marrëveshje nuk përjashton apo nuk kufizon përgjegjësinë e secilës Palë në rastin e vdekjes apo dëmtimit të një personi të shkaktuar si pasojë e neglizhencës së sjelljes të paligjshme me dashje ose deklarimit të rremë të asaj Pale.

19.2 Në përputhje me nenin 19.1 asnjëra nga Palët, apo nëpunësit, punëmarrësit ose agentët e tyre, në asnjë rrethanë (përveç masës së përcaktuar në mënyrë të posaçme në këtë Marrëveshje) nuk mban përgjegjësi ndaj Palës tjetër, për:

a) humbje të shkaktuara nga pretendime të ngritura nga palë të treta të çfarëdolloj natyre; ose

b) humbje të emrit të mirë apo reputacionit; ose

c) humbje të tërthorta apo shkakësore.

19.3 Në përputhje me nenet 19.1, 19.2, dhe 19.3, të kësaj Marrëveshjeje, asnjë përgjegjësi tjetër e Palëve sipas apo në lidhje me këtë Marrëveshje nuk do të tejkalojë në cilëndo rrethanë [] euro, me kusht që:

a) ky nen 19.3 të mos kufizojë detyrimin ose përgjegjësinë e asnjërës Palë për dëmshpërblim për zgjidhje sipas neneve 12 dhe 13 ose për dëme të likuiduara të tjera sipas neneve 4 dhe 5, ose sipas ndonjë parashikimi tjetër të kësaj Marrëveshjeje, e cila përcakton shprehimisht shumatat për dëmet e likuiduara;

b) ky nen 19.3, të mos kufizojë të drejtën e asnjërës Palë për të ngritur padi lidhur me detyrimet sipas kësaj Marrëveshjeje (duke përfshirë për shmangien e dyshimit, detyrimet sipas nenit 8.8., interesat e maturuara mbi këto detyrime që nuk llogariten për kufirin financiar të përcaktuar në këtë pikë).

20. FORCA MADHORE

20.1 Nëse njëra nga Palët pengohet në mënyrë të pjesshme ose të plotë si rezultat i një ngjarje të forcës madhore për të përmbushur detyrimet e veta në këtë Marrëveshje dhe nëse Pala në fjalë i përmbahet kërkesave të nenit 20.2, atëherë nuk do të konsiderohet se nga ana e kësaj Pale të prekur ka ndodhur shkelje apo mospërmbushje dhe detyrimet përkatëse shuhen (dhe jo thjesht pezullohen) për një periudhë kohe dhe për sa kohë që ngjarja e forcës madhore pengon përmbushjen e tyre. Duke përjashtuar rastet e përcaktuara në nenin 20.3, një ngjarje e forcës madhore nuk i jep asnjërës Palë të drejtën të zgjidhë këtë Marrëveshje.

20.2 Pala e prekur nga ngjarja e forcës madhore shkarkohet nga përgjegjësia në bazë të nenit 20.1 vetëm nëse:

a) njofton me shkrim Palën tjetër, sapo të jetë e mundur në mënyrë të arsyeshme pas ndodhjes së ngjarjes së forcës madhore, duke treguar se ngjarja e forcës madhore në fjalë ka penguar apo vonuar në mënyrë të arsyeshme përmbushjen e detyrimeve të Palës së prekur dhe duke parashtruar masën dhe kohëzgjatjen e mundshme të parashikuar të ngjarjes së forcës madhore në fjalë;

b) ndërmerr të gjitha masat e arsyeshme për të zvogëluar ndikimin dhe korrigjuar pasojat e ngjarjes së forcës madhore sa më shpejt të jetë e mundur në mënyrë të arsyeshme; dhe

c) i paraqet Palës tjetër një raport, të paktën çdo muaj, në lidhje me masat që po merr në përputhje

me nenin 20.2(b) dhe një përditësim mbi përmasën dhe kohëzgjatjen e mundshme të parashikuar të ngjarjes së forcës madhore.

20.3 Sipas nenit 6 secila nga Palët mund ta zgjidhë në mënyrë të menjëhershme këtë Marrëveshje në çdo kohë nëpërmjet njoftimit me shkrim të Palës tjetër nëse një ngjarje e forcës madhore pengon Palën e prekur që të përmbushë detyrimet e saj sipas kësaj Marrëveshjeje për një periudhë më të gjatë se 12 (dymbëdhjetë) muaj të njëpasnjëshëm. Zgjidhja në këtë rast kryhet në përputhje me nenin 7.3.

20.4 Sipas neneve 20.3, afati zgjatet ditë pas dite kur njëra nga Palët pezullon detyrimet e veta nën këtë Marrëveshje për shkak të një ngjarjeje të forcës madhore sipas këtij neni 20.

20.5 Afati nuk zgjatet në rast se Shitësi merr nga Autoriteti Kontraktues një shumë në vlerën e pagesës së disponueshmërisë në përputhje me nenin 17 të Marrëveshjes për Zhvillimin e Projektit.

20.6 Në rastin kur Shitësi është Pala e prekur nga ngjarja e forcës madhore dhe kur ngjarja e forcës madhore në fjalë redukton kapacitetin e impiantit, Pala për Mbështetje mund ta zgjidhë këtë Marrëveshje vetëm nëse Shitësi, në përputhje me praktikatat e mira të industrisë, nuk arrin ta rikthejë impiantin në punë përgjatë një periudhe të vazhdueshme prej 12 (dymbëdhjetë) muajsh menjëherë pas ndodhjes së ngjarjes së forcës madhore.

20.7 Pala e prekur nuk do të ketë asnjë detyrim për të paguar dëmet sipas kësaj Marrëveshjeje për sa u takon sasive të nominuara dhe përfitimeve të gjenerimit që nuk janë livruar ose pranuar për shkak të ndodhjes së ngjarjes së forcës madhore.

21. MBËSHTETJA E KREDISË

21.1 Pavarësisht ndonjë transferimi të kësaj Marrëveshjeje ose ndonjë të drejte apo përfitimi të parashikuar të një Pale e Re për Mbështetje, i sipas nenit 5 të kësaj Marrëveshjeje, Pala për Mbështetje siguron, nga data e afatit përfundimtar të kushteve (ose, sipas rastit, data e shtyrjes së afatit përfundimtar të kushteve) deri në përfundim të afatit, që në favor të Shitësit është realizuar dhe mbahet një mbështetje e kredisë e vlefshme në vlerë jo më të ulët se shumata e mbështetjes së kredisë.

21.2 Palët pranojnë se:

a) forma e një garancie bankare do të varet përfundimisht nga forma e kërkuar nga banka lëshuese, siç është rënë dakord me Shitësin;

b) çdo garanci bankare zakonisht ka një afat vlefshmërie (që zgjat zakonisht deri në 2 (dy) vjet nga data e lëshimit të saj) dhe, rrjedhimisht, Pala për Mbështetje merr përsipër që, në mënyrë të vazhdueshme deri në datën e përcaktuar në nenin 21.3 dhe jo më vonë se 15 (pesëmbëdhjetë) ditë-pune përpara datës së përfundimit të garancisë bankare ekzistuese, të sigurojë një garanci bankare zëvendësuese.

21.3 Kur:

a) një rast i paaftësisë paguese ndodh në lidhje me Palën për Mbështetje;

b) mbështetja e kredisë jepet në formën e një garancie bankare dhe Ofruesi i Mbështetjes së Kredisë së garancisë bankare nuk ka më një vlerësim zyrtar të kredisë të barasvlershëm me apo më të lartë se vlerësimi i kërkuar i bankës; ose

c) mbështetja e kredisë jepet në një formë të rënë dakord ndërmjet Palëve që është e ndryshme nga garancia bankare apo garancia e pronarit dhe ndonjë nga kushtet apo prezumimet e vazhdueshme të dakortësuar midis Palëve në lidhje me Mbështetjen e Kredisë në fjalë është shkelur apo nuk është më i zbatueshëm;

d) Pala për Mbështetje njofton menjëherë Shitësin për një ndryshim të tillë të rrethanave dhe brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh-pune nga këto rrethana siguron një mbështetje të kredisë të re apo zëvendësuese, sipas rastit, dhe ia jep këtë Shitësit.

21.4 Pala për Mbështetje ka të drejtë të zëvendësojë një mbështetje të kredisë të lëshuar për një mbështetje kredie tjetër. Pala për Mbështetje siguron që mbështetja zëvendësuese e kredisë do të jetë e disponueshme jo më vonë se 20 (njëzet) ditë-pune përpara skadimit të mbështetjes së kredisë ekzistuese (të hyjë në fuqi përpara ose në datën e skadimit). Në vijim të, cilado të ndodhë më vonë:

a) marrjes së mbështetjes zëvendësuese të kredisë; dhe

b) datës së hyrjes së saj në fuqi,, Shitësi i kthen menjëherë Palës për Mbështetje Mbështetjen origjinale të kredisë që është zëvendësuar.

21.5 Shitësi ka të drejtë të ngrejë pretendime për ndonjë nga mbështetjet e lëshuara të kredisë nëse Pala për Mbështetje:

a) nuk ka shlyer një pagesë të kërkueshme për të cilën detyrohet sipas kësaj Marrëveshjeje dhe me marrjen e njoftimit të bërë nga Shitësi, Pala për Mbështetje nuk ka shlyer shumën e papaguar brenda 10 (dhjetë) ditësh-pune; ose

b) nuk ka siguruar një mbështetje zëvendësuese të kredisë më ose përpara 10 (dhjetë) ditë-pune para përfundimit të saj.

21.6 Çdo shumë e paguar te Shitësi sipas mbështetjes së lëshuar të kredisë do të kompensojë detyrimin e Palës për Mbështetje për ta paguar atë shumë sipas kësaj Marrëveshjeje (dhe që konsiderohet pagesë nga Pala për Mbështetje për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje) ose, kur ngrihet një pretendim në lidhje me nenin 21.4(b), nëpërmjet garantimit të detyrimeve të Palës për Mbështetje sipas kësaj Marrëveshjeje deri në momentin e dhënies nga Palën për Mbështetje së një mbështetje kredie zëvendësuese të vlefshme.

21.7 Shitësi, sa më parë të jetë e mundur, rimbursin Ofruesin e Mbështetjes së Kredisë për çdo shumë të paguar te Shitësi sipas mbështetjes së lëshuar të kredisë si rezultat i një pretendimi të gabuar nga ana e Shitësit lidhur me çdo mbështetje të lëshuar të kredisë.

21.8 Kur Pala për Mbështetje nuk ka më detyrimin për të mbajtur një mbështetje të kredisë sipas nenit 21.1, Shitësi (me kërkesë të Palës për Mbështetje), sa më parë të jetë praktike në mënyrë të arsyeshme, i kthen Palës për Mbështetje ose Ofruesit të Mbështetjes së Kredisë çdo mbështetje të kredisë të lëshuar që ai mban.

22. SIGURIMI

22.1 Shitësi, në përputhje me praktikën e mirë të industrisë, mban në fuqi (ose siguron që mbahen në fuqi) me një sigurues me reputacion të mirë për kohëzgjatjen e kësaj Marrëveshjeje, policat e sigurimit që konsiderohen të përshtatshme dhe të duhura sipas praktikës së mirë të industrisë, duke mbajtur parasysh detyrimet e Shitësit sipas kësaj Marrëveshjeje dhe marrëveshjeve financiare me institucionet financiare. Shitësi, me marrjen e njoftimit të arsyeshëm, i paraqet sa më parë Palës për Mbështetje dëshmi (nëpërmjet vërtetimit të sigurimit) për sigurimin përkatës.

22.2 Shitësi, në rastin kur shkaktohen dëmtime të impiantit si pasojë e një ngjarje që duhet të sigurohet sipas përcaktimit të nenit 22.1, sa më parë të jetë praktike në mënyrë të arsyeshme, njofton Palën për Mbështetje në lidhje me dëmin e shkaktuar dhe veprimet korrigjuese që Shitësi propozon se duhen kryer.

23. NËNKONTRAKTIMI DHE KALIMI

23.1 Pa cenuar nenin 6, asnjëra nga Palët nuk mund të nënkontraktojë pjesërisht apo plotësisht

detyrimet e veta sipas kësaj Marrëveshjeje pa miratimin paraprak me shkrim të Palës tjetër, me kusht që, me marrjen e këtij miratimi, Pala nënkontraktuese do të mbajë përgjegjësi për përmbushjen e detyrimeve të veta në çdo kohë pavarësisht nënkontraktimit.

23.2 Pa cenuar nenin 6, asnjëra nga Palët nuk mund të kalojë dhe transferojë të gjitha ose disa prej të drejtave dhe detyrimeve të veta sipas kësaj Marrëveshjeje te një palë e tretë pa miratimin paraprak me shkrim të Palës tjetër, ku ky miratim të mos refuzohet apo vonohet pa arsye, me kusht që është e arsyeshme që njëra nga Palët të refuzojë dhënien e miratimit për transferimin e detyrimeve nga Pala tjetër kur beson në mënyrë të arsyeshme se përfituesi i propozuar i transferimit ka një gjendje financiare apo njohuri teknike të pamjaftueshme për të përmbushur detyrimet e transferuesit sipas kësaj Marrëveshjeje.

23.3 Shitësi mund t'i kalojë të drejtat e tij sipas kësaj Marrëveshjeje me anë të garancive tek ose në favor të çdo institucioni financues në lidhje me financimin ose rifinancimin e detyrimeve të tij të këtushme apo aktiviteteve të tij tregtare pa pëlqimin e Palës për Mbështetje. Shitësi njofton sa më parë të jetë praktikisht e mundur Palën për Mbështetje për këtë kalim.

23.4 Pala për Mbështetje kur kërkohet nga Shitësi ose institucionet financiare, hyn në një Marrëveshje të Drejtpërdrejtë (ose Marrëveshje të Drejtpërdrejtë zëvendësuese, sipas rastit) me Shitësin dhe ndonjë institucion financiar brenda 30 (tridhjetë) ditë-pune nga marrja e njoftimit me shkrim nga Shitësi ose institucionet financiare ku i kërkohet Palës për Mbështetje që të dorëzojë të nënshkruar një Marrëveshje të Drejtpërdrejtë në përputhje me këtë Marrëveshje.

24. NDRYSHIMI I LIGJIT

24.1 Nëse ndonjëra nga Palët gjykon se ka ndodhur një ndryshim i ligjit që:

a) e bën të pamundur ose të paligjshme dhënien e fuqisë ligjore kësaj Marrëveshjeje;

b) bën të pamundur konstatimin e ndonjë çështjeje materiale që kërkohet të konstatohet sipas kësaj Marrëveshjeje;

c) bën që dispozitat e kësaj Marrëveshjeje të jenë në kundërshtim me legjislacionin e zbatueshëm (duke përfshirë çdo fjalë ose shprehje të kësaj Marrëveshjeje që përkufizohet duke iu referuar kuptimit të saj në legjislacionin e zbatueshëm);

d) prezanton, zëvendëson, ndryshon apo shuan një përfitim gjenerimi apo nëse rasti i revokimit ka ndodhur si pasojë e një ndryshimi të ligjit; ose

e) (pa cenuar nenin 24.1(a) deri 24.1(d) përfshirë më sipër), ndikon në mënyrë të konsiderueshme dhe negativisht në përfitimet e kësaj Marrëveshjeje për ndonjërin apo të dyja Palët, atëherë kjo Palë mund të njoftojë Palën tjetër duke kërkuar që Palët të takohen për të diskutuar rrethanat në fjalë dhe në mirëbesim të përpqen të bien dakord për ndryshimet që duhet të bëhen në këtë Marrëveshje, që janë të nevojshme për të arritur (sa më shumë të jetë e mundur) të njëjtin ekuilibër të përfitimeve, detyrimeve, rreziqeve dhe shpërblimeve ndërmjet Palëve në lidhje me objektin e kësaj Marrëveshjeje sikurse zbatohet në datën e hyrjes në fuqi. Nëse një rast mund të përbëjë njëkohësisht paefektshmëri dhe ndryshim të ligjit, atëherë ky do të konsiderohet vetëm si ndryshim i ligjit.

24.2 Në qoftë se Palët nuk arrijnë të bien dakord sipas nenit 24.1, secila Palë ka të drejtë ta dërgojë çështjen në Qendrën për Zgjidhjen dhe Negocimin e Mosmarrëveshjeve të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë për përcaktimin e ndryshimeve që duhet t'i bëhen kësaj Marrëveshjeje që janë të nevojshme për të arritur (sa më shumë të jetë e mundur) të njëjtin ekuilibër të përfitimeve, përgjegjësi, rreziqeve dhe shpërblimeve ndërmjet Palëve lidhur me objektin e kësaj Marrëveshjeje sikurse zbatohet në datën e hyrjes në fuqi. Nëse një çështje nuk është zgjidhur brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditësh-pune (apo brenda një kohe tjetër të miratuar nga Palët) nga referimi për ndërmjetësim në Qendrën për Zgjidhjen dhe Negocimin e Mosmarrëveshjeve të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë, secila nga Palët mund të nisë procedurat për arbitrazh ndërkombëtar në përputhje me nenin 28.5.

24.3 Për shmangien e dyshimeve, nuk është qëllim i asnjërës nga Palët që luhatjet në çmimet e tregut me shumicë të energjisë elektrike në vetvete (në ndryshim nga luhatjet e shkaktuara nga ndryshimet e ligjit) të shkaktjnë ndryshime sipas këtij neni 24.

24.4 Kur një marrëveshje apo zgjidhje sipas nenit 24.1 ose 24.2 ndodh pas ndryshimit të ligjit, kjo marrëveshje apo zgjidhje duhet të marrë parasysh çdo korrigjim të nevojshëm për t'i vendosur Palët në pozicionin në të cilin do të ishin nëse marrëveshja apo zgjidhja do të kishte ndodhur menjëherë përpara ndryshimit përkatës të ligjit.

24.5 Pa cenuar dispozitat e tjera të këtij neni 24, Palët bien dakord që:

a) asnjë Palë nuk mban përgjegjësi për mospërbushjen e ndonjë detyrimi sipas kësaj Marrëveshjeje që bëhet i ndaluar ose i pamundur për t'u përmbushur për shkak të një ndryshimi të ligjit (dhe një rrethanë e tillë do të përbëjë një ngjarje të forcës madhore);

b) sipas nenit 24.5(a) ndryshimi i ligjit në vetvete nuk përbën ngjarje të forcës madhore, dhe nuk i jep të drejtë asnjërës nga Palët të pezullojë ose shuajë detyrimet e saj sipas kësaj Marrëveshjeje;

secila Palë do të bëjë përpjekje të arsyeshme për të minimizuar dhe zbutur pasojat e ndryshimeve të ligjit për përmbushjen e detyrimeve të saj sipas kësaj Marrëveshjeje.

24.6 Nëse Palët vendosin bashkërisht, Qendra për Zgjidhjen dhe Negocimin e Mosmarrëveshjeve të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë (në përputhje me nenin 24.2) ose një vendim arbitrazhi (i marrë në përputhje me nenin 28) përcakton se nuk mund të bëhen rregullime të arsyeshme të kësaj Marrëveshjeje për qëllime të trajtimit të ndikimit të ndryshimit të ligjit në përmbushjen e detyrimeve në këtë Marrëveshje, çështja zgjidhet nëpërmjet zbatimit të dispozitave të nenit 17 të Marrëveshjes për Zhvillimin e Projektit.

25. DEKLARIMET, GARANCITË DHE ANGAZHIMET

25.1 Secila Palë merr përsipër që (gjatë afatit të kësaj Marrëveshjeje), do të:

a) ketë, mbajë dhe përmbushë kërkesat e të gjitha autorizimeve dhe miratimeve për të cilat Pala ka përgjegjësinë për t'i siguruar dhe mbajtur;

b) veprojë në përputhje me të gjithë legjislacionin e zbatueshëm (duke përfshirë, pa kufizim, Kodin Shqiptar të Rrjetit) dhe, nëpërmjet veprimeve apo mosveprimeve të saj të qëllimshme apo të pakujdesshme, nuk do të bëjë që Pala tjetër të shkelë legjislacionin e zbatueshëm apo këtë Marrëveshje; dhe

c) t'i japë Palës tjetër të gjitha dokumentet, të dhënat, certifikatat apo informacione të tjera në lidhje me objektin e kësaj Marrëveshjeje me kërkesën e arsyeshme të Palës tjetër (gjithashtu dhe në lidhje me kërkesën e bërë ndaj Palës tjetër nga një Autoritet Kompetent për sa më sipër), dhe do t'i dorëzojë çdo Autoriteti Kompetent të gjitha dokumentet, të dhënat, certifikatat apo informacione të tjera në lidhje me objektin e kësaj

Marrëveshjeje që mund të kërkojnë herë pas here nga ana e Autoritetit Kompetent.

25.2 Shitësi deklaron dhe garanton Palën për Mbështetje që, duke nisur që prej datës së hyrjes në fuqi (deklarata dhe garanci që do të konsiderohen se përsëriten nga secila Palë në fillimin e periudhës së furnizimit):

a) është i organizuar në mënyrë të rregullt dhe ekziston në mënyrë të vlefshme sipas ligjeve të juridiksionit në të cilin është organizuar ose themeluar (dhe, nëse kërkohet sipas këtij legjislacioni përkatës, është në gjendje të mirë financiare);

b) ka kompetencë për të:

i. nënshkruar këtë Marrëveshje dhe çdo dokumentacion tjetër të lidhur me të në të cilin është palë (duke përfshirë Marrëveshjen e Drejtpërdrejtë);

ii. zbatuar këtë Marrëveshje dhe çdo dokumentacion tjetër të lidhur me të, zbatim i të cilëve kërkohet nga kjo Marrëveshje; dhe

iii. përmbushur detyrimet e veta sipas kësaj Marrëveshjeje dhe ka ndërmarrë të gjithë hapat e nevojshëm për të autorizuar nënshkrimin, zbatimin dhe përmbushjen e saj;

c) nënshkrimi, zbatim dhe përmbushja e referuar në nenin 25.2(b)(iii) nuk shkelin apo bien ndesh me asnjë legjislacion të zbatueshëm, dispozitë të dokumenteve statutove të tij, urdhër apo vendim gjyqësor apo të ndonjë agjencie qeveritare që i zbatohet atij apo aseteve të tij ose kufizime kontraktuale të detyrueshme për ose që prekin atë apo ndonjë nga asetet e tij;

d) detyrimet në këtë Marrëveshje përbëjnë detyrimet e tij ligjore, të vlefshme dhe të zbatueshme e të ekzekutueshme në përputhje me kushtet përkatëse sipas ligjeve të zbatueshëm për falimentimin, riorganizimin, paaftësinë paguese, moratoriumin apo ligje të tjera të ngjashme që prekin të drejtat e kreditorit në përgjithësi;

e) nuk ka ndodhur asnjë rast mospërmbushjeje (apo rast që nëpërmjet njoftimit dhe/ose kalimit të kohës do të përbënte rast mospërmbushjeje) lidhur me të dhe se një rast i tillë nuk do të ndodhte si rezultat i hyrjes së tij në këtë Marrëveshje apo përmbushjes së detyrimeve të tij sipas saj;

f) asnjë padi ose procedurë gjyqësore, arbitrazhi apo administrative para një gjykate, tribunali, organi qeveritar, agjencie, zyrtari apo arbitri nuk ka filluar ose, në dijeninë e tij, nuk është kërcënuar se do të fillojë kundër tij apo shoqërive të lidhura me të që, nëse do të zgjidhej jo në favor të tij, do të shkaktohte

një ndryshim material negativ në gjendjen financiare të kësaj Pale apo në aftësinë e saj për të përmbushur detyrimet e saj sipas kësaj Marrëveshjeje, ose që mund të ndikojë në ligjshmërinë, vlefshmërinë apo zbatueshmërinë e kësaj Marrëveshjeje ndaj tij;

g) nuk mbështetet në asnjë deklaratë të Palës tjetër të ndryshme nga ato të përcaktuara shprehimisht në këtë Marrëveshje.

26. NJOFTIMET

26.1 Çdo njoftim apo komunikim ndërmjet Palëve në lidhje me këtë Marrëveshje duhet të kryhet në formë të shkruar, dhe konsiderohet i dorëzuar rregullisht nëse dorëzohet personalisht, me postë të regjistruar me parapagesë, me faks, ose postë elektronike në adresën e marrësit ose (sipas rastit) në numrin e faksit ose adresën e postës elektronike të paraqitur më poshtë (apo në adresën ose numrin faks të njoftuar paraprakisht në përputhje me nenin 26); me kusht që, nëse nuk është dhënë adresa postare, posta elektronike dhe/ose numri faks për marrjen e njoftimeve të caktuara, këto njoftime nuk do të dorëzohen në mënyrë të vlefshme nëpërmjet këtyre mënyrave të komunikimit.

26.2 Sipas nenit 26, të dhënat fillestare të Palëve për njoftimet janë si më poshtë:

a) Për Shitësin:

i. adresa:

ii. adresa e email-it:

b) Për Palën për Mbështetje:

adresa:

adresa e email-it:

26.3 Në përputhje me nenin 26.4, një njoftim do të konsiderohet i marrë:

a) në rastin e dorëzimit dorazi, në momentin e dorëzimit;

b) në rastin e dërgesës me postë të regjistruar të parapaguar, në ditën e dytë nga data e postimit;

c) në rastin e dërgesës me faks, në momentin e pranimit nga makina e faksit të marrësit; *me kusht* që të dërgohet dhe një kopje me postë të parapaguar të klasit të parë brenda 1 (një) dite-pune; dhe

d) në rastin e dërgesës me postë elektronike, në momentin e mbërritjes në serverin e marrësit dhe nëse dërguesi nuk merr mesazh që ka ndodhur gabim.

26.4 Çdo njoftim që konsiderohet si i marrë në një ditë që nuk është ditë pune, apo pas orës 17:00 me orën lokale në vendndodhjen e marrësit në një ditë pune, konsiderohet se është marrë në orën

09:00 me orën lokale në vendndodhjen e marrësit në ditën e nesërme të punës.

27. KONFIDENCIALITETI DHE PUBLICITETI

27.1 Në përputhje me përjashtimet sipas nenit 27.2 dhe 27.3, nga data e hyrjes në fuqi deri në mbarimin apo zgjidhjen e kësaj Marrëveshjeje ose brenda një periudhe 2-vjeçare (dyvjeçare) pas mbarimit apo zgjidhjes së kësaj Marrëveshjeje, asnjë nga Palët nuk do të japë informacion apo nuk do të lejojë apo nuk do të mundësojë që zyrtarët, punëmarrësit, agjentët apo kontraktorët e saj të japin informacion ndonjë personi apo entiteti për përmbajtjen e kësaj Marrëveshjeje ose çdo informacion konfidencial tregtar lidhur me negociatat rreth kësaj Marrëveshjeje të cilat mund t'i jenë bërë të njohura Palës gjatë zhvillimit të negociatave të tilla apo lidhur me veprimet, kontratat, marrëveshjet ose çështjet tregtare apo financiare të Palës tjetër, pa pëlqimin e Palës tjetër.

27.2 Kufizimet e vendosura në nenin 27.1 nuk do të zbatohen për dhënien e informacionit:

a) që aktualisht apo në të ardhmen bëhet publik, përveç rastit kur bëhet publik si rezultat i shkeljes së detyrimit të konfidencialitetit ose që mund të merret nga burime të tjera përveç Palëve;

b) kur dhe në masën e kërkuar nga legjislacioni i zbatueshëm për t'iu dhënë çdo personi të autorizuar nga legjislacioni i zbatueshëm për ta marrë atë;

c) kur dhe në masën e kërkuar për t'u dhënë nga rregullat e ndonjë burse të njohur në të cilën aksionet e Palës që jep informacionin janë apo propozohen për kuotim apo listim herë pas here;

d) kur dhe në masën e kërkuar për t'u dhënë në një gjykatë, arbitër apo gjykatë administrative gjatë procedurave para saj në të cilat Pala që jep informacionin është palë;

e) që njëra Palë i jep një zyrtari apo punëmarrësi të saj ose një shoqërie të lidhur apo zyrtar ose punëmarrësi të shoqërisë së lidhur të cilët e kërkojnë informacionin për t'i mundësuar kryerjen e duhur të detyrave të tyre, *me kusht* që këta persona të zbatojnë detyrimet e konfidencialitetit njëloj me ato që parashikohen në këtë nen 27;

f) që njëra Palë i jep ndonjërit prej konsulentëve, bankave, financierëve, siguruesve ose këshilltarëve të saj ose ndonjërit prej shoqërive të lidhura apo konsulentëve, bankave, financierëve, siguruesve ose këshilltarëve të Shoqërisë së lidhur, *me kusht* që këta

persona të zbatojnë detyrimet e konfidencialitetit njëloj me ato që parashikohen në këtë nen 27;

g) që Shitësi i jep një investitori të mundshëm *në mirëbesim*, ose një blerësi të mundshëm *në mirëbesim* të aksioneve të Shitësit ose të asetëve që përbëjnë impiantin (ose konsulentëve, bankave, financierëve ose këshilltarëve të tyre profesionalë), *me kusht* që këta persona të zbatojnë detyrimet e konfidencialitetit njëloj me ato që parashikohen në këtë nen 27.

27.3 Pa cenuar të drejtat ose mjetet e tjera mbrojtëse që mund të ketë njëra Palë, Palët njohin dhe pranojnë se dëmet nuk do të përbëjnë masën ndreqëse të duhur për asnjë nga shkeljet sipas këtij neni 20 dhe se mjetet ligjore të masës së sigurimit, kryerjes së një veprimi të caktuar apo masa të tjera të ngjashme janë masa të duhura për çdo shkelje potenciale apo aktuale të kësaj dispozite.

28. LIGJI RREGULLUES DHE ZGJIDHJA E MOSMARRËVESHJEVE

28.1 Kjo Marrëveshje dhe çfarëdo mosmarrëveshje apo pretendim që rrjedh nga apo lidhet me të (duke përfshirë pretendimet jashtëkontraktuale) rregullohet nga dhe interpretohet në përputhje me ligjet e Shqipërisë. Palët mund t'i drejtohen ERE-s për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve nëse nuk parashikohet ndryshe në kushtet e veçanta të marrëveshjes për mbështetje. Në çdo rast në kushtet e veçanta të marrëveshjes, palët duhet të mbështetet në përcaktimet e përgjithshme në nenin 28.2 e në vijim.

28.2 Çdo mosmarrëveshje që rrjedh nga apo lidhet me këtë Marrëveshje (përfshirë çdo pretendim për ekzistencën, vlefshmërinë ose zgjidhjen e saj) i referohet fillimisht drejtorit të secilës Palë, të cilët do të takohen në mirëbesim për të zgjidhur mosmarrëveshjen brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditëve-pune që nga data e parashtrimit të mosmarrëveshjes tek ata.

28.3 Nëse mosmarrëveshja nuk zgjidhet në këtë takim, atëherë:

a) palët mund të bien dakord të kërkojnë mendimin pa efekte detyruese të Entit Rregullator Shqiptar të Energjisë;

b) nëse mosmarrëveshja ka të bëjë me një çështje që sipas kësaj Marrëveshjeje parashikohet shprehimisht se do të zgjidhet nga Qendra për Zgjidhjen dhe Negocimin e Mosmarrëveshjeve të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë (ose nëse Palët bien dakord që çështja duhet të zgjidhet nga

Qendra për Zgjidhjen dhe Negocimin e Mosmarrëveshjeve të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë), Palët do të kërkojnë zgjidhjen e mosmarrëveshjes në përputhje me aktin procedural 2018/5/EnC të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë;

c) nëse mosmarrëveshja ka të bëjë me:

i. përcaktimin e produktit të matur;

ii. përlogaritjen e pagesës së elektricitetit;

iii. përmbushjen nga Shitësi të Kushteve të Shitësit;

iv. kryerjen e kolaudimit brenda tolerancës, deri në datën e afatit përfundimtar të operimit tregtar;

v. garancia e disponueshmërisë ose dëmet e likuiduara të disponueshmërisë energjetike;

vi. rezultati i vlerësimit të gatishmërisë së tregut;

vii. përcaktimi i sasisë së kontratës me qëllim kryerjen e pagesave të kontratës së diferencës;

viii. diferenciali i çmimit për kontratën e diferencës;

ix. përcaktimi i një rasti ndërprerje tregu;

x. përcaktimi i indeksit të zëvendësimit;

çështja do të zgjidhet nëpërmjet vendimit të ekspertit në përputhje me nenin 28.4; ose

d) në të kundërt, mosmarrëveshja do të zgjidhet në arbitrazh ndërkombëtar në përputhje me nenin 28.5.

28.4 Në rastin kur ky nen 28.4 zbatohet në përputhje me nenin 28.3, zbatohen dispozitat si më poshtë:

a) çdonjëra nga Palët mund ta referojë çështjen për zgjidhje nga eksperti nëpërmjet një kërkesë me shkrim te Pala tjetër për referimin e mosmarrëveshjes për zgjidhje nga eksperti, që përfshin emrin e ekspertit të propozuar;

b) nëse Palët nuk bien dakord për caktimin e ekspertit dhe/ose për kushtet e caktimit të ekspertit, brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh-pune nga njoftimi, eksperti caktohet (me kërkesë të çdonjërës nga Palët) nga Emëruesi i Pavarur;

c) në përputhje me këto parashikime, zgjidhja e çështjes së mosmarrëveshjes do të kryhet në përputhje me Marrëveshjen Model të Zgjidhjes nga eksperti në fuqi herë pas here të Qendrës për Zgjidhjen e Efektshme të Mosmarrëveshjeve;

d) eksperti vepron si ekspert dhe jo si arbitër;

e) eksperti duhet të arsyetojë me shkrim vendimin e tij;

f) duke përjashtuar rastet e mashtrimit apo gabimit të dukshëm, vendimi i ekspertit sipas nenit

28.4 është përfundimtar dhe i detyrueshëm për Palët dhe i zbatueshëm si detyrim kontraktual;

g) të gjitha çështjet për zgjidhje nga eksperti dhe vendimi i ekspertit do të jenë në gjuhën angleze dhe me shkrim; dhe

h) secila nga Palët do të mbulojë plotësisht kostot e saj dhe gjysmën e kostove të Ekspertit dhe të këshilltarëve të pavarur të ekspertit, përveçse kur eksperti (në diskrecionin e tij/saj) përcakton ndryshe.

28.5 Në përputhje me nenin 28.3 dhe 28.4, çdo mosmarrëveshje që rrjedh nga apo në lidhje me këtë Marrëveshje (duke përfshirë mosmarrëveshjet lidhur me ekzistencën, vlefshmërinë ose zgjidhjen e kësaj Marrëveshjeje apo detyrimeve jashtë kontraktore që rrjedhin nga apo në lidhje me këtë Marrëveshje) referohen dhe zgjidhen përfundimisht nëpërmjet arbitrazhit sipas rregullave të arbitrazhit të Dhomës Ndërkombëtare të Tregtisë (ICC) (“Rregullat”). Gjykata e arbitrazhit përbëhet nga 3 (tre) arbitra të caktuar në përputhje me rregullat. Selia e arbitrazhit do të përcaktohet nga palët në kushtet e veçanta të marrëveshjes. Gjuha e arbitrazhit është gjuha angleze.

28.6 Asnjëra Palë nuk do të pezullojë apo nuk do të shkarkohet nga përbushja e detyrimeve përkatëse, përfshirë detyrimet për pagesat, që rrjedhin nga kjo Marrëveshje deri kur çdo mosmarrëveshje të jetë zgjidhur përfundimisht sipas mënyrës së parashikuar këtu.

28.7 Lindja e çdo mosmarrëveshjeje apo vazhdimi i procedurave të zgjidhjes së mosmarrëveshjes nuk do të cenojë detyrimet e Palëve për kryerjen e pagesave në zbatim të kësaj Marrëveshjeje. Një shumë e tillë do të konsiderohet e kërkueshme dhe do të paguhet plotësisht në pritje të zgjidhjes së mosmarrëveshjes. Rakordimi i shumave të paguara do të kryhet menjëherë pas dhe bazuar në zgjidhjen përfundimtare të mosmarrëveshjes.

29. DISPOZITA TË NDRYSHME

29.1 Asnjë nga dispozitat e kësaj Marrëveshjeje nuk do të interpretohet se parashikon ndonjë dëmshpërblim për humbje, dëme, kosto apo shuma të tjera për të cilat Pala e dëmtuar është dëmshpërbllyer për të njëjtën humbje, dëm, kosto apo shumë sipas ndonjë prej dispozitave të tjera të kësaj Marrëveshjeje ose Marrëveshjes tjetër të lidhur me Projektin.

29.2 Në rastet kur njëra Palë i akordon Palës tjetër një periudhë falje, lehtësie ose shtyrje afati, ose nuk zbaton apo nuk ushtron ndonjë prej të drejtave ose mjeteve të saj ligjore, ose vonon të veprojë si më lart, të drejtat dhe mjetet ligjore të asaj Palë lidhur me këtë Marrëveshje nuk pakësohen, nuk hiqet dorë nga ato ose nuk shuhet në asnjë rast.

29.3 Nëse njëra nga Palët heq dorë nga shkelja e kësaj Marrëveshjeje, gjithsesi ajo ruan të drejtën e zbatimit të asaj dispozite në të ardhmen dhe heqja dorë nuk do të konsiderohet si heqje dorë nga shkeljet në të ardhmen të asaj apo një dispozite tjetër.

29.4 Në rast se, në çdo kohë një pjesë e kësaj Marrëveshjeje (duke përfshirë një ose disa nene të kësaj Marrëveshjeje apo nën nen apo paragraf apo një pjesë e një ose më shumë prej këtyre neneve) është apo bëhet e pavlefshme ose e pazbatueshme për çfarëdo arsye sipas legjislacionit të zbatueshëm, ajo do të hiqet nga kjo Marrëveshje, dhe pjesa e mbetur e kësaj Marrëveshjeje do të lexohet sipas rastit dhe vlefshmëria apo zbatueshmëria e dispozitave të tjera të kësaj Marrëveshjeje nuk do të ndikohet apo kufizohet për shkak të asaj pjesë të hequr.

29.5 Secila Palë bie dakord që të bëjë dhe të kryejë herë pas here veprime të tjera apo të mëtejshme dhe të zbatojë dhe të ekzekutojë çdo dhe të gjitha aktet që mund të kërkojnë nga ligji apo në mënyrë të arsyeshme nga Pala tjetër për krijimin, ruajtjen dhe mbrojtjen e të drejtave dhe mjeteve ligjore të Palës tjetër dhe për zbatimin e përbushjen e objektit dhe qëllimit të kësaj Marrëveshjeje.

29.6 Në çdo kohë pas datës së hyrjes në fuqi, Palët do të ushtrojnë dhe do të bëjnë çdo përpjekje të arsyeshme për të siguruar se çdo palë e tretë sipas rastit do të zbatojë ato dokumente dhe do të kryejë ato veprime që kërkojnë në mënyrë të arsyeshme nga një Palë me qëllim që kjo Palë të përfitojë plotësisht nga të gjitha dispozitat e kësaj Marrëveshjeje.

29.7 Kjo Marrëveshje përbën tërësinë e marrëveshjes ndërmjet Palëve lidhur me objektin e saj. Secila nga Palët heq dorë në mënyrë të pakthyeshme dhe të pakushtëzuar nga e drejta për ngritur pretendime për dëme, ose për ta anuluar këtë Marrëveshje për shkak të shkeljes së një garancie që nuk parashikohet shprehimisht në këtë Marrëveshje, apo për shkak të ndonjë deklarimi të gabuar

parashikuar apo jo në këtë Marrëveshje, me përjashtim të deklarimit të rremë.

29.8 Një person që nuk është palë e kësaj Marrëveshjeje (përfshirë cilindo punëmarrës, zyrtar, agent, përfaqësues apo nënkontraktor të cilësdo palë) nuk ka të drejtë të kërkojë zbatimin e asnjë prej kushteve të kësaj Marrëveshjeje.

29.9 Asgjë në këtë Marrëveshje nuk krijon apo konsiderohet se krijon një ortakëri, apo bashkim tregtar apo një marrëdhënie punëdhënës-punëmarrës apo porosities-agjent ndërmjet Palëve dhe asnjë punëmarrës i një Palë nuk do të konsiderohet se është apo është bërë punëmarrës i Palës tjetër.

29.10 Pavarësisht dispozitave të tjera të kësaj Marrëveshjeje, asnjëra Palë nuk ka të drejtë të marrë dëmshpërblim apo të ngrejë një pretendim sipas kësaj Marrëveshjeje lidhur me një humbje ose dëm që ka pësuar, nëse ka marrë më parë dëmshpërblim për atë humbje ose dëm sipas kësaj Marrëveshjeje, Marrëveshjes për Zhvillimin e Projektit, të ardhurave nga sigurimi ose të tjera. Asnjë Palë nuk ka të drejtë të zhdëmtohet për dëmet e pësuar apo të përfitojë shtyrje afati, pagesë, rimbursim, kthim apo zhdëmtim më shumë se një herë për të njëjtën humbje.

29.11 Palët në këtë marrëveshje mund të vendosin plotësimin e shtojcave që lidhen me; impiantin vendndodhja, aparati matës; profilet sezonale dhe objektivat; formula për dëmet e likuiduara të disponueshmërisë energjetike; formula për dëmet e likuiduara të disponueshmërisë energjetike.

29.12 Kjo Marrëveshje është hartuar në 3 (tri) kopje në gjuhën shqipe dhe 3 (tri) kopje në gjuhën angleze. Në rast mospërputhjeje midis versionit në gjuhën shqipe dhe atij në gjuhën angleze, do të ketë përparësi versioni në gjuhën shqipe.

FAQJA E NËNSHKRIMEVE

Në emër dhe për llogari të

.....

Në emër dhe për llogari të

.....

SHTOJCA 1: IMPIANTI, PLANI I VENDNDODHJES DHE VENDI I APARATIT MATËS

Impianti

Vendndodhja

Vendi i aparatit matës

SHTOJCA 2: FORMA E GARANCISË BANKARE [LETËR ME KOKË E BANKËS TREGTARE LËSHUESE]

Për:

[Emri i Bankës Tregtare]

[Adresa]

Vendi i lëshimit: [VENDI]

Data e lëshimit: [DATA]

Letër garanci nr. _____

NDËRMJET:

[Emri i Bankës Tregtare], [adresa e bankës tregtare] referuar më tej si “Garantuesi”;

[emri i shoqërisë], [adresa e shoqërisë] referuar më tej si “Principal”; dhe

[emri i përfituesit], [adresa e përfituesit tregtar] referuar më tej si “Përfituesi”;

1. PËRKUFIZIME DHE INTERPRETIME

1.1 Në këtë garanci fjalët e mëposhtme kanë këto kuptime:

“Marrëveshja” nënkupton Marrëveshjen për Diferencat të datës [data] ndërmjet principalit dhe përfituesit;

“Detyrimet e garantuara” nënkupton detyrimet e pagesës së principalit të marra përsipër nga ai për çdo transaksion të kryer në përputhje me Marrëveshjen gjatë periudhës nga [data] deri në dhe përfshirë [data];

“Ditë-pune” është dita (përveç të shtunës dhe të dielës) kur bankat janë hapur për punë në Tiranë, Shqipëri dhe [vendndodhja]; dhe

“Vlera tavan” nënkupton [përgjatë periudhës së tregtimit I, vlera që i korrespondon shumës që duhen për të mbuluar 3 muaj pagesa të MBE-së, në varësi të impiantit; përgjatë periudhës së tregtimit II vlera që i korrespondon shumës që duhen për të mbuluar 3 muaj pagesa CfD, në varësi të impiantit dhe sasisë së kontratës] euro në total lidhur me

secilën dhe të gjitha kërkesat e këtushme, subjekt i ndryshimeve në përputhje me paragrafin 4 më poshtë.

Për sa kohë nuk përcaktohet ndryshe, çdo referencë në këtë garanci për “**Garantuesin**”, “**Principalin**” ose “**Përfituesin**” interpretohet se përfshin pasardhësit e tij, përfituesit e lejuar të kalimit dhe përfituesit e lejuar të transferimit;

2. GARANCIA

2.1. Me kërkesë të Principalit dhe si shpërblim për Përfituesin që ka hyrë në transaksionet sipas Marrëveshjes, Garantuesi, në mënyrë të pakthyeshme të pakushtëzuar:

a) garanton për Përfituesin përmbushjen e përpiktë nga ana e principalit të detyrimeve të garantuara; dhe

b) merr përsipër përkundrejt Përfituesit se do t'i paguajë, si i detyruari kryesor, shumën apo shumat e kërkueshme dhe të pagueshme por të papaguara nga principalin me kërkesën më të parë me shkrim (dhe heq dorë nga të gjitha të drejtat për kundërshtim dhe ushtrimin e mjeteve mbrojtëse kundër principalit) brenda 7 ditësh pune nga marrja e kësaj kërkesë me shkrim nga Përfituesi, me kusht që ajo të jetë thelbësisht në formën e përcaktuar në paragrafin 4 më poshtë, dhe në përputhje me paragrafin 3 si më poshtë.

3. SHUMA E GARANCISË

3.1 Shuma maksimale e pagueshme nga Garantuesi për Përfituesin sipas kësaj garancie nuk do të kalojë vlerën tavan. Vlera tavan do të ulet herë pas here me një shumë të barabartë me vlerën e pagesës së principalit të kryer në mënyrë të pakthyeshme dhe të pakushtëzuar nga principalin te Përfituesi në lidhje me detyrimet e garantuara në përputhje me Marrëveshjen.

3.2 Me marrjen nga Përfituesi të këtyre pagesave nga principalin, Përfituesi konfirmon nëpërmjet *swift*-it marrjen e pagesës brenda 7 ditësh-pune dhe se pranon që vlera tavan të ulet në përputhje me kushtet.

3.3 Pas marrjes së konfirmimit nga Përfituesi se ka marrë pagesat nga principalin, Garantuesi do t'i dërgojë Përfituesit një ndryshim nëpërmjet *swift*-it ku do të specifikojë shumën maksimale të re.

4. FORMA E KËRKESËS

4.1 Çdo kërkesë e Përfituesit sipas kësaj garancie i dorëzohet Garantuesit në formën *swift* [dhe duhet të nënshkruhet nga një përfaqësues i autorizuar i

Përfituesit]. Kërkesa duhet të jetë thelbësisht në formën bashkëngjitur kësaj garancie si shtojcë dhe:

a) deklaron që principalin ka shkelur detyrimet e garantuara;

b) përcakton mënyrën e shkeljes së kryer nga principalin; dhe

c) përcakton shumën e detyrueshme dhe të pagueshme nga principalin.

4.2 Për shmangien e dyshimeve, Garantuesi është i autorizuar dhe, në çdo kohë, ka të drejtën të kryejë pagesa në lidhje me kërkesat deri në vlerën tavan pa hetime apo investigime të mëtejshme, si dhe pa u shqetësuar për vlefshmërinë, vërtetësinë, saktësinë dhe/ose bazën e kërkesave që ai merr sipas kësaj garancie. Gjithashtu, Garantuesi nuk ka asnjë detyrë apo detyrim që të kontrollojë apo të konfirmojë nëse personi që ka nënshkruar kërkesën është në fakt personi i autorizuar për nënshkrimin e këtyre kërkesave në emër të Përfituesit.

5. PËRFUNDIMI

Kjo garanci hyn në fuqi duke filluar nga [data] dhe do të përfundojë në [data] (“**data e përfundimit të garancisë**”). në vijim të datës së përfundimit të garancisë, kjo garanci, bëhet e pavlefshme dhe Garantuesi nuk ka më asnjë detyrim apo përgjegjësi sipas saj përveç detyrimeve parashikuar këtu që kanë lindur apo janë bërë të kërkueshëm në apo para datës së përfundimit të garancisë.

6. ZGJIDHJA

Garantuesi mund ta zgjidhë këtë garanci në çdo kohë nëpërmjet njoftimit me shkrim te principalin dhe Përfituesi me efekt nga data (“**data e zgjidhjes**”) e përcaktuar në atë njoftim që nuk duhet të jetë më pak se 3 (tre) muaj kalendarikë pas njoftimit te principalin dhe Përfituesi nga Garantuesi. Në datën e zgjidhjes, të gjitha detyrimet e Garantuesit sipas kësaj garancie përfundojnë dhe Garantuesi nuk ka më përgjegjësi lidhur me to, përveç rastit kur zgjidhja e kësaj garancie nuk prek ndonjë detyrim të Garantuesit që ka lindur apo është bërë i kërkueshëm përpara zgjidhjes sipas kësaj garancie.

7. TË NDRYSHME

7.1 Garantuesi nuk mund t’ia kalojë dhe/ose transferojë detyrimet ose të drejtat e tij në këtë garanci asnjë personi pa miratimin paraprak me shkrim të Përfituesit dhe principalit.

7.2 Kjo garanci rregullohet nga legjislacioni shqiptar. Çdo mosmarrëveshje ose mosmarrëveshjet që rrjedhin nga apo në lidhje me këtë garanci,

duke përfshirë mosmarrëveshjet lidhur me ekzistencën, vlefshmërinë ose zgjidhjen e kësaj garancie apo detyrimet jashtëkontraktuale që rrjedhin nga apo në lidhje me këtë garanci (“**Mosmarrëveshje**”) do të referohen dhe zgjidhen përfundimisht nëpërmjet arbitrazhit sipas rregullave të arbitrazhit të Dhomës Ndërkombëtare të Tregtisë (ICC) (“**Rregullat**”). Rregullat përfshihen si referencë në këtë paragraf. Gjykata e arbitrazhit përbëhet nga tre arbitra të caktuar në përputhje me rregullat në fjalë. Selia, apo vendi ligjor, e arbitrazhit është në Vjenë, Austri. Gjuha e arbitrazhit është gjuha angleze. Të gjitha dokumentet e paraqitura në lidhje me procedurat e arbitrazhi janë në gjuhën angleze, ose nëse janë në gjuhë tjetër, shoqërohen me përkthimin në gjuhën angleze.

7.3 Përveç Garantuesit, principalit dhe Përfituesit, asnjë person tjetër nuk ka të drejtë(a) të ekzekutojë apo të përfitojë nga kushtet e kësaj garancie.

[Përveçse kur bie ndesh me kushtet e shprehura të kësaj garancie, kjo garanci i nënshtrohet rregullave uniforme të Dhomës Ndërkombëtare të Tregtisë (ICC) për garancitë me kërkesë, rishikimi i 2010, botimi nr. 758 i ICC-së].

PËR DHE NË EMËR TË:

[EMRI I BANKËS TREGTARE LËSHUESE]

[EMRI I NËNSHKRUESIT]

[TITULLI I NËNSHKRUESIT]

SHTESA E SHTOJCËS 2: FORMA E
KËRKESËS

[DATA E KËRKESËS]

PËR: [Emri dhe adresa e bankës lëshuese]

NGA: [Emri dhe adresa e përfituesit]

**RE: LETRA JUAJ E GARANCISË NR. [u],
DATË [u] 20[u]**

Kjo i referohet letrës suaj të mësipërme të garancisë (“**Garancia**”). Kjo është një kërkesë me shkrim për pagesë sipas garancisë në përputhje me garancinë. Fjalët dhe shprehjet e përkufizuara në garanci kanë të njëjtin kuptim dhe në këtë kërkesë.

Në përputhje me paragrafin 4 garancisë, konfirmojmë sa më poshtë:

Principalit ka shkelur detyrimet e garantuara;

1. Shkelja përkatëse e detyrimeve që passolli këtë kërkesë konsiston në [të përvaktohet shkelja përkatëse që ka pasqyellë këtë kërkesë në kohën e kërkesës]; dhe

2. Shuma e kërkuar për shlyerje nga principalit dhe e pretenduar në këtë kërkesë është [të përvaktohet shuma përkatëse me fjalë dhe shifra].

Ju lutemi të kryeni pagimin e shumës së përcaktuar në pikën 3 më sipër nëpërmjet *swift*-it në llogarinë e mëposhtme dhe brenda afatit kohor të parashikuar në garanci:

[të vendosen të dhënat e llogarisë në kohën e kërkesës]

Kjo kërkesë rregullohet nga ligjet e Anglisë dhe Uellsit. Kjo kërkesë nuk cenon të drejtat tona për të bërë kërkesa të tjera në të ardhmen, siç parashikohet në garanci, deri në vlerën tavan.

Për dhe në emër të [emri i përfituesit]

[emri i nënskruesit të autorizuar të përfituesit]

Nënskruesi i autorizuar

SHTOJCA 3: FORMULA PËR GARANCINË E
DISPONUESHMËRISË DHE DEMET
(NËSE E APLIKUESHME)

SHTOJCA 4: FORMULA PËR DEMET E
LIKUIDUARA PËR DISPONUESHMËRINË
ENERGJETIKE

SHTOJCA 5: PËRCAKTIMI I SASISË SË
KONTRATËS PËR PERIUdhËN E
TREGTIMIT II

Formati 61x86/8

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2024

Adresa: Rr. "Nikolla Jorga", Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 288 lekë